ናብ
ዕረፍቱ
ምእታው

ብዳንኤል ተስፋይ

ኮሉ መሰል ደራሲ ሕሉው እዩ።
ዳንኤል ተስፋይ

copy right © Daniel Tesfai
January 2000

ንዘሎኩም ሓሳባትን ርእይቶን ሕቶን በዚ ዚስዕብ አድራሻ
ክትሰዱለይ እሓትት

Daniel Tesfai
6411 Coachwood
Houston, Tx. 77035

ነዛ መጽሓፍ፡
አብ ኮሉ ኣገልግሎተይ
ዓንዲ ሕቓ ንትኹነኒ
ንዘፍቅራ ብዓልቲ ቤተይ
የዛፍ ወርቅ እምባየን
ንጓለይ ፍረይ ዳንኤልን
አበርክታ

ምስጋና

ነዛ መጽሓፍ ክጽሕፉ ዝረድኣኒ ልዑል እግዚኣብሄር ክብርን ምስጋናን ይኹኖ። ብጸሎትን ብምትብባዕን ዝደገፉኒ ኮሎም ኣሕዋት ኬመስግን እፈቱ። ቤተሰበይን፣ ቤተሰብ ብዓልቲ ቤተይን፣ ንዝገበሩለይ ድጋፍ ከየመስገንክዎም ክሓልፍ ኣይደልን፤ ብሕልፊ ድማ፣ ሓያሉ ጊዜ ደጋጊማ ኣንቢባ ብምእራም ንዝሓገዘትኒ ወላዲተይ ወ/ሮ ኣበባ ሃብተስሉስን፣ ኣብ ኮምፒዩተር ሓያሉ ንዝጸሓፈትለይ ሓብተይ ልዋም ተስፋይን ኣዝየ ኬመስግን እፈቱ።

ናይ ትግርኛ ቃላት ኩነ ሓሳባት ብምእራም ዝሓገዙኒ፣ መምህር መለስ ሳህለን መምህር ተኪኣ መብራህቱን ኣቶ ኢሳቕ ሓይለኣብን ኣቶ የማነ ገብረ መስቀልን ፍሉይ ምስጋና ኣቕርብ። ከምኡ ከኣ፣ ካብቲ ክህባ ዝግብኣኒ ጊዜ ወሲደ ክጽሕፍ ንዝፈቐደትለይ ብዓልቲ ቤተይ ወይዘሮ የዛፍወርቅ እምባየ ከመስግና እፈቱ። ነቲ ኣብ ልበይ ዘቐመጠ ክጽሕፍ ሰለ ዘብቅዓኒ፣ ደጊመ ክብርን ምስጋናን ንልዑል እግዚኣብሄር ይኹን እብል።

መቕድም

ንነዊሕ ጊዜ፣ እቲ መሰረታዊ እምነት ናይ ክርስትና፣ ብሕልፊ ድማ ብዛዕባ ምድሓን፣ መጽሓፍ ክጽሕፍ ዓቢ ሃረርታ ነይሩኒ። እቲ የሱስ ክርስቶስ ንኣና ዝፈጸሞ ግብሪ ምድሓን፣ ተዘሪቡ ዘይሞኖ፣ ተጻሒፉ ዘይውዳእ እዩ። ስለዚ፣ ግብሪ ምድሓኡ መመሊስና እናሓሰብናሉ ምእንቲ ክኣስተማቕሮ፣ ንእግዚኣብሄር ኣምላኽ ክነመስግኦ፣ ከምኡ ድማ ከምቲ ዝተጸዋዕናዮ ኪንና ክንነብር ትሕግዘና ትኽውን ኢለ ስለ ዝሓሰብኩ፣ ነዛ "ናብ ፅረፍቱ ምእታው" ዝኣርእስታ ቐሻሪ መጽሓፈይ ክጽሕፍ ልበይ ተለዓዓለ።

ካብ ጊዜ ንእስነተይ ጀሚሩ፣ ኣብ ኣእምሮይ ብዙሕ መንፈሳዊ ሕቶታት ነይሩኒ። እናዓበኹ ክኸይድ ከሎኹ፣ እቲ ሕቶታት ዝያዳ እናበዝሐን፣ ምርዳእ እናኣበየንን ከደ። ጊዜ እናወሰድኩ፣ ንመጽሓፍ ቅዱስ ክጽንዕ ምስ ጀመርኩ ግና፣ ብጸጋ እግዚኣብሄር፣ ናይ ኮሉ እኳ እንተ ዘይኮነ፣ ናይ ገሊኡ፣ ዘዕግበኒ መልሲ ረኸብኩ። ብዙሓት ሰባት፣ ተመሳሳሊ ሕቶታት ኪሓቱ ብምስማዐይ፣ ከምቲ ንኣይ ዜዕገበኒ፣ ኽኾልኦት እንተ ኣዕገበ ኢለ፣ ምስቲ ኣርእስተይ ዝኸዳ፣ ነዘን ኣብ ታሕቲ ዝጠቐሰን ሕቶታት፣ ዝተረድኣኒ መልሲ ኣብ ጽሑፈይ ኣስፈሪዮ ኣሎኹ።

1. እግዚኣብሄር ዘይደክም ክኣሉ ንምንታይ ብሳብዐይቲ መዓልቲ ዓረፈ?
2. እግዚኣብሄር ብመልክዕና ከም ምስልና ሰብ ንግዚር ካብ በለ፣ እግዚኣብሄር ከም ናትና ዓይኒ፣ ኢድ፣ እግሪ ኣለዎ'ዶ እዩ?
3. እግዚኣብሄር፣ ኣዳምን ሄዋንን ከም ዚወድቁ ይፈልጥ ካብ ነበረ፣ ነታ ጽቡቕን ክፉእን እተፍልጥ ኦም ንምንታይ ተኸላ? እዚ ምውዳቕ'ከ ፍቓዱ'ዶ እዩ?
4. ሰብ ብሕልናኡ ተፈሪዱ፣ ማለት በቲ ዚርድኦ መጠን ሕማቕ እንተ ዘይገበረ፣ መንግስተ ሰማያት ይኣቱ'ዶ?
5. እግዚኣብሄር ኣብ፣ እግዚኣብሄር ወልድ፣ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ብስልጣን፣ ብመለኮት፣ ብባህርይ ሓደ'ዶ እዮም?
6. የሱስ፣ "ወልድ" ዝተባህለ ካብ ማርያም ብምውላዱ'ዶ እዩ?
7. የሱስ እግዚኣብሄር ወልድ ካብ ኩነ፣ – ኣብ ሉቃስ 2፡52 የሱስ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ከይተረፈ፣ ብጥበብን ብጸጋን

ብቑመትን ዐበየ፡ ዚብሉ ከመይ ኢሉ እዩ? – ኣብ መስቀል ብምሚቱ'ኸ፡ እግዚኣብሄር ሞይቱልና ክንብል'ዶ ንኽእል?
8. የሱስ ተፈጸመ ዝበሉ ብዛዕባ እንታይ እዩ?
9. የሱስ ክርስቶስ፡ ስለ እቲ ቅድሚ ምውላዱ ዝተገብረ ሓጢኣት'ዶ እዩ፡ ወይስ ስለቲ ድሕሪ ምውላዱ ዚግበር ዘሎ ሓጢኣት እዩ ሞይቱ?
10. የሱስ ድሕሪ ትንሳኤኡ'ኸ፡ ፍጹም ኣምላኽን ፍጹም ሰብን'ዶ እዩ? ወይስ ፍጹም ኣምላኽ ጥራይ እዩ?
11. ኣብ የማን ኣቦ ተቐመጠ ኪብል ከሎ፡ ብየማናይ ወገኑ ኮፍ ከም ዝበለ'ዶ እዩ ዚዛረብ ዘሎ?
12. ሰብ ብጥምቀት ክድሕን'ዶ ይኽእል?
13. ንመንፈስ ቅዱስ ምጽራፍ እንታይ ማለት እዩ?
14. ዝደሓነ ሰብ ኣጋንንቲ ኪሓድርዎ ይኽእሉ'ዶ ?
15. ጳውሎስ ኣብ ሮሜ 6፡6 "ኣረጊት ሰብና" ዚብሉ እንታይ እዩ?
16. ጳውሎስ ኣብ ሮሜ 7፡14-20 "ነቲ ዘይደልዮ እከይ እገብሮ ኣሎኹ" ዝበሉ ብዛዕባ ቅድሚ ምድሓኑ ዝነብሮ ናብራ'ዶ እዩ? ወይስ ብዛዕባ ድሕሪ ምድሓኑ?
17. ንሕና ሓጥኣን ክነስና፡ ከመይ ጌርና ንእግዚኣብሄር ኣምላኽ፡ ተባረኽተቐደስ ክንብሉ ንኽእል?
18. ንሰይጣንን ንኢጋንንቱን ናብ መዓሙቕ ክነእትዎም ንኽእል'ዶ?
19. ገሃነም እሳት ከምዚ ንሕና እንፈልጠ (እንጥቀመሉ) ሓዊ ዘሎዎ'ዶ እዩ?
20. 666 እትብል ቑጽሪ እንታይ እያ?
21. ድሕሪ ትንሳኤ ነንሓድሕድና ክንፋለጥ'ዶ ኢና?
22. እቲ ሓንቲ መክሊት ዝተውህቦ ሰብኣይ፡ ንመክሊቱ ስለ ዝቐበራ ናብቲ ምሕርቃም ስኒ ካብ ከደ፡ ከምቲ ዝተዋህበና እንተ ዘይዓዪና፡ ናብ ገሃነም'ዶ ንድርበ?
23. እተን ሓሙሽተ ዓያሱ ደናግል፡ ንመን እየን ዚውክላ?
24. የሱስ፡ "ብገንዘብ ዓመጻ ንርእሽኩም ኣዕሩኽ ኣጥርዩ" ዝበሉ እንታይ ማለቱ እዩ?
25. የሱስ፡ "ቀዳሞት ዳሕሮት ኪኸኑ እዮም" ዝበሉ ብዛዕባ መንዩ?

እዛ መጽሓፍ፡ ንብዙሓት ንበረኽትን ንጽንዓትን ከም እትኸውን ኣይጠራጠርን። ካብኣ ተበጊስና፡ ነቲ ተጻሒፉ ዘሎ ብገዛእ ርእስና ምእንቲ ክነፍሐን ክንሓስበሉን፡ ብዙሕ ኣርእስቲ ኣሕጽር ኣቢለ ገዲፈዮ ኣሎኹ። ሓያሉ ከካትዕ ዝኽእል ጥቕስታት ስለ ዘስፈርኩላ፡ ዘይንሰማምዓሉ ትርጉም ኪህሉ ስለ ዝኽእል፡ ሓሳባትን ርእይቶን ሕቶን፡ ክቕበል ፈቓደኛ ምኻነይ እገልጽ።

መእተዊ

ሰብ፡ በዚ ኣብዛ ዓለም ዘሉ ማእለያ ዘይብሉ ሽግር ዕረፍቲ ስኢኑሉ። በዚ ምኽንያት እዚ ድማ፡ ሰብ ኣብ ህይወቱን ኣብ ከባቢኡን ብዚጋጥሞ ማዕበላት፡ "እምበር'ዶ እግዚኣብሄር ኣሎ እዩ? እንተ ዝህሉ ድኣ፡ እዚ ኾሉ ሕማቕ ኪጋጥሞስ ኣይርእዮን'ዶ?" ናብ ምባልን እግዚኣብሄር ሕያዋይ ኣምላኽ ምኻኑ ናብ ምዝንጋዕን ይበጽሕ። እዚ ኾሉ፡ ካብቲ ሰናይ ዝኾነ እግዚኣብሄር ዝመጸ ዘይኮነስ፡ ዓሰቢ ሓጢኣት ምኻኑ ይርሰዕ።

እግዚኣብሄር፡ ንሰብ ኣብ ዕረፍቲ ኪነብር እምበር ክሓዝን፡ ክሓምም፡ ክፈርህ፡ ክመውት ኣይፈጠሮን። ስለዚ ድማ፡ ምስትውዓል ዝመልኦን፡ ኪመርጽ ዚኽእልን ገይሩ ፍጹምን ሰማያውን ዕረፍቲ እግዚኣብሄር ንዘለኣለም ኪህልዎ፡ ብመልክዑ ፈጠሮ። ሰብ ግና ብፍቓዱ ሓጢኣት ፈጺሙ ናብ መከራ ኣተወ። እግዚኣብሄር፡ ነቲ ብገዛእ ፍቓዱ ዜጥፍኦ ሰላምን ዕረፍትን ኪመልሰሉ እኳ እንተ ደለየ፡ ሰብ ግና ደጋጊሙ ኣብ ሓጢኣት ኪነብር መረጸ እምበር ናብ ኣምላኽ ኪምለስ ኣይደለየን። ሰናይ ካብ ምግባር ክፍኣትን ርኽሰትን ምዝውታር ዝቐሉ ኮነ። ዘስካሕክሕ ኣወዳድቓ ምውዳቑ ብዘይ ምግንዛቡ ኪጥዓስ ስለ ዘይክኣለ ኸኣ፡ እግዚኣብሄር ሕጊ ሃቦ። ሰብ ግና ዕላማ ናይ እግዚኣብሄር ስለ ዘይተረድኡ፡ በቲ ሕጊ ኪጸድቕ ኪፍትን ጀመረ። ኣንተኸኑ ግና፡ እቲ ሕጊ "ኣይትግበሮ" ንዝበሉ ዝያዳ ኪምሉን ኪገብሮን፡ ነቲ "ግበሮ" ዝበሉ ነገር ድማ ምፍጻሙ ኪስእንን ኪወድቕን ተሓለለ እምበር፡ ሕግስ ኬድሕኖ ኣይክኣለን።

ሰብ፡ ኣብ ትሕቲ ፍርድን ኩነኔን ብምውዳቑ፡ ብኻልኢ መገዲ ኪድሕን ስለ ዘይክኣለ፡ እግዚኣብሄር ነቲ ሓደ ወዱ (የሱስ ክርስቶስ) ምእንቲ ኮሉ ናይ ዓለም ሓጢኣት ኪመውት ለኣኸ። ጐይታና የሱስ ክርስቶስ፡ ፍጹም ኣምላኽ ክኸው ምእንቲ ኬድሕነና ፍጹም ሰብ ኾነ። በጃና ነፍሱ ሂቡ ኣድሓነና፤ ምስ እግዚኣብሄር ኣምላኽ ድማ ኣተዓረቐና። ናይ ኮሉ ሓጢኣት ዋጋ ብእኡ ተኸፍለ። ብሞቱ፡ ናይ ኮሉ ሰብ ምድሓን፡ ዓወት ኣብ ልዕሊ ሲጋን ሓጢኣትን ዓለምን ፈጸመ። እምበኣርሲ ሰብ፡ ነቲ የሱስ ዝፈጸሞ ምድሓን ብምእማን ዳግም ይውለድ። በዚ ድማ ናይ ዘለኣለም ህይወት ይረክብ። ምድሓን ወይ ከኣ ዳግም ምውላድ፡ ብየሱስ ክርስቶስ ጥራይ እምበር፡ ብኻልኢ መገዲ የልቦን። ብዙሕ ድንቅን ተኣምራትን ኣብ ዓለም ይህሉ ይኸውን። ካብ

ኮሉ ዝዓቢ ተአምራት ግና ሰብ ብእምነት ንየሱስ ክርስቶስ ከም መድሓኒኡ ገይሩ ተቐቢሉ ካልኣይ ጊዜ ኪውለድ ከሎ ጥራይ እዩ።

ዳግም ምውላድ፣ ካብ ሞት ናብ ህይወት ዜሳግር፣ ልዕሊ ናይዛ ዓለም ናብራ፣ ሰማያዊ ናብራ ክትነብር ዝገብር፣ ናይ ዘለኣለም ህይወት ዜውህብ ለውጢ እዩ። ኣብዛ ምድሪ ብንነብረለን ሒደት ዓመታት ነቲ ናይ ዘለኣለም ቦታና ንውሰን። እዚ ድማ ድሓር ድሕሪ ሞት እንፈልጦ ዘይኮነስ፣ ብህይወት ከሎና ሰናይ ከም ዘይብልና ኣሚንና ንየሱስ ጐይታ ናይ ህይወትና ብምግባር፣ ነቲ ንሱ ዝፈጸሞ ብምቕባል እንረኽቦ እዩ።

ዳግም ምስ ተወለድና ክንዓቢ ኣሎና። ክንዓቢ ድማ፣ ቃል ኣምላኽ ምንባብን ምጽላይን ሕብረት ኣሕዋትን ምስኡ ኸኣ፣ ናይ መንፈስ ቅዱስ ሓይሊ ክንቅበል የድልየና። ወርቂ ብሓዊ ተኸሊዑ ከም ዝጸሪ፣ ዝተፈላለየ ዓይነት ፈተናውን፣ ንምዕባይን ይጠቕም እዩ። እናዓበና ምስ እንኸይድ፣ ዝያዳ ዕረፍትን ሰላምን ከም ዚመልኣና ርግጽ እዩ። እንተድኣ ዘይንዓቢ ኣሎና ግና፣ እቲ ደው ኢሉ ዘሎ ዚመስሎ ከይወድቕ ይጠንቀቕ ከም ዚብል፣ ምናልባት ካብቲ ዝረኸብናዮ ዕረፍቲ ማለት ክኣ ምድሓን ከይወጽእ ክንፈርሀን ክንጥንቀቕን ይግብኣና።

የሱስ ብኽብሪ ዳግም ኪምለስ እዩ። ሽዑ፣ እቶም ዝደሓኑ ምስኡ ኪነግሱ እቶም ዘይደሓኑ ግና ናብ ዘለኣለም ሞት ኪኸዱ እዮም። እቶም፣ ንኾሉ እቲ የሱስ ዝፈጸሞ ኣሚኖም ተቐቢሎም ዳግም ዝተወልዱ፣ ናብ ናይ ዘለኣለም ዕረፍቲ ኪእትዉ ኸለዉ፣ እቶም ነዚ ምድሓን እዚ ዕሸሸ ዝበልዎ ግና ናብ ዘለኣለም ሰቓይ ናብቲ ንሰይጣንን ንኣጋንንቱን ዝተዳለወ ቦታ (ገሃነም እሳት) ኪኸዱ እዮም።

ኣታ ሓወይ ንሸኻ ናይ ዘለኣለም ቦታኻ ኣበይ እዩ?
ሞት ናበይ ከም እትኸይድሲ ኣርጊጽካ ትፈልጦዶ ኢኻ? ምድሓንካ ኣርጊጽካ ዘይትፈልጥ እንተ ድኣ ኻንካ፣ መዓልቲ ምድሓን ሕጂ እያ እሞ እመን። ካብ ሞት ናብ ህይወት ሰጊርካ ናይ ዘለኣለም ርስቲ ክትቅበል ኢኻ። ዘይትውሰን እንተ ኳንካ ግና ሕሰብ፣ ድሕሪ ደቒቕ እንታይ ከም ዜጓንፈካ ስለ ዘይትፈልጥ ጊዜ ኣሎኒ እናበልካ ንነፍሽኻ ኣይተታልላ!!

ምዕራፍ ሓደ

ዕረፍቲ

ንዕረፍቲ ዘይደልያ ሓደ እኳ የለን። እንተኾነ ግና ኮሉ ሰብ ኣይረኽባን እዩ። ሰብ፣ ኮሉ እኳ እንተ መልኣሉ፣ ህይወቱ ግና ዕረፍቲ እንተ ዘይብላ ናብራኡ መሪር ይኸውን። ሰብ፣ ነታ ዕረፍቲ እትኸልኦ ነገር ኪፈትሕ ዚቃለስ እኳ እንተኾነ፣ ንኾሉ መከራኡ መፍትሒ ኪረኽበሉ ግና ኣይከኣለን። ሕማም፣ ጻዕሪ፣ ጥምየት፣ ፍርሂ፣ ሞት ዘይብሉ፣ ፍጹም ዕረፍቲ ኣብ መወዳእታ ናይዛ መጽሓፍ ክጠቕሶ እዩ። ኣብዘን ቀዳሞት ምዕራፋት ግና፣ ኣብዛ ማዕበል ዝመልኣ ምድሪ፣ ከመይ ኢልና ዕረፍቲ ዘለዎ ናብራ ክንነብር ከም እንኽእል ክንርኢ ኢና።

1.1 ኣብ ማእከል ማዕበል ዕረፍቲ ምርካብ

ኣብ ሓንቲ ናይ ስእሊ ውድድር ዚግበረላ ኣዳራሽ፣ ሰባት መሊኦም፣ ኣዒንቲ ኮሎም ናብቲ መንደቕ ተተኺሉ በብሓደ እናተዓዘቡን፣ እናተጻቓጭሙን፣ ቀስ ኢሎም ይሕልፉ ነበሩ። ነዊንቲ ዚማርኹ፣ ብዘገርም ክእለትን፣ ብጽቡቕ ኣመራርጻ ሕብርታትን ዝተሳእሉ ስእልታት ብምብዝሓም፣ ካብቲ ኣሳእል እዚኣ ትበልጽ ኢልካ ምምራጽ ቀሊል ኣይነበረን። ናይ ገሊኡ ኣሳእል መልእኽቲ ብቐሊሉ ዚርዳእ፣ ናይ ገሊኡ ግና ተመራሚርካ እትበጽሖ ዓሚቕ ምስጢር ዝነበሮ ነበረ። እቶም ሰኣልቲ ጊዜ ወሲዶም ነቲ ዝሰርሕዎ ከርእዩ፣ ብዙሕ ምድላው ገይሮም ነዛ መዓልቲ እዚኣ ይጽበይዋ ከም ዝነበሩ፣ ብትሕዝቶኦም ኣመስከሩ። ኣርእስቲ ናይቲ ውድድር *"ዕረፍቲ"* ዚብል ሸለ ዝነበረ፣ ሰላማዊ ውቅያኖስ ህድእ ኢሉ ከሎ ዝሰኣለ፣ ኣዕሩኽ ኣብ እፍ ደገ ቤቶም ብጸሐይ ዕራርቦ ከዕልሉ ከለዉ ዝሰኣለ፣ ካልእ ድማ ሓወልትታት ዝመልኣ ቦታ መቓብር ዝሰኣለ፣ ካብ ካልኣይ ክሳዕ ራብዓይ ደረጃ ኩይኖም ብልጫታት ወሰዱ።

ከም ሰላማዊ ውቅያኖስ፣ ኮሉ ኮርናዓት ናይ ህይወትና ህድእ ዚብለልና፣ ንሒደት መዓልትታት እኳ ኣይከውንን። ከምኡውን ምስ እንፈትዎም ኣዕሩኽና ምጽዋትን ምዕላልን ደስ ዘብልኳ እንተኹን፣ እቶም ሎሚ ምሳና ዘለዉ ብዝተፈላለየ ምኽንያት ጽባሕ ምስ ተሳእኑ፣ ጽምዋ ከም ዝስምዓና፣ እሞ እታ ሓጐስ ከም እትቕህም ኣሉ ዘይብሃል እዩ። ስለዚ እዘን ክልተ ኣሳእል፣ ጊዜያዊ እምበር ነባሪ ዕረፍቲ ዝገልጻ ኰይነን ኣይተረኽባን። ሰብ ምስ ሞተ፣ ካብዚ ናይ ዓለም ስቓይን መከራን ስለ ዝፋኖ፣ ስጋኡ ዕረፍቲ ትረክብ። እታ ድሕሪ ሞት ዘላ ናይ ነፍሲ ዕረፍቲ ግና ኮሉ ሰብ ስለ ዘይረኽባ፣ መቓብርውን ከምተን ካልኦት፣ ብልጽቲ ናይ ዕረፍቲ መግለጺት ኰይና ኣይተረኽበትን።

ማዕበል ኣዝዩ ዘፍርህ እዩ። ንዓበይቲ መራኽብ ኪጨድድ፣ ኑቲ ኹሉ ዝሓዝእ፣ ኣብ ትሕቲ ባሕሪ ከትርፍ ዚኽእል ሓይሊ ኣሎዎ። ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ብርቱዕ ማዕበል፣ ሓንቲ ዑፍ ኣብ ከውሒ ደው ኢላ ብዘይ ገለ ፍርሂ ደስ ኢልዋ ክትዝምር ከላ ዝሰኣለ፣ ቀዳማይ ኰይኑ ናይ ወርቂ ብልጫ ወሲዱ ተዓወተ። ናብራ ናይ ዓለም ኮሉ እዋን ማዕበል ዘለዎ ብምኻኑ፣ እታ ስእሉ ትርጉም ናይ ዕረፍቲ ካብ ካልኦት ንላዕሊ ትገልጽ ኰይና ተረኽበት።

ሰብ ኣብ ህይወቱ ብዙሕ ማዕበላት እዩ ዘሕልፍ። እቲ ኣብ ዓለምና ዘሎ ማዕበል ነታ ናይ ህይወትና መርከብ ንየው ነጀው ይደፍኣ። ኣዝዩ እንተ በርትዐ ድማ፣ ኪሰብራ ይኽእል እዩ። ገንዘብ፣ ጥዕና፣ ውላድ፣ ስድራ፣ ስራሕ፣ ሓዳር፣ ወዘተ... ምስኣን፣ ገለ ካብቶም ዚጋጥሙና ማዕበላት እዮም። ንሓንሳብ ድማ፣ እቲ ሰላመይ ከብዝሓለይ እዩ ኢልና ተሓጉስና ዝተቕበልናዮ፣ ተመሊሱ ዕረፍቲ ይኽልኣና። ንኣብነት፣ እቲ ምስታ ዘፍቅራ ብሓጐስ ቪነብር ደልዩ ሓዳር ዝመሰረተ፣ ኣብ ቤቱ ሰኒት ብምስኣኑ፣ ዓቢ ስቓይ ይኹኖ። እቲ ውላድ ረኺቡ ዝተሓጐሰ፣ እሞ ልዕሊ ነፍሱ እናፍቀሮን እናተኸናኸኖን ዘዕበየ፣ ምስ ውላዱ ምስምማዕ ስኢኑ ጓሂ የጥሪ። እቲ ገንዘብ ዝረኸበ፣ ምውፋሩ ሓሳብን ጭንቅን ፈጢሩሉ፣ ክሳዕ ሕማም ይበጽሕ። ሰብ፣ ኣብ ማእከል ከምዚ ዝኣመሰለ ማዕበላት፣ ከምታ ዑፍ፣ ናይ ውሽጢ ዕረፍትን ህድኣትን ረኺቡ ኪነብር ይኽእል'ዶ ይኸዉን?

1.2 ጊዜያዊ ዕረፍቲ

ሰብ፣ ኣእምሮ ዘሎዎ ፍጥረት ብምኻኑ፣ ነታ ዕረፍቲ እትኽልኣ ነገር ንምፍታሕ ብዚከኣሎ ኮሉ እዩ ዚቃለስ። ነቲ ማዕበል ዜህድኣሉ

መሲልዎ፣ ገለ ብዙሕ ገንዘብ ይእክብ፣ ገሊኡ ብዙሕ ፍልጠት ኪድልብ ይጉዪ፣ ገለ ኣዕሩኽ የብዝሕ፣ ገሊኡ መስተ የዘውትር፣ ገለ ናብ ብዙሕ ሰብ ዝተኣከቦ ናይ ጸወታ ቦታ ይኽይድ። እንተኹነ ግና፣ በዚ ኽምዚ ናይ ውሽጢ ዕረፍቲ ከም ዘይረክብ ርግጽ እዩ። እንታይ እሞ ክጠቅም! ነቲ ሓደ ምስ ጨበጠ፣ ገና ብዙሕ ክሸፈን ዘሎዎ ቀዳድ የጋጥሞ። ናብ ሓደ ደረጃ ምስ በጽሐ'ውን፣ ማእለያ ዘይብሉ ከም ዝቕረፎ ይርዳእ። ሃብታም ኩነ ድኻ፣ ጸዕዳ ኩነ ጸሊም፣ ኮሉ ነናቱ መከራን ሽግርን ንልቡ ከዚድዎ ይረአ።

ኣብዚ ማዕበል ዝበዝሑ ናብራ ዓለም፣ ካብ ዕዮና እንዓርፈሉን እንድቅሰሉን ሰዓት ምፍላይ፣ ኣዝዩ ኣድላዪ እዩ። ምኽንያቱ በቲ ዕለት ዕለት፣ እንሓስቦን እንሞነኞን ሓንጐልና ብብዙሕ ነገር ስለ ዚተሓዝ፣ ኬዕርፍ ስጋናውን ድኻም ኪወጸሉ፣ ድቃስ ናይ ግድን የድልየና። ልዋም ለይቲ እንተ ረኺብና፣ ኣእምሮና ይዓርፍ እሞ ነታ እትቕጽል መዓልቲ ክንዓዪ ሓይልና ይሕደስ። ንኽልተ ወይ ሰለስተ መዓልትታት ብዘይ ድቃስ እንተ ንውዕል ደው ኢልና ክንከይድ ኣይምኽኣልናን።

ኣካላትና፣ ድቃስ ጥራይ ዘይኰነስ ተወሳኺ ዕረፍቲ ስለ ዘድልዮ፣ ኣብ ሰሙን ሓንቲ ወይ ክልተ መዓልቲ፣ ካብ ዓመት ድማ ዝተወሰና መዓልትታት፣ ካብ ዕለታዊ ተግባራትና ከነዕርፈለን፣ ናይ ዕረፍቲ ፍቓድ ይውሃበና። ብዙሓት፣ በቲ ናይ ዓመት ዕረፍቶም ምስ ስድራ ቤቶም ኪሕጉሱ ኢሎም፣ ገሊኦም ናብ ሃገን፣ ገሊኦቶም ናብ ባሕሪ፣ ገሊኦም ናብ በረድ ዘሎዎ ቦታ፣ ካብቲ ዝነብሩሉ፣ ናብ ካልእ ዓዲ ይኸዱ። ካብቲ ዝኣከብዎ ገንዘብ ድማ ንሆቴልን ንምግብን እናኸፈሉ ይዘናገዉ። መደብ ኣውጺኦም ብዙሕ ገንዘብውን ሒዞም ዕረፍቲ ኪረኽቡ እኳ እንተ ኸዱ፣ ተባኢሶምን፣ ጕህዮምን፣ ብዚከድዎ ተጣዒሶምን ዚምለሱ ውሑዳት ኣይኰኑን። እምበኣርሲ፣ ደቂስና ካብቲ ነናይ መዓልቱ ማዕበላት ሓንጐልና ዕርፍ ይብልI ብምዝንጋዕ ድማ ጊዜያዊ ዕረፍቲ ንረክብ። ልዕሊ ዕረፍትን ምዝንጋዕን ግና ዘድልየና ካልእ ዕረፍቲ ኣሎ። ነዚ ዕረፍቲ እዚ ብኸመይ ከም እንረኽቦ ኣስፈሕና ከንርእዮ ኢና።

1.3 ኣብ ጊዜ ዕረፍተይ

ከምቶም ንምዝንጋዕ ብዙሕ ጊዜ ዝወጹ ሰባት እኳ እንተ ዘይኰንኩ፣ ኣብ ጊዜ ዕረፍተይ ናብ ገምገም ባሕሪ ምኻድ ኣዝዩ እዩ ዘሐጉሰኒ። ኣማዕድየ እጥምት እሞ፣ ሰማይ፣ ምስቲ ሰማያዊ ዝሕብሩ

ባሕሪ ዝተጣበቐ መወዳእታ ዘይብሉ ይመስል። እቲ ባሕሪ፡ ብሓይልን ብነድርን ድምጹ እናስምዔ እኳ እንተ መጸ፡ ካብቲ ደረቱ ሰሰ ዘይሓልፍ፡ ኣብቲ ገምገሙ ብዘይ ሓደ ፍርሃት እቕመጥ። ብዙሕ ጽዕነት ዝተሰከማ ዓበይቲ መራኽብ ኣብ ልዕሊኡ፡ ማእለያ ዘይብሉም ብብዙሕ ሕብሪ ዘንጹ ዓበይትን ንኣሽቱን እንሰላታት ኣብ ውሽጡ ብምሓዙ እናተገረምኩ ኣስተንትን። ክረምቲ ሓሊፉ መሬት ዝሕል ኣብ ዝበለሉ ጊዜ ድማ፡ ናብ ሸኻ ወይ ከኣ ናብ መዘናግዒ ቦታ ከይደ በብዓይነቶም ኣእዋምን፡ ንዓይኒ ዚማርኹ ዕምባባታትን፡ ኑቲ ምድሪ ኣመልኪያሞ ምርኣይ ባህ የብለኒ። ጥዑም ድምጺ ኣዕዋፍ እናሰማዕኩ፡ ብህድኣት ከንብብ ወይ ብዛዕባ ፍጥረት ከስተንትን ምስ ዝድምር፡ ቃል ኣምላኽ ክምርምርን፡ ብጸሎት ምስ ኣምላኽይ ክዛረብን፡ ሓደሽቲ መዛሙር ክጽሕፍን፡ ከይተፈለጠኒ እቲ ጊዜ ይሓልፍ።

ሓደ ሀንጻ ምስ እንርኢ፡ ኑቲ ሀንጻ ዚሰርሑ ሰባት ከም ዝኸሩ ኣይንጠራጠርን ኢና። ከምኡውን፡ ብዛዕባ ሰማይን ምድርን፣ ኣዕዋፍን ዕምባባታትን፣ ባሕርን ኣብኡ ዘሎ ኮሉን ምስ እንሓስብ፡ ነዚ ዝፈጠረ ከም ዘሎ ብርግጽ ንርዳእ። መን እዩ ንእንስሳታት ሓደ ካብቲ ሓደ ዝተፈላለዩ ገይሩ ዝፈጠሮም? መንኪ እዩ ነዛ ምድሪ ኣብ ልክዕ ርሕቀት ካብ ጸሐይ ዘቕማ? መንኪ እዩ ንዓለም ብኣየር ዝኸበባ? መንኪ እዩ ካብ ሓመድ ተኸሊ ዘውጽእ? ኣየናይ ኢልና እዋ ክንቁጽሮ! ሰብ ነዚ እናረኣየስ "ኣምላኽ የለን" ክብል ከመይ ኢሉ ይኹነሉ? ኣምላኽ እንተድኣ ዘየሎ ኹይኑ፡ እዚ ኮሉ ብኸመይ ተፈጥረ? ብርግጽ ነዚ መስተንክርን ድንቅን፡ ብኣገባብን ብሰርዓትን ከም ዚነብር ገይሩ ዝፈጠሮ፡ እግዚኣብሄር ኣምላኽ እዩ። ኣብ ኤር 10፡12 "ንሱ ብሓይሉ ምድሪ ፈጠረ፡ ብጥበቡ ኸኣ ንዓለም ኣቐመ፡ ብኣእምሮኡ ድማ ንሰማያት ዘርግሐ" ይብል።

ብዛዕባ ግብሪ ኣእዳው እግዚኣብሄር ምስትንታን ምስ ዝድምር፡ ኣነኸ ከመይ ኢለ ተፈጢረ? ኣዒንተይ ከመይ ኢለን እየን ዚርእያ፡ መልሓሰይ ከመይ ገይሩ እያ እትዛረብ? ከመይ ገይሩኸ ጣዕሚ እትፈሊ? እዝኒይ ከመይ ገይሩ እትሰምዕ? ሓንጐለይ ንኹሉ ናይ ኣካላተይ ስራሓት ከመይ ገይሩ ይርዳእን ይቆጻጸርን? ጠቕላልኡ መላእ ኣካላተይ ከመይ ኢሉ እዩ ዕዮኡ ዚዓዪ ዘሎ? ኢለ ንርእሰይ እሓትት እሞ፡ እዝስ ሓለፋ ምስትውዓለይን፡ ሓለፋ ምርዳእ ኮሎም ፈላጣትን ምኽኑ እናሓሰብኩ እግረምን እድነቕን።

ኣብ መዝ 139፡13-16ን "ንኹላሊተይ ንስኻ ፈጠርካዮን፡ ኣብ ከርሲ ወላዲተይ ኣለምካኒ፡ መስተንክርን ድንቅን ጌርካ ፈጢርካኒ ኢ

እሞ ከማስወካ እየ፡ ግብርታትካ መስተንክር እዩ፡ ነፍሰይውን ኣጸቢቕ ትፈልጦ። ብሕቡእ ምስ ተፈጠርኩ፡ ኣብ ከርሲ ምድሪ ምስ ተኣለምኩ፡ ኣዕጽምተይ ኣይተኽወሳኽን። ኣዒንትኸ፡ ድቂ ከሎኹ ረኣያኒ፡ እተን ምዱብት መዓልትታተይ፡ ሓንቲ እኳ ከይነበረት፡ ኵሰን ኣብ መጽሓፍካ ተጸሕፋ" ይብል። ኣብዛ ዓለምና ብቢልዮን ዚቑጸር ህዝቢ እኳ እንተሎ፡ እግዚኣብሄር ኣብ ከርሲ ወላዲትና፡ ብመልክዕና፡ ብባህርይና፡ ብኽእለትና፡ ብድምጽና፡ ብክታም ናይ ኣጻብዕትና እኳ ከይተረፈ፡ ብኹሉ ነገር በበይንና ገይሩ እዩ ዚኣልመና። ገና ድቂ ከሎና ጀሚሩ፡ ሰብ ኢሉ ይጽውዓና፣ ብስምና ድማ ይፈልጠና። መስተንክርን ድንቅን ገይሩ ስለ ዝፈጠረና፡ ክንሕጐስን፡ ኵሉ እዋን ከነምስዮን፡ ከነኽብሮን፡ ይግብኣና።

1.4 እግዚኣብሄር፡ ብሳብዐይቲ መዓልቲ ዓረፈ

እግዚኣብሄር ብሽዱሽተ መዓልቲ ሰማይን ምድርን ከም ዝገበረ፡ ብሳብዐይቲ መዓልቲ ድማ ከም ዝዓረፈ መጽሓፍ ቅዱስ ይነግረና። እምበኣርሲ ብመጀመርታ በተን ሽዱሽተ መዓልትታት እንታይ ከም ዝገበረ ንርኣ፦

ኣብ ዘፍጥረት 1፡1 "ኣምላኽ ብመጀመርታ ሰማይን ምድርን ፈጠረ" ኪብል ከሎ በታ ቀዳመይቲ መዓልቲ ማለት ከም ዘይኮነ ክንስሕቶ የብልናን። *በታ መጀመርታ መዓልቲ፡ ሰማይን ምድርን ሃይኮነ፡ ብርሃን ከም ዘፈጠረ ኣብ ቀጽሪ 3 ተጻሒፉ ንረኽብ።* እታ "መጀመርታ" እትብል ቃል፡ ናይ ሓደ ነገር መበገሲ (reference) እያ። እዚ ማለት ድማ፡ ሓደ እዋን እግዚኣብሄር ሰማይን ምድርን ከም ዝፈጠረ የርኢ። እታ ዝተፈጥረት ምድሪ ንገለ እዋናት፡ ቅርጺ ዘይሓዘትን፡ በረኻን ጥራያን፡ ህይወት ዘሎም ነገር ዘይብላን ነበረት። ድሕርዚ ኣምላኽ፡ ሓደ መዓልቲ እናበለ ኪፈጥር ጀመረ።

- *ቀዳመይቲ መዓልቲ፡* እግዚኣብሄር ብርሃን ፈጠረ እሞ፡ ኑቲ ብርሃን ካብ ጸልማት ፈለዮ። ጸሓይን ከዋኽብትን ኣብ ራብዐይቲ መዓልቲ ስለ ዝተፈጥሩ እዚ ብርሃን እዚ ናይ ጸሓይ ብርሃን ኣይኮነን። ኣምላኽ ግና በዚ ብርሃን እዚ "ሓንቲ መዓልቲ" ኢሉ ኪቑጽር ጀመረ።

- ካልአይቲ መዓልቲ፡ አምላኽ ጠፈር ፈጠረI ኑቲ ማያት ድማ ልዕሊ ጠፈርን ትሕቲ ጠፈርን ገይሩ ፈለዮ።

- ሳልሰይቲ መዓልቲ፡ አምላኽ ኑቲ ንምድሪ ከቢብም ዝነበረ ማያት ናብ ሓደ ቦታ አኪቡ ኑቲ ንቐጽ መሬት ፈለዮ። ምድሪ ከአ ሳዕርን ቡቕልን አውጽአት።

- ራብዐይቲ መዓልቲ፡ አብ ጠፈር ጸሐይን ከዋኽብትን ተፈጥሩ።

- ሓምሰይቲ መዓልቲ፡ ዓሳታትን ውንጅርጅር ዚብሉን ካብቲ ማያት፡ እንስሳን አዕዋፍን ከአ ካብ ምድሪ ወጹ። "እግዚኣብሄር አምላኽ ድማ ንዅሉ አራዊት መሮርን ንኹልን አዕዋፍ ሰማይን ካብ ምድሪ ገበረ።" (ዘፍ 2፡19) *ከምቲ ሳዕርን ቡቕልን ካብ ምድሪ ዚወጹ እንርእዮም፡ ከምኡም አራዊት መሮርን አዕዋፍ ሰማይን ካብ ምድሪ፡ ዓሳታት ድማ ካብ ባሕሪ ወጹ።*

- ሳድሰይቲ መዓልቲ፡ አምላኽ ብመልክዑ ከም ምስሉ ሰብ ፈጠረ፡ አብ ልዕሊ ኵሉ ኪገዝእ ድማ ስልጣን ሃቦ።

- ሳብዐይቲ መዓልቲ፡ አምላኽ ኻብቲ ዝገበሮ ኵሉ ግብሩ ዓረፈ።

እግዚኣብሄር ምፍጣሩ ጥራይ ከይአከል፡ ኑቲ ዚፈጠሮ ኵሉ በብሰርዓቱ ኪኽይድ ኣጽኒዑ ሒዝዎ ዘሎ ንሱ እዩ። ምስዚ ድማ፡ ኻኵሉ ፍጥረቱ፡ ናይ ድቃስን ዕረፍትን እዋን ሰርዐሉ። ንሰብ ግና ሓለፋ ስለ ዚሓልየሉ፡ በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ምእንቲ ከዕርፍ ትእዛዝ ሃቦ።

"እግዚኣብሄር ድማ ንሙሴ ከምዚ ኢሉ ተዛረቦ፡ ንስኻ ንደቂ እስራኤል ከምዚ ኢልካ ተዛረቦም፡ ቀዳሲኹም ኣነ እግዚኣብሄር ከም ዝኾንኩ ክትፈልጡ፡ አብ መንነይን አብ መንነኹምን ንውሉድ ወለዶ ኹም መፈለጥታ እየን እሞ፡ ሰናብተይ ኣጸቢቕኩም ሓልዉ። ንኣኻትኩም ቅድሰቲ እያ እሞ፡ ንሰንበት ሓልዉዋ። ብእኣ ገለ ዕዮ ዚዓዩ ኾኑ፡ እታ ነፍሲ እቲኣ ካብ ህዝባ ክትምንቆስ እያ እሞ፡ እቲ ዘርከሳ ሞት ይሙት። ሽዱሽተ መዓልቲ ዕዮ ይተዓየ፡ ሳብዐይቲ መዓልቲ ንእግዚኣብሄር እተቐደሰት ሰንበት ዕረፍቲ እያ። ብመዓልቲ ሰንበት ዕዮ ዝዓየየ ኾኑ ሞት ይሙት። ንውሉድ ወለዶኣም ንናይ ዘለኣለም ኪዳን ንሰንበት ኼብዕልዋ፡ ደቂ እስራኤል ንሰንበት

ይሓልዉዋ። እግዚኣብሄር ብሽዱሽተ መዓልቲ ሰማይን ምድርን ገበረ፡ ብሳብዐይቲ መዓልቲ ድማ ዓረፉ አተንፈሱ እዩ እሞ፡ ንሳ አብ መንነይን አብ መንነ ደቂ እስራኤልን ናይ ዘለኣለም መፈለጥታ እያ።" (ዘጽ 31፡12-17)

እግዚኣብሄርውን በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ዓረፈ ዝብል፡ በተን ሽዱሽተ መዓልቲ ስለ ዝሰርሐ ደኺምዮዶ እዩ? አይፋልን። እግዚኣብሄር አምላኽ አይደኽሞን እዩ። እምበኣርሲ ኣስፍሕ ኣቢልና፡ እግዚኣብሄር በተን ሽዱሽተ መዓልቲ እንታይ ከም ዝፈጠረን፡ ከመይ ገይሩ ከም ዝፈጠሮን፡ ንምንታይ ከም ዝዓረፈን፡ እዛ ናይ ሰንበት ዕረፍቲ እንታይ ምኻናን፡ ንሕና ብኽመይ ክንዓርፈላ ከም ዚደልን ክንርኢ ባህ ይብለኒ።

I.5 ዕረፍቲ ሰንበት

እግዚኣብሄር በተን ሽዱሽተ መዓልትታት ብምዕያዩ ደኺሙ፡ በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ከም ዘየዕረፈ ንኾኣትና ርዱእ እዩ። እዚ "ዓረፈ" ማለቱ ድኣ እንታይ እዩ ትርጉሙ? እቲ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ብዛዕባ እዛ ናይ አምላኽ ዕረፍቲ ዝጸሓፎ ንመልከት፡-

"ግብሩ ካብ ምስራት ዓለም ተወዲኡ ኽኣሉ፡ ከምቲ ብቕጥዓይ ናብ ዕረፍተይ ኣይኪኣትዉን እዮም ኢለ ዝመሐልክዎ ከም ዝበለ፡ ንሕና እንኣምንሲ ናብ ዕረፍቱ ንኣቱ ኢና። ብዛዕባ እታ ሳብዐይቲ መዓልቲ፡ አብ ገለ ስፍራ ኽምኡ፡ አምላኽ ድማ ካብ ኵሉ እቲ ግብሩ በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ዐረፈ፡ ኢሉ ኣሎ። አብኡ ኽኣ ደጊሙ፡ አብ ዕረፍተይ ኣይኪኣትዉን እዮም በለ። እምበኣርሲ፡ ገለ ሰባት ዝኣትዉዋ ተሪፉ ስለ ዘጣ፡ እቶም ቅድም ብስራት ዝተነግረሉም ድማ ብሰሪ ዘይምእዛዞም ካብ ዘይኣትዉዋ፡ "ቀደም ከአ ሎሚ ድምጹ እንተ ሰማዕኩም ልብኹም ኣይተትርሩ" ከም ዝተባህለ ድሕሪ ነዊሕ ዘመን ብዳዊት ሎሚ ብምባሉ፡ ከም ብሓድሽ ሓንቲ ፍልጥቲ መዓልቲ ይምድብ ኣሎ። እያሱ ኣዕሪፍዎም እንተ ዝኸውንሲ ድሕሪኡ ብዛዕባ ካልእ መዓልቲ ኣይምተዛረበን ነይሩ።" (እብ 4፡3-8)

እግዚኣብሄር አብ ኣሰራርሓኡ ስለ ዘይጋገ፡ ንሰብ፡ እቲ ዜድልዮ ኹሉ ምስ ኣዳለወሉ፡ በታ ሳድሰይቲ መዓልቲ ፈጠሮ። *በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ድማ፡ ነታ መዓልቲ ኪባርኻን ኪቕድሳን፡ ኑቲ ዝፈጠሮ ሰብ ናብታ ዕረፍቱ ምእንቲ ከእትዎ ኢሉ ዓረፈ።* እግዚኣብሄር ንኣዳም

ናብቲ ፍጹም ዝኹነ ዕረፍቱ ኣእትዩ፣ ብነፍሱን፣ ብመንፈሱን፣ ብስጋኡን፣ ዕረፍቲ ዘለዎ ሰብ ኮይኑ ኪነብር ፈጠሮ። ኣብ መጀመርታ ከምኡ ኮይኑ ይነብር ነበረ። እንተኾነ ግና ኣብዛ ዕረፍቲ እዚኣ ነዊሕ ከይጸንሐ፣ ብሓጢኣት ወዲቹ ካብታ ገነት ተባረረ፤ ካብ ኣምላኹ ረሓቐ፤ ፍርሂ፣ ሓዘን፣ ጓሂ ዓለም ድማ ጠዓመ። ናይ ነፍሱን ናይ መንፈሱን ጥራይ ዘይኮነ ኽእ፣ ነቲ ናይ ሲጋኡ ዕረፍቲ'ዉን ኣጥፍአ። ብሰሪ እዚ ድማ፣ ሕማም፣ ድኻም፣ ቃንዛ፣ ሞት ኣጥረየ። እቲ ብዕረፍቲ ነታ ምድሪ ዚዓያ ዝነበረ፣ እግዚኣብሄር ስለ ዝረገሞ፣ ጽዒሩ ኪነብር፣ እንጌራኡ ብረሃጽ ገጹ ክም ዚረኽቦ ኾነ።

ኣዳም ድሕሪ ምውዳቑውን፣ እግዚኣብሄር ንደቂ ሰብ ናብታ ናይ ሳብዐይቲ መዓልቲ ዕረፍቲ ከእትዎም ደጋጊሙ ይጽውየሎም ነበረ። ከምቲ ኣቐዲምና ዘንበብናዮ፣ እታ ዕረፍቲ ሰንበት ኣብ መንነኡን ኣብ መንነ ደቂ እስራኤልን ናይ ዘለኣለም መፈለጥታ ክትከውን ቃል ኣተወሊሙ። ኣብ እብ 3፡7-19 ክም ዝብሉ፣ እግዚኣብሄር፣ ብኽያት ደቂ እስራኤል ሰሚዑ፣ ናብ ዕረፍቱ ከእትዎም ኢሉ ንሙሴ ሰደደሉም። ብሓያል ቅልጽም ድማ፣ ካብ ናይ ግብጺ ባርነት፣ ናብታ ጸባን ምዓርን እተውሕዝ ሃገር ከእትዎም ደለየ። ማና እናብለዐ፣ ክዳውንቶም ከየኣረገ፣ ብመዓልቲ ብዓንዲ ደበና፣ ብለይቲ ድማ ብዓንዲ ሓዊ፣ ብዕረፍቲ ናብ ዕረፍቲ መርሐም። ንሳቶም ግና ብፍቓዶምን ብስምዒቶምን ኪኽዱ ጀመሩ። ካልእ ይትረፍ፣ መን ክም ዘውጽኦም እኳ ብፍጹም ረሲያም፣ "ንምንታይ ኣውጻእካና" እናበሉ ንሙሴ ይሓትዎ ነበሩ። ነቲ ናይ ግብጺ ናብራን፣ ሽጉጥትን፣ ዳብን፣ ተመንዮም ድማ፣ "ኣብኡ እንተ ንመውት ምሓሸና" ክሳዕ ምባል በጽሑ።

ናብ ክንኣን ምስ ቀረቡ ናብታ ሃገር ሰለይቲ ሰደዱ እሞ፣ ካብ ፍሬኣ ጠዓሙ። እቶም ኣብኣ ዚቕመጡ ንጉሳትን ሓያላትን ሰባት ምኻናም ርእዮም፣ ብዘይካ ካሌብን እያሱን ኮሎም ፈርሁ። ልቢ እቲ ኮሉ ህዝቢውን ብፍርሂ መልእዎ። ናብቲ ዘዳለወሎም ዕረፍቲ ኪኣትዉ ስለ ዘይኣመንዎ፣ እግዚኣብሄር በዚ ተቕጢዑ ቕጽያም። ኣብ ዘሁ 14፡34 ክም ዝበሉ፣ ክንዲ እተን ዝሰለይወን ኣርብዓ መዓልትታት፣ ሓንቲ ዓመት ኣብ ክንዲ ሓንቲ መዓልቲ ክሳዕ ዝሞቱ፣ ንኣርብዓ ዓመት ኩለል በሉ። ብዘይ ምእዛዞም፣ እቲ ዝተንግረሉም ቃል ምስእም ስለ ዘይሓበረ ነቲ ተዳልዩሉም ዝነበረ ዕረፍቲ ኣይረኽብዎን። ናብ ክንኣን እኳ እንተ ኣተዉ፣ ክምቲ እግዚኣብሄር ዝደልዮ ዕረፍቲ ሰንበት ብዘይ ምርካቦም፣ እያሱ ስለ ዘየዕረፎም ዳዊት ደጊሙ ክም ዝተነበየ ይነግረና።

ኣብ ሓድሽ ኪዳን ክነንብብ ከሎና፣ ኣይሁዳውያን እዛ ዕረፍቲ እዚኣ፣ ብመዓልቲ ሰንበት ብዘይ ምዕያይ ወይ ክኣ ንውሕ ዝበለ መገዲ ብዘይ ምኻድ እትርከብ ይመስሎም ነበረ። እዚ'ውን ክም ናይ እግዚኣብሄር ዕላማ ኣይነበረን። ምኽንያቱ፣ ክምኡ እንተ ዝኸውንሲ ደቂ እስራኤል ብሕልፊ እኳ ፈረሳውያን ይገብርዎ ስለ ዝነበሩ ምረኽብዋ ነይሮም፤ የሱስውን ኣይምተቓወሞምን ነይሩ። ነዛ ዕረፍቲ እዚኣ ዕረፍቲ ብዘይ ምርካቦም ግና የሱስ ክምቲ መደብ ኣምላኽ፣ ናብ ዕረፍቱ ኪኣትዉ ይምህሮም ነበረ። የሱስ "ወዲ ሰብ ጕይታ ሰንበት እዩ" እናበለ፣ በታ መዓልቲ ሰንበት ይፍውስን ሰናይ ይገብርን ነበረ። ንሳቶም ድማ፣ ኪርድእዎ ስለ ዘይከኣሉ፣ ብዛዕባ እዛ መዓልቲ ሰንበት ብዙሕ ይኽስዎ ነበሩ።

ንኣብነት፣ ኣብ ሉቃስ 13፡10-15 ካብ ዓሰርተ ሾሞንተ ዓመት ሒዙ መንፈስ ድኻም ዘነበጣ ሰበይቲ ናብ ቤት ጸሎት መጸት። የሱስ ክኣ ጸዊዑ፣ "ካብ ሕማምኺ ተፈቲሕኪ ኣሎኺ" በላ እሞ፣ ብኡብኡ ቕንዒት። ነቲ ብሰይጣን ምኽንያት ዝመጸ ሕማም ኣርሒቑ ዕረፍቲ ሰንበት ኣዕረፋ። እቲ መራሕ ቤት ጸሎት ግና፣ እግዚኣብሄር ንሓያሉ ሰባት ብመንፈስን ብስጋን ኪፍውሶም እናረኣየ፣ ኩርዩ "ኪዕየየለን ዚግባእ ሽዱሽተ መዓልቲ ኣለዋ፤ ብኣታተን መጺእኩም ተፈወሱ እምበር፣ ብመዓልቲ ሰንበትሲ ኣይኰነን ኢሉ መለሰሎም" ይብል። እግዚኣብሄር እቲ ወሃቢ ሕጊ ዝኾነ እናፈወሰ ከሎ፣ እቲ መራሕ ቤት ጸሎት ድኣ ንምንታይ ይቃወም? *እግዚኣብሄር ንሰንበት ኪኽብርዋ ሕጊ ዚሃቦም፣ ነቲ ውሽጢ ህይወቶም ዓሪፎም ንኣምላኾም ኪሓሰቡ ኢሉ እዩ። ንሳቶም ግና ካብቲ ዕረፍቲ ኣምላኽ ዓልዮምሲ፣ ብመዓልቲ ሰንበት ምስራሕ፣ ምግያሽ ወይ ኣርሒቕካ ምኻድ እዩ ሓጢኣት እናበሉ፣ ነቲ ዕላማ ናይ እግዚኣብሄር ስሓትዎ።*

1.6 ናይ ነፍሲ ዕረፍቲ

"እምበኣርሲ እቲ ኣብ ዕረፍቱ ዝኣተወስ፣ ክምቲ ኣምላኽ ካብ ግብሩ ዝዐረፈ፣ ንሱውን ካብ ግብሩ ዐሪፉ ኣሎ እሞ፣ ንህዝቢ ኣምላኽ ዕረፍቲ ሰንበት ተሪፋትሉም ኣላ። ስለዚ ሓደ እኳ ናይቲ ዘይእዛዝ ኣርኣያ ወሲዱ ከይወድቕ፣ ናብታ ዕረፍቲ እቲኣ ክንኣቱ ንጋደል።" (እብ 4፡10-11) ኣዳም ኣብ ዕረፍቲ እግዚኣብሄር ኣትዩ ነበረ። ድሕሪ ውድቀቱ፣ ሰብ ካብ ካልእ ዕዮኡ ዓሪፉ፣ ንኣምላኹ ዚሓስበላ መዓልቲ

ክትኩኖ ዕረፍቲ ሰንበት ሰርዓሉ እምበር፡ እታ ሰንበት ከም ሓንቲ ፍልይቲ መዓልቲ ክትከውን ኢሉ እግዚኣብሄር ኣይሰርዓን።

ምግብን፣ ኣየርን፣ ማይን ከምኡ ድማ ዕረፍቲ ከም ዜድልየና ኣቐዲምና ጠቒስና ኣሎና። ስጋና ብድቃስ፣ ኣእምሮና ብምዝንጋዕ ከነዕርፎ ንኽእል ኢና። ናይ ነፍስና ዕረፍቲ ግና፡ ካብ ናይ ስጋና ዕረፍቲ ንላዕሊ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ምኽንያቱ፡ ሰብ ነፍሱ ዕረፍቲ ምስ እትስእን ብህይወቱ ይማረር፡ ትርጉም ናይ ናብራ ከኣ ይጠፍኣ። በዚ ምኽንያት ድማ፡ ናብ ዘይነበሮ ሕማቕ ልማዳት ኪኣቱ ይጅምር። ኣዝዩ ምስ ዚኽብዶ ድማ፡ ኣእምሮኡ ኪስሕትን፣ ነፍሱ ክሳዕ ምቕታል እኳ ኪውሰን ይኽእል። ልዕሊ ናይ ስጋና ዕረፍቲ፡ ንነፍስና ሰላም ዚህባ ናይ መንፈስና ዕረፍቲ እዩ። ልቢ ሰብ ንዕረፍቲ ኣዝያ እያ እትጸምእ።

ሓደ ሰብኣይ ዕረፍቲ ብምስኣኑ ተጨኒቑ ናብ ሓደ ናይ ኣእምሮ ሓኪም ከደ። እቲ ሓኪም፡ ንብዙሕ መዓልትታት መርመሮ እሞ፡ ኑቲ ሽግሩ መፍትሒ ኪረኽበሉ ኣይከኣለን። ስለ ዝደንገጸሉ ከኣ፡ "ሓንቲ ነገር ከማኽረካ፡ ሓደ ኣዝዩ ፍሉጥ መስሓቕ ሰብኣይ፡ ኣብ ከምዚ ዝተባህለ ቦታ ኣሎ እሞ፡ ናብኡ እናኸድካ እንተ ዘስሕቀካ፡ ካብቲ ዘሎካ ሽግር ምናልባት ምዓረፍካ ኔርካ" በሎ። እቲ ሰብኣይ ብንሂ እናሕነቕነቐ፡ "እቲ ዘስሕቕ ሰብኣይ እትብሎ ዘሎኻ፡ ኣነ እየ" በሎ። እዚ ሰብ እዚ ንኻልኦት ከስሕቕ ይውዕል ይኸውን፡ እታ ውሽጢ ነፍሱ ግና ዕረፍቲ ኣይነበራን። ዝሓዝካ እንተ ሓዝካ፡ ዝብጻሕ እንተ በጻሕካ፡ ነዛ ናይ ኣምላኽ ዕረፍቲ እንተ ዘይረኺብካ ውሽጥኻ ባዶ ይኸውን፤ ትርጉም ናይ ናብራ ድማ ይጠፍኣካ፤ ናይ ውሽጢ ሓጐስን ሰላምን ከኣ ትስእን። እሞ መን ደኣ እዩ ነዛ ዕረፍቲ ዚረኽባ? ብኽመይ እያ፡ኽ እትርከብ?

1.7 የሱስ፡ ምንጪ ናይ ዕረፍቲ

እግዚኣብሄር፡ ናብቲ ዕረፍቱ ምስኡ ኣቲና ብዕረፍቲ ክንነብር፡ በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ ዓረፈ። ብሓጢኣት ምኽንያት ግና ስጋናን፣ ነፍስናን፣ መንፈስናን ዕረፍቲ ሰኣነ። እቲ ብምሕረት ሃብታም ዝኾነ እግዚኣብሄር፡ ከምቲ ሃብቲ ጸጋኡ፡ ነታ ሰብ ባዕሉ ዘጥፍኣ ዕረፍቲ ኪመልሰሉ ደለየ። በዚ ምኽንያት እዚ፡ ንደቂ እስራኤል፡ ናብታ ዕረፍቲ ዚረኽቡላ ሃገር መርሐምI ንሳቶም ግና ብዘይ ምእዛዞም ኣይረኽብዋን።

እዛ ዕረፍቲ እዚኣ ብኻልኣ ብዝኾነ ይኹን መገዲ ክትርከብ ሰለ ዘይተኻእለት፡ ነዚኣ ኪህባና ኢሉ፡ የሱስ ክርስቶስ ናብዛ ዓለም ኪመጽእ ተገብኦ። እዛ ዕረፍቲ እዚኣ ከኣ ንየሱስ ብምእማን እያ እትርከብ። ኣብ እብ 4፡3 "...ንሕና እንኣምን'ሲ ናብ ዕረፍቱ ንኣቱ ኢና" ከም ዝበለ፡ ነፍስ ወከፍ ሰብ ንየሱስ ክርስቶስ ከም መድሓኒኡ ገይሩ ምስ ትቕበሎ፡ ኮሉ እቲ የሱስ ዝፈጸሞ "ንኣይ እዩ ፈጺሙለይ" ኢሉ ብምእማኑ፡ ነታ ናይ ኣምላኽ ዕረፍቲ ሰንበት ይረኽባI ንዘለኣለም ከኣ ኣብኣ ይነብር።

ኣብ ማቴ 11፡28-30 የሱስ፡ ናይቶም ሰባት ጸር፡ ብመንፈሳዊ ኣዒንቱ ርእዩ፡ "ኣቱም ኮልኹም እትጽዕሩን ጸር ዝኾበደኩምን ኣነ ክዕርፈኩም ናባይ ንዑ። ኣነ ለዋህ እየ ልበይውን ትሑት፡ ኣርዑተይ ፈኮሽ ጾረይውን ቀሊል እዩ እሞ፡ ኣርዑተይ ጹሩ። ኾባይውን ተምሃሩ ንነፍስኹም ክኣ ዕረፍቲ ኽትረኽቡ ኢኹም" ኢለ ጸውዐ። ንኹሉ ኪዕርፍ ዚኽእል፡ ንሱ ጥራይ እዩ። እቲ ጸር ከም ዝኾበዶ ተኣሚኑ ናብኡ ዝመጸ ሰብ ካብ ኮሉ ጻዕሩ የዕርፎ።

ጐይታ "እቲ ኣነ ዚህበኩም ሰላም ከምቲ ዓለም እትህቦ ኣይኮነን" ብምባሉ፡ ዓለም ናታ ዓይነት ሰላም ከም እትህብ መስኪሩላ ኣሎ። ናይ ዓለም ሰላም፡ እቲ ኣብ ዙርያኻ ዘሎ ኮሉ ሰላም ምስ ኩነ እትመጽእ፡ ጊዚያዊት እያ። እታ ናይ ጐይታ ሰላም ግና፡ ኣብ ግእከል ማዕበል እኳ ሰላም ንውሽጥኻ እትመልእ እያ። ጥዕና ኣብ ዝተሳእነሉ፣ ገንዘብ ኣብ ዝሓጸረሉ፣ ፈተውቲ ኣብ ዝተፈለዩሉ፣ ሽግራት ኣብ ዚበዝሓሉ ጊዜ እኳ፡ ናይ የሱስ ሰላም ኣይትጠፍእን እያ። ምኽንያቱ፡ እቲ ንእኡ ዝኣመነ ኣብኡ'ውን ዝተወከለ ማዕበል ምስ ዚንሄር፡ ብጸሎት ኣብ ቅድሚ ኣምላኹ ቀሪቡ፡ ሽኽሙ ኣራጊፉ ይሃድእ፡ ይዓርፍ ድማ።

ሓደ ጊዜ፡ ብዙሓት ሰባት ዝጸንሉት መርከብ፡ ኣብ ማእከል ባሕሪ ብርቱዕ ማዕበል ብሓይሊ፡ ናብ የማንን ጸጋምን ኪጸፍዓ ጀመረ። ነፍሶም ንምድሓን ኮላቶም እናእወዩን እናተጓየዩን ኪሸገሩ ከለዉ፡ ሓንቲ ጓል ግና ብህድኣት ትጻወት ነበረት። ሓደ ካብቶም ሰባት ድምጹ ኣልዒሉ፡ "እቲ ዝኾውን ዘሎ እምበርዶ ትፈልጢ ኢኺ? በላ። ንኣ ድማ ብፍሕሹው ገጽ፡ "ናይዛ መርከብ መራሒ ኣቦይ ስለ ዝኾነ፡ ወላ ሓንቲ ሕማቕ ከም ዘየጋጥመኒ ስለ ዝፈልጥ እየ ቀሲነ ዘሎኹ" ኢላ መለሰትሉ።

ሰብ፡ ጽባሕ ዘጋጥሞ ዘይፈልጥ ብምኻኑ ብዛዕባ ጽባሕ ኣዘዩ እየ
ዝጭነቕ። ጽባሕ ክህሉ ወይ ክይህሉ ዘይፈልጥ፡ ዓቕሙ ኸኣ ድሩት
ብምኻኑ ኸኣ፡ ምጭናቑ ክንቱ እዩ። እቲ ነታ ናይ ህይወቱ መርከብ
እግዚኣብሄር ክም ዚዝውራ ብልቡ ዝኣመነ ሰብ፡ ብህድኣትን ብሰላም
ቀሲኑ ይነብር። ኣብዛ ምድርን ኣብታ እትመጽእ ዓለምን ንዘለኣለም
ክንዓርፍ፣ ነቲ ኸኣሉ ሽኽሚ ናይ ሓጢኣት ካባና ኺወስዶ፣ ነቲ
ዝጠፍኣና መገዲ ኪሕብረና፣ ዕረፍቲ ክህበና ኢሉ፡ የሱስ ናብዛ ምድሪ
መጸ። ካብ ምውላዱ ጀሚሩ "ሰላም ኣብ ምድሪ" ተባሂሉ ዝተበሰረ በዚ
ምኽንያት እዚ እዩ። ንዝሓመሙ እናፈወሰ፣ ንዝሓዙ እናጸናንዐ፣
ተሰፋ ንዝቈረጹ እናተባብዐ፣ ልዕሊ እቲ ናይ ሲጋ ዕረፍቲ መንፈሳዊ
ዕረፍቲ እናሃበ ኣብዛ ምድሪ ዝተመላለሰ። ሕማምናን ሽኽምናን ወሲዱ
ዝሞተ፡ ንዕረፍትና ድማ ዝተንስኣ።

"ብጕይታ ኾሉ ሳዕ ተሓጉሱ፡ ደጊመ ተሓጉሱ እብል ኣሎኹ።
እቲ ለውሃትኩም ኣብ ኵሉ ሰብ ይፈለጥ፡ እግዚኣብሄር ቀረባ እዩ።
ድሌትኩም ዘበለስ፡ ብጸሎትን ልማኖን ምስናይ ምስጋና ኣብ ኣምላኽ
ይፈለጥ እምበር፡ ብገለ እኳ ኣይትጨነቑ። እቲ ኻብ ኵሉ ኣእምሮ
ዚበልጽ ሰላም ኣምላኽ ድማ ንልብኹምን ሓሳብኩምን ብክርስቶስ የሱ
ኪሕልዎ እዩ።" (ፊል 4፤4-7)

ብዝረኽብናዮ ጽቡቕ ነገር ዘይኮነስ "ብጕይታ" ኵሉ ሳ
ክንሕጉስ ንኽእል ኢና። እዚ ማለት፡ ህይወትና ብዘይ ማዕበ
ትኸውን ማለት ኣይኮነን። ነቲ ካባና ኪርሕቕ ኮነ፡ ነቲ ክንረኽ
እንደልዮ ነገር ብዘይ ምጭናቕ፡ ብምስጋና ዝተሰነየ ጸሎትን ልማኖን
ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ምስ እነቕርቦ ብጸሎት ዓቢ ዓወት ንረክብ። በዚ
ድማ ናይ እግዚኣብሄር ሰላም ንልብናን ንሓሳብናን ብክርስቶ
ይሕልዎ። እምበኣር እታ ናይ ሰንበት ዕረፍቲ እዚኣ እያ።

ክቡር ኣንባቢ፡ ሕጂ ነዛ መጽሓፍ ክተንብብ ከሎኻ ኣ
ህይወትካ ዕረፍቲኦ ኣሎካ? ነቲ ኣብ ህይወትካ ዜጋጥመካ ዘለ
ማዕበላት ባዕልኻ ክትፈትሖ ገደል ትብል ኣሎኻ? ነቲ ካብ ኵ
ጸርካ ኬዕርፈካ ዚኽእል የሱስኸ ትፈልጦ ኢኻ? ብዛዕባ ሓደ ሰ
ምፍላጥን ነቲ ሰብ ባዕሉ ምፍላጥን በይኑ እዩ። ንየሱስ ትፈልጦ
ኢኻ፡ ወይስ ብዛዕባኡ ፍልጠት ጥራይ እዩ ዘሎካ? ንየሱስ ክ
መድሓኒኻ ጌርካ ብእምነት ምስ እትቕበሎ፡ ሽኽምኻ ኣራጊፉ ሰማያ
ሰላም፣ ሰማያዊ ዕረፍቲ፣ ሰማያዊ ቅሳንት ክም ዚህበካ ፍለጥ
ሕጂ'ውን ንህዝቢ ኣምላኽ ዕረፍቲ ሰንበት ተረፋትሉም ኣላ!

ምዕራፍ ክልተ

ውድቀት ሰብ

እግዚኣብሄር፡ ንሰብ ኣብ ዕረፍቱ ኪነብር ፈጠሮ፡ ዕረፍቲ ሰንበት
ኸኣ ሰርዓሉ ካብ በልና፡ እዚ ኮኑ ኣብ ዓለም ዘሎ ማዕበል ድኣ ካበይ
መጸ? ገለ ሰባት፡ "ንምንታይ ሰባት ብጥምየት ይሞቱ? ክፋእ
ዘይብሉም ንኣሽቱ ሕጻናት ንምንታይ ብሕማም ይሳቐዩ? ሰብ
ብሕማም ኮነ ብሓደጋ ዕድመ ከይጸገበ ንምንታይ ብንእስነቱ
ይመውት? ናይ ኣካል ጕድለት ንምንታይ ይህሉ? ወዘተ..." ኢሎም
ይሓቱ እሞ፡ ኣስዕብ ኣቢሎም ኸኣ፡ "እምበር'ዶ እግዚኣብሄር ኣሎ
እዩ? እንተሎ'ውን፡ ምስ ፈጠረ ድሕሪኡ ቀኺሕ ኢሉ እኳ ዘይርኢ
ወይ ከኣ ኣብ ሳዕሊ ኰይኑ ሰኞ ኢሉ ዚዕዘብ ኣምላኽ እዩ!" ይብሉ።
እንተኾነ ግና፡ እቲ ነዚ ኾኑ እንርእዮን ዘይንርእዮን ዝፈጠረ
እግዚኣብሄርሲ፡ እወ ብርግጽ ኣሎ። ንሱ፡ ንዘለኣለም ህያው ኰይኑ
ዚነብር ኣምላኽ እዩ። ንሱ ኣብ ርሑቕ ዘሎ ኣምላኽ ዘይኮነስ ቀረባ
እባ ድኣ እዩ! እንተኾነ ግና፡ እቲ ኾኑ ናይዛ ዓለም ማዕበል ዝመጸስ፡
እቲ ብመልክዑ ዝፈጠሮ ኪመርጽ ከኣ ነጻነት ዝተዋህቦ ሰብ፡
ብሙውዳቑ (ብሓጢኣቱ) እዩ። እግዚኣብሄር ስለ ዘፍቅረና፡ በቲ ኾኑ
ጸገምና ስለ ዝጉሂ፡ ሕጂውን ናብ ዕረፍቱ ኬእትወና እዩ ዚደሊ።

2.1 ብመልክዕ ኣምላኽ ዝተፈጥረ ሰብ

እግዚኣብሄር፡ ነቲ ዘሎ ካብ ዘየለ ኪገብር ምሉእ ስልጣን ዘሎዎ
ኣምላኽ እዩ። ቃል ካብ ኣፉ ምስ ወጸ፡ ኮኑ ስርዓቱ ሒዙ፡ ሓደ
ድሕሪ ሓደ በብመዓልቲ ተፈጥረ። "ይኹን" ምስ በለ፡ ብርሃን ኰነ፤
ጸሐይን ከዋኽብትን ተፈጥሩ፤ ማያት ተኣከቡ፤ ሳዕርን፡ ቡቕልን፡
እንሰሳን፡ ኣዕዋፍን፡ ካብ ምድሪ ወጹ፤ ዓሳታት ድማ ካብ ባሕሪ ወጹ።
ንሰብ ግና፡ በታ ሳድሰይቲ መዓልቲ ካብ ሓመድ ምድሪ ሰሪሑ፡
ትንፋስ ህይወት ኡፍ በለሉ እሞ፡ ህያው ነፍሲ ኮነ። ብመልክዑ

ፈጢሩ፡ አብ ልዕሊ ኮሉ ፍጥረቱ ዝላኢ ኪኽውን ስልጣን ሃቦ፤ ዕረፍቲ ሰንበት ድማ ሰርዓሉ። ሰብ፡ ብዓይኒ አምላኽ ክንደይ ክቡር እዩ!

መጽሓፍ ቅዱስ፡ እግዚኣብሄር ንሰብ፡ ብመልክዑ ከም ምስሉ ከም ዝፈጠሮ ይነግረና። ሰብ ንእግዚኣብሄር ዚመስሎ፡ ብቐመቱ'ዶ እዩ? ብኣካላቱ'ዶ እዩ? ወይስ ብምንታዩ እዩ? እግዚኣብሄር ኣምላኽ፡ ከም ናይ ሰብ ኣዒንቲ፣ ኣእዳው፣ ኣእጋር ወዘተ... ኣሎዎ'ዶ? "እው" ከብሉና ዚኽእሉ ሓያሎ ጥቕስታት ኣለዉ። ንኣብነት፡-

"ዓይኒ እግዚኣብሄር ናብቶም ዝፈርህዎ እያ" (መዝ 33፡19)
"ኣዒንቲ እግዚኣብሄር ናብ ጻድቃን፡ ኣእዛኑ ኽኣ ናብ ኣውያቶም እየን" (መዝ 34፡15)
"ደቂ ሰብ ከኣ ኣብ ትሕቲ ጽላል ኣኽናፍካ ይጽግዉ" (መዝ 36፡7)
"ብግልግሌኡ ኼጕልብበካ፡ ኣብ ትሕቲ ኣኽናፉ ኽኣ መጸግኢ ኽትረክብ ኢኻ" (መዝ 91፡4)
"እንሆ፡ ኢድ እግዚኣብሄር ንምድሓን ሓጻር ኣይኮነትን" (ኢሳ 59፡1)

መጽሓፍ ቅዱስ፡ ኣምላኽ መንፈስ ምኻኑ ይምህረና። መንፈስ ከኣ ብሰጋዊ ኣዒንቲ ዚርኣ፡ ወይ ከኣ ዚደህሰስ፡ ሰጋዊ ኣካል ኪህልዎ ብፍጹም ኣይክእልን እዩ። እዘን ኣብ ላዕሊ ዝጠቕስናየን ጥቕስታት፡ እግዚኣብሄር ናይ ሰጋ ኣዒንቲ፣ ኣእዛን፣ ኣኽናፍ፣ ኣእዳው... ስለ ዘሎዎ ዘይኮነስ፡ በቲ ዚርድኣና ኣገላልጻ ከም ዚርእየና፣ ከም ዚሕብሕበና፣ ከም ዚቕጽዓና... እየን ዚምህራና። እግዚኣብሄር ከም ናይ ሰብ ኣዒንቲ ኣእዳው ኣሎዎ እንተ ንብል ኳንና፡ ብኹሉ ናይ ሰጋዊ ኣካላትና ማለት'ዶ እዩ? (እግዚኣብሄር ወልድ፡ ሰብ ኮይኑ ናብ ምድሪ ምስ መጸ ከም ናትና ሰጋ ከም ዝለበሰ ርግጽ እዩ።)

እግዚኣብሄር ኣብ ኢሳያስ 66፡1 "ሰማይ ዝፋነይ እዩ፡ ምድሪ ከኣ መርገጽ እግረይ እያ" ይብል፡ ዝፋን ኮፍ ዝብሃለሉ ብምኻኑ፡ ካብ ዝፋን ናብ መርገጽ እግሪ ማለት፡ ካብ ብርኪ ክሳዕ ክብዲ እግሪ እዩ። ስለዚ ካብ ሰማይ ንምድሪ፡ ንእግዚኣብሄር ካብ ብርኩ ክሳዕ እግሩ ካብ ኩነ፡ ምሉእ ኣካላቱ ድኣ ክንዲ ምንታይ እዩ ዝኽውን? የብለና። እንተኹነ ግና፡ እዛ ጥቕሲ እዚኣ'ውን፡ ሓንቲ ካብተን ብዛዕባ ዕቤት እግዚኣብሄር ዚዛረባ ጥቕስታት እደ እምበር፡ ብዛዕባ ኣካላቱ ኣይኮነትን ትገልጽ ዘላ።

ናብ ካልእ ዓዲ ምስ ዝገይሽ፡ ብወረ ኩነ ብመዝሙረይ እምበር ብሰጋ ርእዮምኒ ዘይፈልጡ ሰባት፡ ንመጀመርታ ጊዜ ክፋለጠም

ክሰኹ፡ ዳርጋ ኮሉም "ከምዚ ድኣ መዓስ ኴንና ገሚትናካ ዝኸርና" እናበሉ ደጋጊሞም ብምግራም ይጥምቱኒ። ገሊኣቶም ካብዚ ትቕይሕ፡ ገሊኣም ካብዚ ትቕጥን፡ ገሊኣቶም ካብዚ ትነውሕ ኢኻ ትመስለና ኣርካ፡ ይብሉኒ። እዚ ኣብነት ኪኹኖና ዘምጸእከዎ፡ ሰብ ነቲ ዘይረኣዮ ነገር፡ ብሓሳቡ ከም ዝገመቶ ገይሩ ከም ዚስእል ኣብነት ኪኹኖና ኢለ እየ። ልክዕ ከምኡ፡ ካብ ንእስነትና ጀሚሩ ዝሰማዕናዮ ጥቕስታትን፡ ንታ መጽሓፍ ቅዱስን፡ ብዛዕባ እግዚኣብሄር ሓደ ምርዳእ ኣብ ሕንጐልና ኣስፊሩልና ንዓቢ። ነቲ ሒዝናዮ ዝዓበና ግና፡ ምስቲ ሓቂ መንነት ናይ እግዚኣብሄር ከነመዛዝኖን ከንምርምሮን ይግብኣና። ምእንቲ እዚ፡ እግዚኣብሄር እንታይ ከም ዚመስል ምፍላጥ፡ ኣገዳሲ ግቢ እዩ ኢለ እኣምን።

ካብ ንእስነተይ ጀሚሩ ቃል ኣምላኽ እናሰማዕኩን፡ ቤተክርስትያን እናተመላለስኩን እየ ዓብየ። ሕልፍ ሕልፍ ኢሉውን መንፈሳዊ ልምታት ክርኢ ይዝከረኒ። በዚ ኹሉ ኸኣ፡ እታ ንጥበብ መጀመርትኣ ዝኾነት ፍርሃት እግዚኣብሄር ተማሂረ። እንተኾነ ግና፡ ነቲ ናይ ቹልዓ ኣእምሮይ እግዚኣብሄር ኣብ፡ ሓደ ኣዝዩ ዓቢ ግብኣይ፣ እግዚኣብሄር ወልድ፡ ማለት የሱስ ክርስቶስ (ከምቲ ኣብ ስእልታት እንርእዮ) ቅጥን ዝበለ ጭሓም ሰብኣይ፣ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ፡ ከም ጻዕዳ ርግቢ ኣብ ኣእምሮይ ስእሊ ተቕመጠ። ንጭጽሓፍ ቅዱስ እናኣጽናዕኩዎ ክኸይድ ከሎኹ ግና፡ እዚ ኣእምሮይ ዝሰኣሎ፡ ምስቲ ቃል ኣምላኽ ብዛዕባ እግዚኣብሄር ዚብሎ ምግጣም ኣበየኒ።

እቲ ብሓደ ጊዜ ኣብ ኮሉ ዘሎ፣ ሰማይን ምድርን ዘይጸሮ፣ ኦልሻዳይ፣ ካብ ትንፋሰይ ድማ ዚቕርብን ዚጓስየንን ኣምላኽ፡ ከም ሓደ ኣብ ላዕሊ ዝፋኑ ተቕሚጡ፡ ንኹሉ ኣብ ላዕሊ ኩይኑ ዚቕጻጸር ግዚ ሰብኣይ ገይረ ምሕሳበይ፡ ጌጋ ምኻኑ ኣስተውዓልኩ። እቲ ኣብ ፊልምታትን ስእልታትን ዝርኣኽዎ፡ የሱስ ክርስቶስ ኩይኑ ዝሰርሐ ቶዋስኣይ እምበር፡ እቲ ኣልፋን ኣሜጋን ዝኾነ የሱስ ዘይምኻኑ ተረዳእኩ። መንፈስ ቅዱስ ድማ ከም ርግብን ከም ሓውን እኳ እንተ ተገልጸ፡ ንሱ ፈጣሪ ኹሉ ዝኾነ እግዚኣብሄር ምኻኑ በርሃለይ። *እዛ ንእሽቶ ሓንጐልና ንእግዚኣብሄር ኣምላኽ ክትርድኦ ሰለ ዘይትኽእል፡ ብግብሪ ኣእዳዉ "ከምዝን ከምዝን ዝፈጠርካ፡ ልዕሊ ኣእምሮይ ዝኾንካ ኣምላኽ" እናበልና ዕብየቱን ክእሉቱን ክንሓስብ እምበር፡ ብኣእምሮና ክንስእሎ ከም ዘይንኽእል፡ ዝኹነ ይኹን ሰእሊ ኣብ ኣእምሮና ቀዲሚጡ ከይህሉ ክንጥንቀቕ ከም ዚግብኣና ተረዳእኩ።*

እግዚኣብሄር ንሰብ፡ ፍልጠት ዘሎም፣ መደብ ገይሩ ዚዓዪ፣ ክመርጽ ፍቓድ ዘለዎ፣ ናይ ቅድስናኡን ካብቲ ባህርያቱን ተኻፋሊ ስለ ዝገበሮ፡ ካብ ኵሉ ፍጥረት ዝተፈልየ ኮነ። ሰብ መንነቱ ዚርድኦ በቲ ዚርእዮ ስጋዊ ኣካሉ እኳ እንተኾነ እግዚኣብሄር ግን በቲ ዘይረኣ መንፈሳዊ መንነትና እዩ ዚፈልጠና፤ ብእኡ ድማ ኢና ንእኡ እንመስል። እምበኣርሲ ሰብ ንእግዚኣብሄር ዚመስሎ፡- *መንፈሰ ዘሎም፣ ዘለኣለማዊ፣ ገዛኢ፣ ብዛዕባ ገዛእ ርእሱ ዚፈልጥ (self conscious) ምኽኑ እዩ እምበር እግዚኣብሄር መንፈስ ስለ ዝኾነ ስጋዊ ዓይኒ፣ ኢድ፣ እግሪ የብሉን።*

ሰብ ካብ ኵሉ ፍጥረት ዝተፈልየ፡ መንፈስ፣ ስጋ፣ ነፍሲ ዘለዎ ኮይኑ ተፈጥረ። ስጋ፡ እቲ ዚድህሰስ ግዙፍ ኣካልና ኪኸውን ከሎ፡ ነፍሲ ድልየትናን፡ ፍቓድናን፡ እንፈተምን፡ እንጸልእን፡ እንምነዮን፡ ኵሉ ባህርያትና ዝሓዘት እያ። መንፈስ ድማ፡ ምስ እግዚኣብሄር ኣምላኽና እተራኸበናን፡ መንፈሳዊ ምርዳእ እትህበናን እያ። እግዚኣብሄር ንኣዳም ብመንፈሱን ብነፍሱን ብስጋኡን ዕረፍቲ ዝመልኦ፡ ሓጢኣት ዘይብሉ ገይሩ ፈጠሮ። ሰይጣን ኣስሒትዎ ሓጢኣት ቅድሚ ምግባሩ፡ ካብ ኣምላኽ ብዚወሃበ መፃኮሒ ብመንፈሱ ተረዲኡ፡ ነፍሱን ስጋኡን ይመርሕ ነበረ።

2.2 ኣወዳድቕ ሰብ

ገለ ሰባት፡ "ሰይጣን ዚብሃል የለን፡ ሰብ እዩ ሰይጣን" ኢሎም ክዛረቡ ንሰምዕ። መጽሐፍ ቅዱስ ግና፡ ሰይጣን ከም ዘሎ ኣነጺሩ እዩ ዚነግረና። ሰይጣን፡ ዓቢ ስልጣን ዚነብሮ ናይ እግዚኣብሄር መልኣኽ እዩ ዝነበረ። (ከምቲ ኣብ ስእልታት እንርእዮ፡ ጸሊም፣ ጭራን ቀርንን ዘለዎ ኣይኮነን።) በቲ ስልጣኡ ተዓብዩ ከም ኣምላኽ ኪኸውን ብምድላዩ፡ ምስቶም ምስኡ ዚሰዓቡ መላእኽቲ (ዳሕራይ ኢጋንንቲ ወይ ድማ ክፉኣት መናፍስቲ ዝተባህሉ) ካብ መንግስቲ ኣምላኽ ከም እተባረረ፡ ቃል ኣምላኽ ይነግረና። ሰይጣን ፍጡር ብምኽኑ፡ ንሕስቡ ኪፈልጥ፣ ልብና ኪምርምር፣ ዝደለዮ ኵሉ ኪገብር፣ ምሉእ ስልጣንን ክእለትን የብሉን። ካብቲ ናብራናን ኣካይዳናን፡ እንደልዮን እንምነዮን ኪፈልጥ ሀርደግ ይብል። ዝተፈላለየ ነገራት እናቕረበ ይፍትነና እሞ፡ ሓሳቡ ከም ዝኾነሉን ዘይኮነሉን ይርኢ። ከምቶም ካልኦት መላእኽቲ ድማ፡ ብሓደ ጊዜ ኣብ ሓደ ቦታ እምበር፡ ኣብ ኵሉ ኪህሉ ኣይክእልን እዩ። በቶም ኣብ ትሕቲኡ ዝዋፈሩ ኢጋንንቲ

ገይሩ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ቦታ ክፍኣቱ ይሰርሕ። ብዘይካ እግዚኣብሄር ንኹሉ ዚፈልጥ (omniscient)፡ ኵሉ ዚኽእል (omnipotent)፡ ኣብ ኵሉ ቦታ ብሓደ ጊዜ ዚህሉ (omnipresent) ከም ዘየልቦ ክንዝንግፆ ኣይግብኣናን።

ሰይጣን፡ ከምቲ ንሱ ዝወደቐ እሞ ካብ መንግስቲ ኣምላኽ ዝተባረረ፡ ሰብ ከኣ ብፍቓድ ኣምላኽ ከይነብር፡ ሓጢኣት ኣስሪሑ ካብ መንግስቲ ኣምላኽ ኬውጽኦ፣ ናብቲ ንእኡን ንመላእኽቱን እተዳለወ ናይ ዘለኣለም ዲንን ሓውን፡ ምስኡ ኪእትዎ ይደሊ ነበረ። ሓሳቡ ኪፍጽም ድማ፡ በታ ንሱ ዝወደቐላ ትምኒት ኣታሊሉ ኬስሕቶ፡ ምችእቲ ጊዜ ይጽበ ነበረ። ሓደ መዓልቲ ንሄዋን፡ ሰናይ ብዚመስል ግና ተንኮል ብዝተመልኦ ኣዘራርባ ከም ዘይፈልጥ መሲሉ፡ "ኣምላኽሲ ካብ ኵሉ ኣም ገነት ኣይትብልዑ፡ ኢሉዶ ኣዚዙ" በላ። ንሳ ድማ፡ "ኣብ ገነት ካብ ዘሎ ፍረ ኣም ንበልዕ ኢና። ብዛዕባ እታ ፍረ ኣብ ማእከል ዘላ ኣም ግና ኣምላኽ ከይትሞቱስ ካብኣ ኣይትብልዑ ኣይትተንክይዋውን በለ" በለት። እግዚኣብሄር ኣይትተንክይዋ ዘይበለ ከኣ፡ "ኣይትተንክይዋ ኢሉና" ብምባላ፡ ኣዝያ ብዚጋታ ከም ዝነበረት ንርዳእ።

እቲ ምትላል ዝተመልኣ ኣቦ ሓሶት ሰይጣን፡ እግዚኣብሄር ከምኡ ከይኮኑ ኢሉ፡ እቲ ዝዓበየ ነገር ከም ዝሓብኣሎም ኣምሲሉ ኣረድኣ እሞ፡ ካብ ንእግዚኣብሄር ንሰይጣን ኣመነት። ብዘይ ኣምላኽ ከም ኣምላኽ ኮይና ንምንባር መረጸት። ካብታ ኣይትብልዕዋ ዝተባህሎም ጽቡቕን ክፉእን እተፍልጥ ኣም በልዔት፡ ንሰብኣያ ድማ ሃበቶ። ከምቲ እግዚኣብሄር ዝበሎ ብኡብኡ ሞቱ፤ ሞት ማለት ምፍልላይ እዩ። እቲ ሀያው ኮይኑ ምስ እግዚኣብሄር ዘየቋርጽ ርክብ ዝነበሮ መንፈሶም፡ ካብታ ኣም ልክዕ ምስ በልዑ ብኡብኡ ተቓሪጹ፡ መንፈሳዊ ሞት ሞቱ። ስጋዊ ሞት ድማ ኣስዓበሎም። ኣብዛ ሰላምን፣ ፍቕርን፣ ሀድኣትን፣ ዝነበራ ምድሪ፡ ክሰን፣ ባእስን፣ ተንኮልን፣ ሕፍረትን፣ መርገምን፣ ጻዕርን፣ ፍርህን፣ ቃንዛን፣ ሞትን ኣእተዉ።

እግዚኣብሄር፡ ንዘለኣለም ብሓንቲ ቁላሕታ ስለ ዝርኢ፡ ንኹሉ ነገ ከይኮነ ዚፈልጥ ኣምላኽ እዩ። ሰብ ከም ዚወድቕ ይፈልጥ ካብ ነበረ፡ ንምንታይ ነታ ኣም ኣብኣ ተኽላ? እምበኣርሲ እቲ ምውዳቕም ዳኞዱ እዩ ነይሩ? ንብል ንኸውን። መልሱ ከምዚ ዚስዕብ እዩ፤ *ኣግዚኣብሄር ንኹሉ ይፈልጥ እዩ ማለት፡ ኣብዛ ምድሪ ዚፍጸም ኵሉ ቀዳዱ እዩ ማለት ኣይኮነን።* ናይ ኣዳም ምውዳቕ፣ ሰብ ናብ ናይ ዘለኣለም ጥፍኣትን ስቓይን ምኻዱ ፍቓዱ ኣይኮነን። እንተኾነ ግና፡

እግዚኣብሄር ነጻነት ዚህብ ድኣ እምበር፡ ፍቓዱ ንኽፍጸም እናጐተተን እናኣመንገገን ዘንብር ኣምላኽ ኣይኮነን። ምውዳቕም ጥራይ ዘይኮነ ድማ፡ ምስ ወደቐ ኑቲ ሓደ ወዱ ከም ዝሰደሎም ይፈልጥ ነበረ። እንተ ሓሰብናዮስ ንእግዚኣብሄር ኣየናይ ይቕሎ ነይሩ? ነታ ኣም ምምንቕሰዶ፡ ወይስ ኑቲ ሓደ ዘፍቅሮ ወዱ ንሞት በኻ ምሃብ? ነታ ኣም ምምንቕስ ብርግጽ ዝቕለለ ነይሩ። እሞ እታ ኣም ደኣ ንሰብ ከተሰሕቶ'ዶ እያ ተፈጢራ?

ምርጫ ክህሉ፡ ናይ ግድን ካብ ሓደ ንላዕሊ ዚምረጹ ነገራት ኪህልዉ ኣለዎም። ዚምረጽ ነገር ኣብ ዘይብሉ፡ ብዛዕባ ምርጫን ነጻነትን ኪዝረብ ኣይክእልን እዩ። እታ ገነት ኤድን ብኽሉ ጸቡቕ ፍረ ጥራይ እንተ ትመልእ፡ ኣዳም ባዕሉ ዚመረጾ ነገር ኣሎ ምባል ኣይምኽኣልናን። እግዚኣብሄር ንሰብ ኪመርጽ ዘኽእሉ ምሉእ ምርዳእ ሂቡ፡ ምርጫ ኪህልዎ እታ ክፉእን ጸቡቕን እተፍልጥ ኣም ኣብ ማእከል እቲ ኮኑ ዓይነት ፍረ ገነት ተተኽለት። ሰብ ግና በዚኣ ሓንቲ ፍረ እኳ እሙን ኮይኑ ኣይተረኽበን። ካብታ ክይትብልዓ ዝተባህለ ኣም በልዐ። ብሰሪ ሓጢኣቱ ኽኣ፡ ኣብ ህይወቱን ኣብ ኮኑ ፍጥረትን ብዙሕ ሕማቕ ሳዕቤን ኣምጽኣ።

2.3 ብኣዳም ናብ ኮኑ

ሰይጣን ኪወድቕ ከሎ፡ ኻኮሎም መላእኽቲ ለኪምዎም ኣይወደቐን። እቶም ዝተረፉ መላእኽቲ፡ ኣብቲ ናይ ቀደም ቦታኦም ኮይኖም ንኣምላኽ የገልግልዎ ኣለዉ። ኣዳም ብምውዳቑ ግና ሞት ናብ ኮኑ ሰብ ኣተወ። "ስለዚ ኽኣ ከምቲ ብሰሪ ሓደ ሰብኣይ ሓጢኣት ናብ ዓለም ዝኣተወ፡ ብሓጢኣትውን ሞት፡ ኮሎቶም ስለ ዝበደሉ ድማ፡ ሞት ናብ ኮኑ ሰብ ሓለፈ።" (ሮሜ 5፡12) ኣዳም ኑቲ ሓጢኣት ኪገብር ከሎ ኮኖና ኣብ ሕቈኡ ኼንና ምስኡ ሓጢኣት ገበርና። በዚ ምኽንያት እዚ ድማ ኮኑ ሰብ ሞቲት ኮይኑ፡ ናይ ሓጢኣት ስጋ ሒዙ ይውለድ። ኽሕ እኳ ኣርእስቱ ሓደ እንተ ዘይኮነ፡ እዚ ኣበሃህላ እዚ ምስቲ ኣብ እብ 7፡4-10 ዚብሎ ክንመሳሰሎ ንኽእል ኢና።

ኣብርሃም ኑቶም ነገስታት ስዒሩን ማሪኹን ኪምለስ ከሎ ንመልኪጼዴቅ ንጉስ ሳሌም ዕሸር መቐሎ። ዕሸር ዚቕበል፡ ናይ ከህንነት ስልጣን ዘለዎን ዓብዪን ጥራይ እዩ። በቲ ጊዜ እቲ ኣብርሃም

ንመልኪጼዴቅ ዕሸር ኪመቕሎ ከሎ፡ ሌዊ ወዲ ያእቆብ ገና ከይተወልደ ኣብ ሕቈ ኣብርሃም ኮይኑ፡ ዕሸር ከም ዝሃበ እቲ ቃል ይነግረና። ኮልና ብሲጋ ካብ ኣዳም ስለ ዝወጸእና፡ ልክዕ ብኽምኡ ኣዳም ኑቲ ሓጢኣት ኪንብሮ ከሎ፡ ንሕናውን ኣብ ሕቈኡ ኼንና ኑቲ ሓጢኣት ምስኡ ገበርና።

እቲ ኣዳም ቅድሚ ምውዳቑ ዚነብሮ ዝነበረን፡ እቲ ሕጂ እንነብሮ ዘሉናን፡ ምውድዳሩ ዝኽብድ ኣዝዩ ዝተፈላለየ ዓይነት ናብራ እዩ። ቅድሚ ምውዳቑ ነፍሱ ብመንፈሱ ትምራሕ ነበረት። ፍቓድ ነፍሱ ኽኣ፡ ምስቲ ኣብ መንፈሱ ዘሎ ፍቓድ ኣምላኽ ይሰምር ነበረ። መንፈሱ ምስ ሞተ ግና፡ ነፍሱ ካብ ኣምላኽ እትረኽቦ መንፈሳዊ መምርሒ ስለ ዘይነበራ፡ ብፍቓድ ስጋኡ ኪምራሕ ጀመረ። እቲ ስጋ ኽኣ ነታ ነፍሲ ብፍቓድ ሓጢኣት ከም እትነብር ገበራ። እዚ ድሌት ድያብሎስ እምበር፡ ከምቲ እግዚኣብሄር ንሰብ ኪድኩኖ ከሎ ዝሓንጸጸ መደብ ኣይኮነን። ስለዚ ዝኹነ ይኹን ብፍቓድ እግዚኣብሄር ኪምራሕ ንህይወቱ ዘይሃበ ሰብ፡ ብፍቓድ ርእሰይ እምበር ብፍቓድ ድያብሎስ ኣይኮንኩን ዚምራሕ ዘሎኹ እንተ በለ፡ ብናይ ርእሱ ፍቓድ ምምርሑ፡ እሞ ካብ ፍቓድ ኣምላኽ ምውጻኡ፡ ፍቓድ ሰይጣን ንሱ ምኻኑ መጽሓፍ ቅዱስ ይሕብረና።

የሱስ ክልተ መገዲ ጥራይ ከም ዘለዋ ሳልሰይቲ ከም ዘይብለንን ምሂሩ ኣሎ። እታ ሓንቲ ጸባብ እያ፡ ብእኣ ዚመላለሱ ብፍቓድ ኣምላኽ ዚኸዱ እዮም። እታ ካልኣይቲ ገፋሕ እያ፡ ብእኣ ዚመላለሱ ድማ ከም ፍቓድ ድያብሎስ ይኸዱ። ጳውሎስ ንሰብ ኤፌሶን "ንስኻትኩም ቀደም ከም ንብረት እዛ ዓለም እዚኣ፡ ከምቲ መንፈሱ ሕጂ ኣብቶም ደቂ ዘይምእዛዝ ዚገብር ዘሎ ሓለቓ ስልጣን ኣየር እተመላለስኩም፡ ብበደልኩምን ብኣበሳኹምን ምውታት ዝነበርኩም፡ ንኣስኻትኩም ህያዋን ገበረኩም" (ኤፌ 2፡1-3) እናበለ፡ ብፍቓድ ርእሱ ኪኸይድ ዚደሊ ዘበለ ኾኑ፡ ብፍቓድ ድያብሎስ ከም ዚመላለስ የረድኣም።

2.4 ህዝብን ኣህዛብን

መጽሓፍ ቅዱስ፡ ኣብ ዓለም ዘሎ ኮኑ ሰብ፡ ህዝቢ ወይ ከኣ ኣህዛብ ኢሉ ኣብ ክልተ ጉጅለ ይኸፍሎ። "ህዝቢ" ዚብሃሉ እቶም ሕጊ ኣምላኽ እተዋህቦም ደቂ እስራኤል እየም። "ኣህዛብ" ዚብሃሉ ድማ ደቂ እስራኤል ዘይኮኑ ኮኑም ሰባት የጠቓልል።

ሮሜ ኣብ ዝጸሓፈሎም መልእኽቱ፡ ኮሉ ሰብ ካብ ኣምላኽ ርሒቑ
ከም ዘሎ ዘርዚሩ ዚገልጾ ንርኢ፡-

እቶም ኣህዛብ ብዛዕባ ኣምላኽ ኣይሰማዕናን፡ ኣይፈለጥናን ኪብሉ
ኣይክእሉን እዮም። እቲ ናይ እግዚኣብሄር ዘለኣለማዊ ሓይሉን
መለኮቱን፡ ብግብሪ ኣእዳዉ ኣጸቢቑ ስለ ዝርኢ፡ እቲ ኪፈልጥዎ
ዚግባእ ኣባታቶም ፍሉጥ እዩ። ኣብ ልዕሊ እዚ ድማ፡ እቲ ሕጊ እንተ
ዘይተዋህቦም እኳ ሕልና ስለ ዘላቶም፡ እቲ ግብሪ ሕጊ ኣብ ልቦም
ጽሑፍ ብምኻኑ ንርእሶም ሕጊ እዮም። እንተኾነ ግና ንኣምላኽ
እናፈለጥዎስ ከም ኣምላኽ ገይሮም ስለ ዘየኽበርዎን ዘየመስገንዎን ዓስበ
ሓጢኣቶም ኪቕበሉ እግዚኣብሄር ንርኽሰት ኣሕሊፉ ሃቦም። እቶም
ህዝቢ ዚብሃሉ ደቂ እስራኤል፡ ፍቓዱ እናፈለጡ፡ ነቲ ሕጊ ይብልዎን፡
ይምህሩሉን፡ ብእኡ ይሕበኑን ድኣ እምበር ኣይገበርዎን። ነቲ
ብሕያውነትን ብዓቕልን ናብ ንሱሓ ኪምጽኦም ዚጸሮም ኣምላኽ ስለ
ዘይሰምዕዎን ብዘይ ምንሳሓምን ቁጥዕኡ ኣብ ርእሶም ኣከቡ።
እምበኣርሲ ኮሉ ሰብ (ህዝቢ ኩነ ኣህዛብ) ካብ ኣምላኽ ከም
ዝራሓቐ፡ ሓደ እኳ ዚሓይሽ ከም ዘየልዮ ኣብ ሮሜ 3፡9-11 ኮኖቶም
ትሕቲ ሓጢኣት እዮም ኢሉ ይጥቕልሎ። ከምኡውን "ሓደ እኳ
ጻድቕ የልቦን፡ ሓደ እኳ ዘስተብህል የልቦን፡ ሓደ እኳ ንኣምላኽ
ዚደልዮ የልቦን" ይብል።

መጽሓፍ ቅዱስ፡ ብዓል ኣብርሃም፣ እዮብ፣ ዮሴፍ፣ ዝኣመሰሉ
ጻድቃን ከም ዝነበሩ ኪነግረና ከሎ፡ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ኣምላኽ
ብዘይ ኣበር ይነብሩ ነይሮም ማለትዶ እዩ? ኣይፋሉን። ኣብ ቅድሚ
እግዚኣብሄርሲ ሲጋ ዝለበሰ ብዘይ ገለ ኣበር ክርከብ ኣይክኣልን እዩ።
ጻድቕ ማለት፡ ብዘይ ኣበር፣ ብዘይ ሓጢኣት ዚነብር ማለት እንተኾነ
እኳ፡ ካብቶም ኣብቲ ጊዜቲ ዝነበሩ ሰባት ብቕኑዕ ልቢ፡ ንኣምላኽ
ስለ ዚደለዩ ብእምነቶም እዩ ጻድቃን ዚብሎም እምበር፡ ብናይ
እግዚኣብሄር ሚዛን ብግብሩ ሓደ እኳ ጻድቕ የለን። "ኣብርሃም
ብኣምላኽ ኣመነ እሞ ጽድቂ ኮይኑ ተቑጽረሉ" እዩ ዚብል። ብናይ
ገዛእ ርእሱ ጽድቂ ኪድሕን ዝኽእል ሓደ'ኳ የለን። እዚ ኣበሃህላ እዚ
ሓደ ካብ ሓደ ዘይንሓይሽ፡ ኮልና ትሕቲ ሓጢኣት ዝወደቕና ምኻንና
ኣነጺሩ የርእየና።

ቀጺሉ ኣብ ሮሜ 3፡13-18፡ "ጕሮሮኦም ክፉት መቓብር እዩ፣
ብልሳውንቶም ይጥብሩ፣ ኣብ ትሕቲ ኽንፍሮም ሕንዚ መንደልቶ
ኣሎ። ኣፎም መርገምን ምርን ምሉእ እዩ፣ ኣእጋሮም ንምፍሳስ ደም
ቅልጡፍ እዩ። ኣብ መገዶም ጥፍኣትን ጸበባን ኣሎ። ንመገዲ ሰላም

ከኣ ኣይፈልጥዎን እዮም። ኣብ ቅድሚ ኣዒንቶምውን ፍርሃት ኣምላኽ
የልቦን" ዚብሉ ከነንብቦ ከሎና እዚ'ኽ ንኽሉ'ዶ እዩ? ሰብ ቀቲልና
ዘይንፈልጥ ከሎና "ኣእጋሮም ንምፍሳስ ደም ቅልጡፍ እዩ" ስለ
ዚብል፡ ካልእ ዘፍርሕን ዘሰምብድን ቃላት ድማ ስለ ዚዛረብ፡ እዝስ
ብዛዕባ ኮሉ ሰብ ኪኽውን ኣይክእልን እዩ ንብል ንኽውን። እቲ ብዘይ
ሓጢኣት ዝተፈጥረ ሰብ፡ ኣብ ትሕቲ ሓጢኣት ምንባር ምስ ጀመረ፡
ሰናይ ዘይብሉ፣ ክፍኣት ዝመልኦ፣ ገዛእ ርእሱ ጥራይ ዚፈቱ ኮይኑ
እዩ ዚውሰድ፤ ከምኡ ኮይኑ ከም ዚነብርን፡ ኮሉ ሰብ ከም ዝወደቐን
ኣቐዲሙ ገሊጹ ኣሎ። እምበኣርሲ ሓደ ካብ ሓደ ዝሕሸሉ ስለ ዘየልዮ
እዚ'ውን ብዛዕባ ኮሉ ሰብ እዩ ዚዛረብ ዘሎ። (ብዛዕባ እዚ ኣብ
ምዕራፍ 5.11 ኣስፈሕና ክንርእዮ ኢና)

2.5 ሳዕቤን ናይ ውድቀቲ

(1) *መንፈሳዊ ሞት ሞተ*

ከምቲ ኣቐዲምና ዝበልናዮ፡ እግዚኣብሄር ሰብ ፈትዩን መሪጹን
እምበር፡ ተገዲዱ ኣብ ትሕቲ ስርዓቱ ኪኽይድ ዚደሊ ኣምላኽ
ኣይኮነን። ሰብ ወይ ከም ፍቓድ ኣምላኽ ብህይወት ኪነብር፡ ወይ
ድማ ብፍቓዱ ንሞት ኪሓሪ ምርጫ ተዋህቦ። ሰብ ግና ንሞት ሓረየ።
ካብታ ፍረ በሊዑ ድማ መንፈሳዊ ሞት ሞተ። ሞቱ ድማ ናብ ኮሉ
ሰብ ሓለፈ።

ኣብ ወንጌል ሉቃስ 9፡60 የሱስ ንሓደ ሰብኣይ "ስዓብኒ" ምስ
በሎ፡ ንሱ ግና ንኣቦኡ ክቕብር ክፈቕደሉ ሓተቶ። የሱስ፡ "ምዉታት
ንምዉታቶም ይቕበሩ ሕደጎም" ኢሉ ዘገርም መልሲ ሃቦ። እዚ ማለቱ
እቶም ኣብ መቓብር ዘለዉ ምዉታት ከኳ መቓብሮም ወጺኦም፡ ነዚ
ዝሞተ ሰብ ክቕብርዎ ማለቱ ከም ዘይኮነ ፍሉጥ እዩ። እንተኾነ ግና
ካብቶም ህያዋን መሲሉም ብእግሮም ዝኽዱ ዝነበሩ፡ ብዙሓት
ምውታት ስለ ዝረአየ፡ እቶም ምዉታት ይኽዱ ይቕበሩ፡ እቲ ህያው
ኪኽውን ዚደሊ ግና ምስቶም ህያዋን ንእኡ ኪሰዕብ ደልይዎ ነበረ።
ንሰብ ነፍሱ ምስ ወጸት፡ ምትንፋስ ምስ ኣቋረጸ ኢና "ሞይቱ እዩ"
እንብሉ። ብእግዚኣብሄር ግና፡ ሰብ ምስ ኣምላኹ ርክብ ዘሎዎ መንፈስ
ኣብ ውሽጡ እንተ ዘይብሉ ምዉት እዩ። ስለዚ ጕይታ ኣቶም
ብመንፈሶምን ብነፍሶምን ብስጋኦምን ህያዋን ዘይኮኑ ኮሎም ምዉታት
ኢሉ ይጽውዮም።

(2) ኣዒንቱ ተኸፍታ፡ ጥራዩ ምኻኑ ፈለጠ

ኣዳም ዓይነ ስውር ኣይነበረን። ካብታ ኣም ምስ በልዐ ግና፡ ኣዒንቱ ከም ዝተኸፍታ ቃል ኣምላኽ ይነግረና። ኣዒንቱ ተኸፍታ እሞ እቲ ለቢስዎ ዝነበረ ኣኸሊል ክብርን ግርማን ካብ ልዕሊኡ ተቐንጢጡ ጥራዩ ምኻኑ ረኣየ። ስለ ዝሓፈረ፡ ቁጽሊ በለስ ኣላጊቡ ተዓጥቀ።

ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ዕወራት ዝነበሩ ኣዒንቶም ተፈዊሰን ዝረኣዩ ከም ዘለዉ ኣንቢብና ኣሎና። ከምኡ ድማ፡ ዚርእዩ ዝነበሩ "እግዚኣብሄር ኣዒንቶም ከፈተሎም" ዝተባህሉ ሰባት ኣለዉ። ኣብ ዘፍ 21፡19 ኣጋር ንእስማኤል ወዳ ሒዛ ኣብቲ በረኻ ዓቕላ ምስ ጸበባ ናብ እግዚኣብሄር ኣምሪራ በኸየት። ሽዑ ኣምላኽ ኣዒንታ ከፈተላ፡ እሞ ዓሚ ማይ ረኣየት። ኣብ 2ነገ 6፡17 ኤልሳእ ኣዒንቲ ግሓዚ ክኸፈታ ምስ ጸለየ፡ እግዚኣብሄር ድማ ኣዒንቲ እቲ መንእሰይ ከፈተ። እንሆ ድማ ኣብ ዙርያ ኤልሳእ፡ እቲ ከረን ናይ ሓዊ ሰረገላታትን ኣፍራስን መሊእዎ ረኣየ። ከምኡ ድማ ኣብ ሉቃስ 24፡13-35 ናብ ኤማሁስ ዚኸዱ ዝነበሩ ክልተ ደቀመዛሙርቲ፡ ጉይታ እንጌራ ኣልዒሉ ባሪኹ ቁሪሱ ምስ ሃቡም ሽዑ ኣዒንቶም ተኸፍታ።

እዘን ኣዒንቲ እዚኣን ምስ ዚኸፈታ፡ በረኸት ኣምላኽ፣ ናይ እግዚኣብሄር ኣተሓላልዋ፣ ልዕሊ ኵሉ ድማ ነቲ መድሓኒ ህይወትካ እትርእየለን እየን። ኣዳም ሓጢኣት ቅድሚ ምፍጻሙ እዘን ኣዒንቲ እዚኣን ክፋታት ስለ ዝነበራ፡ ኵሉ እዋን በሸቅጥን ህላውነት ናይ ኣምላኽን ይርኢ ነበረ። ካብታ ኣም ምስ በልዐ ግና፡ ንሳተን ጠፊኣንሲ ካልኦት፡ ማለት ጥራይካ ምኻንካ፣ ጥፍኣትን፣ ፍርሕን፣ ሞትን ዘርእያ ኣዒንቱ ተኸፍታ። ኵሉ ዘርኢ ሰብ ድማ ድሕሪ ውድቀት ኣዳም ብምውላዱ ናቱ ወሰደ።

(3) ካብ ገነት ኤድን ተባረረ

ኣዳም ጽቡቕን ክፉእን ምስ ፈለጠ፡ ሓጢኣት ገይሩ ብመንፈሱ ምውት ከሎ ካብታ ኣም ህይወት በሊዑ፡ ሲጋዊ ሞት ዘይመዉት ኮይኑ ከይነብር ስለ ዚሓለየሉ፡ እግዚኣብሄር ካብ ገነት ኤድን ኣውጽኦ። ከምኡ እንተ ዘይከውንሲ፡ እግዚኣብሄር ምስ ሓጢኣት ፍጹም ሕብረት ስለ ዘይብሉ፡ ንዘለኣለም ኣለም ካብ ደቂ ሰብ ምተፈልየ ነይሩ። እግዚኣብሄር ግና ነቲ ቃል ተሰፋ ኪፍጽም፡ ማለት የሱስ ክርስቶስ ሰብ ኮይኑ መጺኡ ኪመውት፡ ሲጋዊ ሞት ሃቡም። ነዚ ሲጋዊ ሞት እዚ፡ ናብ ናይ ትንሳኤን ናብ ዘለኣለም ህይወትን መሰጋገሪ ኪኸውን ደለዮ።

(4) ብፍርሂ ተኣሰረ

ኣዳም ኣብ ዕረፍቲ ኣምላኽ ክነብር ከሎ ካብ ሞት ኩነ፣ ካብ ኣራዊት ኩነ፣ ካብ ዝኹነ ነገር ፍርሂ ኣይነበሮን። ምስቲ ኮሉ ኣብ ዙርያኡ ዘሎን፡ ምስ እግዚኣብሄር ኣምላኹን ብፍቕርን ብህድኣትን ይነብር ነበረ። ሓጢኣት ምስ ፈጸመ ግና፡ ቅድሚ ኮሉ ንኣምላኹ ፈሪሁ ተሓብአ።

ድሕሪ ውድቀት ኣዳም፡ ክፉእ ሓሳብን ሕማቕ ግብርን ንኣይ ይጥዓመንን ካልእ ከምኡ ዝኣመሰለ ነገራትን ኣብዛ ምድሪ መልኡ። በዚ ምክንያት እዚ ኽኣ ፍርሂ፡ ንልቢ ኮሉ ሰብ ገዝኡ። ደረጃ ናይ ምፍራሁ ሓደ ካብ ሓደ ቁሩብ ይፈላለ ይኸውን እምበር፡ የስተውዕሎ ኣየስተውዕሎ፡ ኮሉ ሰብ ፈራህ እዩ። ገለ ካብቶም ንፈርሆም ነገራት ክጠቅስ ባህ ይብለኒ፡-

* ጽምዋ፡- ካብ ሕጻንነትና ጀሚርና፡ ምስ ወለድና ክንድቅስ፣ ሰብ ኣብ ጥቓና ኪህሉ ንደሊ። ምስ ዓበና እኳ ጭውጭው ኣብ ዝበለ ጽምዋ ቦታ፡ በይንና ንምኻድ ዘይንደሊ፡ ስለ እንፈርህ እዩ። ኣብ ከባቢና ሰባት ብምህላዎም ኢና እንተብዕ እምበር፡ ከምቲ ኣዳም ዝነበሮ ኣብዛ ዓለም ንበይንና ኴንና፡ ብዘይ ፍርሂ ክነብር ኣይምኽኣልናን።

* ንሰብ ንፈርህ፡- ገሊኣም ሰባት ክፉእ ከይገብሩና፣ ከይጐድኡና፣ ከይኮትሉና፣ ንፈርህ። እቶም እንፍቅሮም ከይጸልኡና፣ ከይቅየሙና፣ ካባና ከይርሕቁ ብዝከኣለና ንጥንቀቕ። ምስ ዘይፈልጡና ድማ ይቕበሉኒዶ ይፈትዉኒዶ ኹን? እናበልና ስግኣት ይሓድረና።

* ብዛዕባ ጽባሕ፡- ጽባሕ እንታይ ክኸውን እየ? ስራሕ እስእነዶ እኸውን? ሓዳርዶ ክገብር እየ? ደቀይዶ ክዕቢ እየ? ጥዕናይክ ከመይ ኪኸውን እዩ? እናበልና ናይ ሎሚ ዘይፈለጥናስ ናይታ ንርኣያ ኣይንርኣያ ዘይንፈልጣ ጽባሕ፡ ብዛዕባኣ ንጭነቕን ንፈርህን።

* ምፍልላይ፡- ካብ ዝኹነ ዝለመድናዮ ነገር ምፍላይ፡ ሓዘን ስለ ዘምጽኣልና ክንፍለ ኣይንደልን። ብሕልፊ እኳ እንፈትዎም ወለድና፣ ኣሕዋትና፣ ኣዝማድና፣ ኣዕሩኽትና ከይሞቱ ኢልና ምሕሳብ ኣዝዩ ይኸብደና። ከምኡ ድማ ንገዛእ ርእስና ከይንመውት ዓቢ ፍርሂ ኣሎና።

* ንሰይጣን፡- ሰይጣን ኣብ ጸልማት ከይረኸበና፣ ኣጋንንቲ ኣ
ውሽጥና ከይኣትዉ፣ ስራሕ ስይጣን ዘለዎ ዚመስለና ኮ
የሰምብደና። (ንሱ ድማ ክንፈርሆ እዩ ዚደሊ።) ድኻ ይኹ
ሃብታም፣ ምሁር ይኹን ዘይተማህረ ብዘይ ፍልልይ ፍርሂ ሞ
ንኹሉ ዝኣሰረ ምኻኑ ይነግረና። ነቲ ሓይሊ ሞት ሒዙ ዘፈራር
ዝኸረ ሰይጣን የሱስ ስዒርዎ ስለ ዝኾነ ካብዚ ኮሉ ነጻ እንኾነ
መገዲ ኣሎና።

እግዚኣብሄር፡ ንሰብ ዘርኢ ዘሎዎ ኮሉ ኣሕምልትታትን፡ ፍ
ኣምን ኪብልዕ፣ ንኹሉ ኣራዊት ምድርን ኣፅዋፍን ድማ፡ ስምለ
ሳዕሪ መግቢ ኪኾኖም ሃቡም እምበር፡ ሰብ በጊዕን ደርሆን ኪበልዕ
ኣንበሳ ድማ ጠለቤዳን ዓጋዘንን ኪሃደን ኣይተፈጥረን። ስለዚ፡ ቅድ
ውድቀት ሰብ፡ ምቅታል፣ ነፍሲ ምሕላፍ ፈጺሙ ኣይነበረን። ድሓ
ግና ኮሉ ስለ ዝተለዋወጠ፡ እንስሳታትውን ፍርሂ ሞት ሓዲርዎም ሓ
ነቲ ሓደ ኪፈርሆን ካብኡ ኪሃድምን ጀመረ። ካልእ ይትረፍ እቶ
ደቀቕቲ ሓሳኹ ብኽመይ ከም ዚርድኡ እንተ ዘይፈለጥና እኳ፡ ገ
እንተ መጸም ኪስምብዱን ኪሃድሙን ንርኢ። (ንኣብነት፡ ዱዱዕ እ
ከይንቕትሉ ፈሪሁ ካብና ምህዳሙ ኣይገርምን'ዶ?)

(5) ምእራግን ምግትን ጀመረ

ኣዳም ዚመውት ኩይኑ ኣይተፈጥረን። ሓጢኣት ምስ ገበረ ግና
"መሬት ኢኻ'ሞ ናብ መሬት ድማ ትምለስ" ኢሉ እግዚኣብሄር ስ
ዝረገሞ፡ እቲ ዘይብስብስ ዝኸረ ስጋኡ በብደቂቕ እናኣረገን እናሞተ
ክኽይድ ጀመረ። እቲ ዘይመውት ዝኸረ፡ ሕጂ ግና ብሕማም፣
ብጥሜት፣ ብጽምኢ፣ ብሓደጋ፣ ብዝተፈላለዩ ምኽንያት ኪመውት
ዝኽእል ኮነ።

(6) ብጻዕርን ብድኻምን ክነብር ተገደደ

እግዚኣብሄር ነቲ ዚፈጠሮ ሰብ ገና ብመጀመርታኡ ዕዮ
ሓላፍነትን ሃቦ። እምበኣርሲ ኣብ ዕረፍቲ ምንባር ማለት ብዘይ ስራ
ምንባር ማለት ስለ ዘይኮነ፡ ነታ ኮሉ ዓይነት እም ዝሓዘት ጽብቕ
ገነት ኤድን፡ ኪዓይያን ኪሕልዋን ኣብኣ ኣቕመጠ። ካብታ ጽቡቕ
ክፉእን እተፍልጥ እም ድሕሪ ምብላዑ ግና፡ መሬት ብዛዕባኣ
ተረግመት እሞ፡ እሾኽን ተኹርባን ኣብቆለተ። እታ ብቕሊሉ ፍ
እተፍርየሉ ዝኸረት ምድሪ ሓይላ ተሓብአ። ሞት ኣብ ስጋኡ ስ
ዝኣተወ፡ ምእንቲ ከይመውት ተገዲዱ ኪበልዕ ዘሎዎ ኮነ። እንጌራኡ
ድማ ብጻዕሪ ኪረኽቦ ጀመረ። እምበኣርሲ፡ ብጻዕሪ ምንባሩ እምበር
እቲ ምስርሑ ፍረ ናይ ውድቀቲ ኣይኮነን።

(7) ስልጣኑ ኣረከበ

ኣዳም ምስ ወደቐ፡ ነቲ ዝተዋህቦ ስልጣን ንሰይጣን ኣረከቦ።
ከምቲ ቃል ኣምላኽ ኣብ ዮሃ 12፡31 ዚብሎ፡ ሰይጣን ገዛኢ እዚኣ
ዓለም እዚኣ ኾነ። ሰይጣን ንየሱስ ኪፍትኖ ከሎ "ድያብሎስ ከም
ብሓድሽ ናብ ኣገዩ ነዊሕ ከረን ወሲዱ፡ መንግስትታት ኩላ ዓለምን
ክብረታተንን ኣርኣዮ እሞ ፍግም ኢልካ እንተ ሰገድካለይ እዚ ኮሉ
ክህበካ እየ በሎ" (ማቴ 4፡8-9) ይብል። የሱስ ድማ ካበይ ዘምጸእካዮ
ናትካ ኣይኮነን ኪብሎ ኣይንርእን። ከምኡ ድማ ኣብ ዮሃ 12፡31
"ገዛኢ እዛ ዓለም እዚኣ..." ይብሎ። ኣብ እብ 2፡8 ብዛዕባ ሰብ
ኪዛረብ ከሎ "ንኹሉ'ውን ኣብ ትሕቲ ኣእጋሩ ኣግዛእካዮ። ንኹሉ
ኪግዛኡሉ ኸሎ፡ ንእኡ ዘየግዛእ ሓንቲ እኳ ኣይሓደገን። ግና ኸ ኮሉ
ከም ዚግዛእ፡ ንሕና ገና ሎሚ ኣይንርእዮን ኢና ዘሎና" ይብል።
እግዚኣብሄር ንኹሉ ዚፈጠሮ ኪገዝእ፡ ንሰብ ኣብ ልዕሊ ኹሉ ኣብ
ምድሪ ዘሎ ነገር ሾሞ። ንእኡ ዘየግዛእሉ ሓንቲ እኳ ኣይሓደገን።
ንሕና ሕጂ እዚ ስልጣን እዚ ስለ ዘይብልና፡ ንሓርማዝን ንኣንበሳን
ከም እንፈርሆም እምበር ከም ዘይንገዝኦም ፍሉጥ እዩ።

(8) ዝኸሮ ምስትውዓል ኣጥፍኣ

እግዚኣብሄር ንኣዳም "ህያው ነፍሲ ንዘሎዎ ኮሉ ስም ኪህቦም
ናብ ቅድሚኡ ኣምጸኣሉ፡ ኣዳም ድማ እቲ ዘውጸኣሉ ስሙ ንሱ ኩነ"
ይብል። ንኹሉ ዝተፈላለየ ስም ምውጻእ ቀሊል ኣይኮነንኢ ነቲ
ዘውጸእካሉ ስም ደጊምካ ምዝካር ከኣ ዝያዳ ይኸብድ። እቲ
እግዚኣብሄር ንሰብ ዝሃቦ ምስትውዓል ንሕና ሕጂ ከም ዘይብልና
ነንርዳእ ንኸእል። ኮኣትና ረሳዕቲ፣ ዝንጉዓት፣ ሰብ ሒደት ፍልጠት
ጥራይ ኮንና። ሓጢኣትና ነቲ ሓይሊ ናይ ኣእምሮና ከም ዝተደጉለ
ሓዊ ዓጽይዎ ዘሎ ይመስል። እንተኾነ ግና፡ ነቲ ዝወደቐ ሰብ፡
ምርሳዕ፡ ብዙሕ እዩ ዝጠቕሞ። ምኽንያቱ ህይወት ሰብ ጻዕርን፣
ቃንዛን፣ ስቓይን፣ ሞትን ዝመልኣ ብምኻኑ በብመዓልቲ ዘጋጥመና
ሽግራት እንተ ዘይንርስዖ፡ እሞ ኣብቲ ናይ ትማሊ ናይ ሎሚ
እናተወሰኽ እንተ ዚኸይድ፣ ሓዘንን መከራን ጥራይ ዘይኮነ እቲ
ዝተሓጉስናዮ ሓጐስ እኳ ተኣኻኺቡ ብህይወት ምንባር
ኣይመኽኣለናን።

(9) ስጋኡ ባርያ ሓጢኣት ኩነ

ኣዳም ነታ ሓጢኣት ኪገብራ ወይ ከይገብራ ምርጫ ነይርዎ።
ድሕሪ ምውዳቑ ግና ሓጢኣት ኣብ ውሽጢ ሰብ ብምእታዉ፡ ሓጢኣት
ዝነኢ ናይታ ስጋ ኾነ። ስለዚ እቲ ዝወደቐ ሰብ ሓጢኣት ዚፍጽም፡
ሓጢኣት ነቲ ስጋ ከም ፈቓዱ ገይሩ ስለ ዘንቀሳቕሶ እዩ። ሃዋርያ

ጳውሎስ "...እቲ ናይ ሓጢኣት ስጋ መታን ኺጠፍእ..." (ሮሜ 6፡6) ብምባሉ ናይቲ ስጋ ዋና ወይ ገዛኢ ሓጢኣት ከም ዝኾነ የመልክተና። (ነዚ ኣብ ምዕራፍ 5.11 ኣሰፊሕና ክንርእዮ ኢና።)

2.6 ምሕረት እግዚኣብሄር

እግዚኣብሄር ንሰብ ብዘይ ኣበር ገይሩ ፈጢሩ፡ ንምውሳን ዘኽእል በሊሕ ኣእምሮ ሂቡ፡ ኣብታ ደስ እተብል ገነት ኤድን ኣቐመጠ። ሰብ ግና ብዘይ ኣምላኹ ከም ኣምላኽ ኮይኑ ክነብር ደለየ። (ሰብ ፍጡር እዩ። ፍጡር ድማ ኣምላኽ ኪኾነን ብፍጹም ኣይክእልን። ሕጂውን ሰባት ከም ኣምላኽ ኪኾኑ ብዙሕ ነገራት ዚገብሩን፡ ኣማልኽቲ ኢና ኢሎምውን ዚዛረቡን ኣለዉ።) ካብቲ ምስ ኣምላኽ ጥዑም ናብረ ምንባር ንሞት ሓረየ። ከንድዚ ዚኣክል በደልን ሓጢኣትን ገይሩ እኳ ክነሱ፡ እቲ ብምሕረት ሃብታም ዝኾነ እግዚኣብሄር ኣብ ዘፍ 3፡15 ነቲ ዜስሓቶ ተመን፡ ርእሱ ዚጭፍልቕሉ ከም ዚሰድድ፡ ዓብዪ ቃል ተስፋ ሃቦ።

እግዚኣብሄር ብዛዕባ እቲ ድሕሪ ገለ ዘመናት ዚኾውን ብዛዕባ ወዱ የሱስ ክርስቶስ፡ ናብዛ ምድሪ መጺኡ ነቲ ኣዳም ብምውዳቑ ዝመጸ ሓጢኣት ከም ዚድምስስ፤ ነቲ ዘታለሙ ድያብሎስ ስዒሩ ሓራ ከም ዜውጽኦም፤ ካብ ሞት ናብ ህይወት ከም ዚስግሮም፤ ከም ብሓድሽ ናብ ዕረፍቲ ከም ዚእትዎም ቃል ኣተወሉ። ኣብቲ ገነት ኤድን ሕፍረቶም ክሽፍኑ ቁጽሊ በለስ ኣላጊሶም ምስ ተኻድኑ፡ ንጹህ ደም ኣፍሲሱ፡ ደበሉ ገይሩ ከደኖም። ናይ መጀመርታ መስዋእቲ ተሓርደ። እዚ ኹሉ ናይቲ ስሌና ዝተሓርደ ገንሸል፡ የሱስ በጊዕ ፋሲካና ምሳሌ እዩ።

ክቡር ኣንባቢ፡- ክንዲ ምንታይ ሓጢኣተኛ ምኻንካ ትፈልጦ ኢኻ? ኣብ ውሽጥካ ገለ ሰናይ ዝብሃል ዘይብልካ ምኻንካ ተረዲኡካ ኣሎ? ወይስ ካብ ካልእ ሰብ ሕይሽ ዝበልካ እዩ ዚመስለካ!!

ምዕራፍ ሰለስተ

ሕጊ

እግዚኣብሄር፡ ሰብ ኣብ ዕረፍቲ ኪነብር ኢሉ ብመልክዑ ፈጠሮ። ሰብ ግና፡ ካብ ፍቓድ ኣምላኹ ወጺኡ ብናይ ገዛእ ርእሱ ፍቓድ ኪነብር ስለ ዝመረጸ ነታ ዕረፍቲ ስኣና። እዚ ኹኣ፡ ንእሱን ንሽኮሉ ፍጥረት ዓለምን ሞንቅን መከራን ሞትን ኣስዓበሉ። እግዚኣብሄር ድሕሪ ወድቀት ኣዳም'ውን፡ ንሰብ ናብኡ ኪምለስ ደጋጊሙ ጸውዖ። ነቲ ናይ እግዚኣብሄር ጸውዒት ምስማዕ ግና ኣይደለየን። ድሕርዚ ብሙሴ ገይሩ፡ ፍቓዱን መገዱን ኪገልጽ፡ ሕጊ ሃበ። እቲ ሕጊ ናብቲ ዕረፍቲ ንምእታው መምርሒ እዩ ዝነብረ። እዚ ግና ነቲ ሕጊ ብምፍጻም ዘይኮነስ፡ ክሳዕ ክንደይ ከም ዝወደቐ ኪፈልጥ እሞ ናብ እግዚኣብሄር ብንስሓ ክቐርብ ዝሕብር ነበረ። ሰብ ግና ዕላማን ሓሳብን ናይ እግዚኣብሄር ስሒቱ ነቲ ሕጊ ብምፍጻም ኪድሕን ተጋደለ።

3.1 ጥቕሚ ሕጊ

ንኣገልግሎት፡ ናብ ክተማ ዳላስ ክኸይድ ሓደ መደብ ነበረኒ። ካብ ስራሕ ወጺኤ ኣብ ገዛ ሓድሓደ ነገራት እናገበርኩ ኣብቲ መዕረፍ ነፈርቲ ክርከበሉ ዚግብኣኒ ዝነበረ ሰዓት ከይተፈለጠኒ በጽሐ። ዓርቢ መዓልቲ ስለ ዝነበረ ድማ፡ እቲ መገዲ ብመካይን ተጻቢቡ ክይህሉ ዝብል ስግኣት ነበረኒ። እንተኹነ ግና ከምቲ ዝፈራህክዎ ኮይኑ ኣይጸንሓንን። እቲ መገዲ ስጥሕ ኢሉ እናተራእየ ከሎ፡ እቲ ዘብጽሓኒ ዝነበረ ሓው፡ ክይተሃወኽ ቦታ ዝተወሰነት ቅልጣፈ ኣዘዋውራ ኪዝውር ምስ ረኣኽዎ፡ ነታ ነፋሪት መታን ክርክባ፡ "ቤንዚን ህብ ድኣ ኣብላ" በልክዎ። ንሱ ክኣ ትቕብል ኣቢሉ፡ "ንሓላዊ ሕጊ ካብ ምሕላው ነቲ ሕጊ ምሕላው ይበልጸኒ" ኢሉ መለሰለይ። ቀጺሉውን "ነቲ ሕጊ ክትጥሕሶ ክሎኻ፡ ፖሊስ ንምርኣይ ቀባሕባሕ ምባል ምስ በዝሐ፡ ሓደጋ ክጋጥም ይኽእልI 10 ደቒቕ ኣቑዲምካ ክትብጽሕ ኢልካ

ምዝዋር ህይወትካ ከተጥፍአ ትኽእል ኢኻ። እቲ ኑቲ ሕጊ ሓልዮ
ዚዝውር ግና፣ ንፖሊስ ሰለ ዘይፈርህ፣ ልቡ መሊኡ ዓሪፉ እዩ
ዚዝውር" እናበለ ኣዕለለኒ።

ናይ ትራፊክ ሕጊ ንጥቕምና እዩ ተሓጊጉ። እቲ
መብራህትታት፣ ሕንጻጻት፣ ዝተፈላለዩ ምልክታት፣ ስርዓት ሒዝና
ክንዝውር፣ ካብ ሓደጋን ካብ ሞትን ምእንቲ ክንድሕን ከም ዝተገብረ
ኮልና ንፈልጠ ኢና። ናብ ስራሕ ይኹን፣ ናብ ቁጸራ፣ ወይ ናብ ገለ
ቦታ ክንበጽሕ ክንህወኽ ከለና ግና፣ ቀይሕ መብራህቲ እንተ ሒዙና፣
ወይ ከኣ ቀቅድሜና ዚዝውር ዘሎ ሰብ ህድእ ኢሉ ብምዝዋሩ ከም
ዘይንነጹ እንተ ገበረና፣ ጥቕሚ ናይቲ ሕጊ ካብ ኣእምሮና ክሳዕ
ዚስወረና ንኽውን እሞ፣ ምስ ኮሉ ከነንጸርጽር ንጅምር።

ኮለን ሃገራት፣ ናይ ገዛእ ርእሰን ሕግን ስርዓትን ኣለወን። እቲ
ናይ መንግስቲ ሕጊ ድማ ኑቲ ዚዕምጽን ክፉእ ዚገብርን ሰብ ትኽክል
መቕጻዕቲ እናሃበ፣ ህዝቢ እታ ሃገር ብሰላም ክነብር ይጠቅም። ንሓንቲ
መዓልቲ "ንሉ-ሚ ሕጊ ዚብሃል የለን፣ ኮሉ ሰብ ከም ድሌቱ ክገብር
ነጻ እዩ" እንተ ዝብሃል፣ እታ መዓልቲ እቲኣ ከመይ ኩን ምኽ-ነት?
በታ መዓልቲ እቲኣ ቀ-ጽሪ ዘይብሉ-ም ሰባት ምተቕትሉ። ብዙሓት
ዚደለይዎ ንብረት ምሰረቑ፣ ብዙሕ ዓይነት ሓደጋታት'ውን ምፈጸሙ።
ገሊኣም ድማ ብፍርሂ መእተዊኦም ምሰኣኑ። ቅትለትን፣ ስርቅን፣
ኮሉ ክፉእ ግብርን፣ ዕግርግርን ነታ ሃገር ምወረራ።

ከምቲ ናይ ትራፊክ ሕጊ ዚእዝዞ ገይሩ ብምዝዋሩ፣ ወይ ከኣ
በቲ ናይታ ሃገር ሕጊ መሰረት ብዘይ ምስራቑን ብዘይ ምቕታሉን
ምስጋናን ሽልማትን ዚቕበል'ዶ ይህሉ? ኣይፋልን። ሕግስ ኑቶም
ዘይእዘዙ ይቕጽዕ እምበር፣ ኑቶም ዚፈጸምዎ ዘመስግን ነገር የብሉን።
ምኽንያቱ ኑቲ ሕጊ ክንፍጽሞ ግቡእና እዩ። ሕጊ ብመቕጻዕቲ ዚጸንዕ
እኳ እንተኹን፣ ኑቲ ዓማጺ ከም ድሌቱ ንኽይዕምጽ ልጓም ሰለ
ዝኾኖ፣ ኣዝዩ ዚጠቅም ነገር እዩ። ናይ ሰብ ሕጊ ክንድዚ ካብ
ጠቕመ ናይ እግዚኣብሄር ሕጊ ድኣ ክንደይ ኣዝዩ ዘይጠቅም?

3.2 ሕጊ እግዚኣብሄር

ድሕሪ ውድቀት ኣዳም፣ ሰብ ናይ ሓጢኣት ስጋ ሒዙ
ብሓጢኣት ሰለ ዚውለድ፣ ኮሉ ናብራኡ ክፍኣትን ርኽሰትን ዝተመልኣ

ኮነ። ቃየል፣ በኾሪ ወዱ ንኣዳም፣ ንሓዉ ኣቤል ሰለ ዚቕንኣሉ
ኪቕትሎ ደለየ። እግዚኣብሄር ድማ "ሓጢኣት ኣብ ደገ ትቃጸወካ ኣላ፣
ሃረርትኣውን ናባኻ እዩ፣ ግናኸ ንሰኻ ክትገዝኣ ይግብኣካ" በሉ። ቃየል፣
ንሓጢኣት ኪገዝኣ ሰለ ዘይከኣለ፣ ደም ሓዉ ብኽንቱ ኣፍሰሰ። ድምጺ
ደም ኣቤል ድማ ካብ ምድሪ ናብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ይጠርዕ ነበረ።
ሓጢኣት ሰብ ኣብ ምድሪ እናበዝሐ ምስ ከደ ድኣ፣ ናይ ክንደይ ሰብ
ደም ናብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ይጠርዕ ይህሉ?

ኣብ ምድሪ ክፍኣትን ዓመጻን እናበዝሐ ብምኻዱ፣ እግዚኣብሄር
ብሙሴ ገይሩ ሕጊ ሃበ። ካብ ግብጺ ዚወጹ ኣብታ ሳልሰይቲ ወርሒ፣
እግዚኣብሄር ንሙሴ ናብ ከረን ሲና ጸውዖ። ኣብኡ ትእዛዛቱ ገለጸሉ።
ኣብ ጽኣት ጽሒፉ ክኣ ሃቦ። ምስቲ ዓሰርተ ትእዛዛት፣ ካልኦ ብዛዕባ
ባሮት፣ መጉዳእቲ፣ ስርቂ፣ ካሕሳ፣ ምርካስ ሰንበት፣ ኽህኒት፣
ስርዓት ቤተመቕደስ፣ ምንጻህ፣ መሰዋእትታት፣ በዓላት፣ ወዘተ...
ዝምልከት ሕግታት ድማ ነገሮ።

ቅድሚ እቲ ኣብ ከረን ሲና ዝተዋህበ ሕጊ፣ እግዚኣብሄር ኣብ
ውሽጢ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ዘቕመጣ ካልኣ ሕጊ ኣላ። እዚኣ ድማ፣ ሰብ
ኣብ ጉንኻ ኩይኑ ዚዛረብ ዘሎ እትጥዕም፣ ክፉእ ክትገብር ክትሓስብ
ከለኻ 'ግደፍ፣ ግደፍ' እትብል፣ ኑቲ ጽቡቕ ካብ ክፉእ ፈልያ
ኣተፍልዋ ሕልና እያ። ኣብ ሮሜ 2፡14 "እቶም ሕጊ ዜብሉ-ም ኣህዛብ
ሕሊናኦም እናመስከረሉ-ም ሓሳቦምውን ንሓድሕዶ እናተኻሰሰ ወይስ
እናተኽላኸለ እቲ ግብሪ ሕጊ ኣብ ልቦም ጽሑፍ ምኽኑ የርእዩ ኣለዉ
እሞ፣ ኑቲ ኣብ ሕጊ ዘሉ ብባህርዮም ተደሪኾም ካብ ዚገብርምስ
ንሳቶም ሕጊ እንተ ዜብሉ-ም እኳ ንርእሶም ሕጊ እዮም" ይብል።

እቶም ኣህዛብ እውን፣ እቲ ናይ ኣምላኽ ሕጊ ኣይተቕበልናን
ከይብሉ ኣብ ውሽጦም ሕጊ ኣለዎም። ሰለዚ እቶም ኣህዛብ ሕልና፣
እቶም ህዝቢ፣ ማለት እስራኤላውያን፣ ድማ ሕልናን ሕግን ሰለ
ዘለዎም፣ ኮሉ ሰብ ሕጊ ኣለዎ ማለት እዩ። ኪገብሮን ከይገብሮን ግና
ናይ ገዛእ ርእሱ ምርጫ እዩ። እግዚኣብሄር ነዚ ሕጊ ዚሰርየ፣
ንመንፈሳዊ ህይወቶም (ፍቓዱ ኪፈልጡ)፣ ከምኡ ድማ ንዕለታዊ
ናብራኦም (ብሰላምን ብጥዕናን ክነብሩ) ኪጠቕሞም ኢሉ እዩ።

ሕማቕ ጨና ኣብ ዘለዎ ቦታ ምስ እንኣቱ፣ ንመጀመርታ ጊዜ
ልብና ዕግርግር ይብለና ይኸውን። ድሕሪ ቁሩብ ጊዜ ግና ንለምዶ
እሞ፣ ምንም ኣይጨንወናን። ከምኡ ኸኣ፣ ሰብ ንሓጢኣት እናለመዶ
ኪኸይድ ከሎ ንሕልናኡ ሰለ ዘጕድሞ መስሓሊ ዝኾኖ ሕጊ ተዋህቦ።

ነታ ሕሊናኡ ኣይሰምዓክን እየ ኢሉ ክሽይድ ዚደሊ፣ እቲ ሕጊ ተወሳኺ መጠንቀቒ ይኸሮ። በዚ ኸኣ ሕልና ምስ ሕጊ ኣምላኽ ጽቡ ሕብረትን ምትሕግጋዝን ከም ዘለዋ ንርዳእ።

3.3 ሕግን ዝወደቐ ሰብን

ሕጊ፣ ንመፍረስቲ ሕጊ እምበር ንጻድቕ ከም ዘይተሰርዐ ኣ 1ጢሞ 1፡8-10 ይገልጽ። እቲ ሕጊ ኣይትሰረቕ ኪብል ከሎ፣ ሰረቕቲ ምኻንና እዩ ዚነግረና ዘሎ። ነቲ ጽቡቕ ዚገብር ደኣ "ከምዚ ግበር" ወይ ከምዚ ኣይትገብር" ምባል የድልዮዶ ኸይኑ? ጳውሎስ ኣብ ሮሜ ምዕራፍ ኣርባዕተን ሓሙሽተን ሾብዓተን ከምኡ ድማ ኣብ ገላትያ ምዕራፍ ሰለስተን ኣርባዕተን ብዛዕባ ሕጊ ኪዛረብ ከሎ፣ እቲ ሕጊ ካ ዘስዕቦ ገለ ነጥብታት ክንርኢ እፈቱ፡-

◆ ሕጊ ትምኒት የለዓዕል፣ ኣይረድእን ድማ

ሕጊ "ኣይትግበር፣ ኣይትተንክፍ" እዩ ዚብል። ነዚ "ከይትርእያ፣ ከይተንብባ፣ ከይትኸፍታ..." እንተ ተባሂልና፣ ዝያ ኸኡ ንዓኣ ክንገብራ ንደሊ። ሕጊ ሓያል ትምኒት የሕድረልና ዝወደቕና ምኻንና፣ ነቲ ሰናይ ክንገብሮ ድማ ክእለት ከም ዘይብልና እናፈለጠ፣ ሓንቲ ሓገዝ እኳ ኣይህበናን እዩ። (ሕጊ ንልብና ኪልውጠ ወይ ከኣ ዚረድኣና ጸጋ ኪህበና፣ ኣይክእልን እዩ።)

◆ ሕጊ ሓጢኣት የቕጽር፣ ኣበሳ ድማ የዕዝዝ

ሕጊ እንተ ዘይህሉ ሓጢኣት ኪቕጸር ኣይክእልን እዩ። ሓጢኣት ብዘይ ሕጊ ምዉት እዩ። "ኣይትግበር" ከም ዝተባህለ እናፈለጠ ዝገበረ ሰብ፣ ብምግባሩ ሓጢኣት ይኸሮ። እቲ ዘይተነግሮ ሰብ፣ እንተ ገበረ ግና ዘይምፍላጥ እምበር ዘይምእዛዝ ኣይኮነን እዩ። ኣይትግበር ተባሂልና እንገብሮ ነገራት እናበዝሐ ይኸይድ እሞ፣ ሓጢኣት እናተወሳሰኸ ኣበሳና የዕዝዘ።

◆ ሕጊ ቀጥዓ የምጽእ፣ ይቕጽዕ ድማ

እቲ ሕጊ "ኣይትግበር" ምስ በለ፣ "እንተ ገርካ" ዚብል ዘፈራርሶ ናይ መቕጻዕቲ ቃል ምስኡ የስዕብ። እቲ ከይገብር ዝኣዘዘ፣ ነቲ ዝገበረ ሰብ ኪቕጣዕን ከምቲ መጠን ናይ ዘይምእዛዝ ድማ ኪቕጽዕን ግድ

ዘይተኻእሉ፣ እቲ ብሕግን ብነብያትን እተመስከረሉ የሱስ ናብዛ ምድሪ መጺኡ ኣብ ክንዳና ነቲ ሕጊ ብምሉኡ ፈጺሙ፣ ብሞቱ ካብ ሕጊ ፈላለየና።

"ሰብ ብእምነት ብየሱስ ክርስቶስ እምበር ብግብሪ ሕጊ ኸም ዘይጸድቕ ካብ ፈለጥና ግና ኮሉ ሲጋ ብግብሪ ሕጊ ዘይጸድቕ ስለ ዝኸሪ ንሕና ኸኣ ብግብሪ ሕጊ ዘይኮነስ ብእምነት ብክርስቶስ ምእንቲ ኽንጸድቕ ብክርስቶስ የሱስ ኣመንና።" (ገላ 2፡16) "ምሕባን ደኣ ኣበይ ኣሎ? ተሪፉ። በየናይ ሕጊ? ብሕጊ ግብሪዶ? ኣይኮነን፣ ብሕጊ እምነት ደኣ እዩ። ስለዚ ከኣ ሰብ ብዘይ ግብሪ ሕጊ ብእምነት ከም ዘጸድቕ ንብል ኣሎና።" (ሮሜ 3፡27-28) ኣብቲ ናይ ብሉይ ኪዳን ገዜ እንተ ርኢናውን፣ ኣብርሃም ብእምነት እምበር ነቲ ሕጊ ብምፍጻሙ ኣይጸደቐን። ዳዊትውን "ኣምላኽ ብዘይ ግብሪ ጽድቂ ዘቕጽረሉ ሰብ ብጹእ እዩ" ዚብል ብግብሪ ሕጊ ሓደ እኳ ዝጸድቕ ስለ ዘየልቦ እዩ።

እዚ ምባልና እሞ "ሕጊ ዘይብሉም" ሰባት ክንከውንዶ ኢና ተጸዊዕና? ኣይኮነን። ካብ ሕጊ ብሕጊ ብምሟትና፣ ምስቲ ዚቕጽዕ፣ ዚኾንን፣ ዓመጽ ዘብዝሕ ሕጊ ርክብና ተቒሪጹ እዩ። ግና ካልእ ደስ ዘብል፣ ናብ እግዚኣብሄር ድማ ዘቕርብ "ናይ መንፈስ ህይወት ሕጊ" ኣሎና። (ነዚ ኣብ ምዕራፍ 5.12 ክንገልጾ ኢና።)

ነዙር ኣንባቢ፡- "ከምዚ እንተ ገርካ ኣምላኽ ኪፈትወካ እዩ" እናተብሃልካ ዓቢኻ ትኸውን። እግዚኣብሄር ግና ዚፈትውና ቦቲ ዚዝርናዮ ርእዩ ኣይኮነን። ብጀካ እምነት፣ ካባና ንእግዚኣብሄር ዘሐጕሶ ሰናይ ኪህሉ ኣይክእልን እዩ። ነቲ ሕጊ እግዚኣብሄር ክትፍጽሞ እንተ ተቓለስካ እኳ፣ ንኹሉ ክትገብሮ ከም ዘይትኽእል ፍለጥ። ብሓንቲ እንተ ጐደልካ ድማ ገበናኛን ሓጢኣተኛን ኢኻ። ኣብ ኢሳ 64፡5፣ ነቲ ሰናይ ኢልና እንገብሮ እኳ ቃል ኣምላኽ ኪመዝኖ ኸለ፡ "ብዘሎ ጽድቅና ኸኣ ከም ጽዮቕ ክዳን እዩ" ይብሎ። እንተ ጸምና፣ እንተ ጸለና፣ እንተ ሃብና፣ እንተ ረዳእና፣ ወዘተ...እዚ ኹሉ ሰናይ እዩ። ምእንቲ ክንጸድቕን ናይ ዘለኣለም ህይወት ክነወርስን ኢልና እንተ ገርናዮ ግና፣ ነቲ ናይ እግዚኣብሄር ሓሳባት ሰሒትናዮ ኣሎና። እቲ ሕጊ ሓጢኣተኛ ምኻንና ኬፍልጠና ጥራይ እዩ ዝተዋህበና። ኣነ ኣብ ውሽጠይ ሰናይ ከም ዘየለ፣ ሲጋይ ሓጢኣት ንምግባር ከም ዝሀንደድ እእመን ኣሎኹ። ንስኻ'ኸ ሓወይ? ካብዚ ነጻ ዝገብር መፍትሒ ሓደ ጥራይ እዩ። ንእኡ ረኺብካዮዶ ትኸውን?

ምዕራፍ ኣርባዕተ

እቲ ሓደ መፍትሒ

ሰባት ብብዙሕ ምርምርን መጽናዕትን ቅድም ዘይተሓሰበን ዘይኣረን ነገራት እናኣበርከቱ ቴክኖሎጂ እናማዕበለ፣ ብዙሕ ሽግ ሰብ፡ መፍትሒ እናተረኽበሉን ናብራኡ እናተመሓየሸን ይኸይድ ከ ዘሎ ዝከሓድ ኣይኮነን። እንተኾነ ግና፡ ነቲ ብሓጢኣት ምኽንያ ዝመጸ ሽግሩ፡ መፍትሒ ከምጽኣሉ፡ ምስቲ ጻድቅን ቅዱ እግዚኣብሄር ድማ ከተዓርቕ ዚኽእል ሓደ እኳ ኣይተረኽበን እግዚኣብሄር፡ ነቲ ሕጊ ከም መፍትሒ ገይሩ ኣይሃቦን። እቲ ሕማ ክሳዕ ክንደይ ከም ዝወደቕ ፈሊጡ ናይ ህይወት መገዲ ኪደሊ ዚገብ እዩ ዝነብረ። እምበኣርሲ፡ ካብ ፍርሒ፣ ካብ ክፍኣት፣ ካብ ሓጢኣት ካብ ሞት፣ ካብ ሰይጣን፣ ካብ ኵሉ ናይ ዓለም ሰቓይ ከድሕኖ እሞ እቲ ናይ እግዚኣብሄር ዕረፍቲ ከውህቦ፡ የሱስ ክርስቶስ ሰብ ኮይ ኪመጽእ ናይ ግድን ኮነ። የሱስ ክርስቶስ መን ምኻኑን፡ ከመይ ገይ መፍትሒ ከም ዚህብን ቀጺልና ክንርኢ ኢና።

4.1 ስሉስ እግዚኣብሄር

ክርስትያናት፡ ብእግዚኣብሄር ኣቦ፡ ብእግዚኣብሄር ወል ብእግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ፡ ብሓደ ስሉስ ኣምላኽ እንኣምን። ኣ ዘዳ 6፡4 "ሞ እስራኤል፡ ስማዕ፡ እግዚኣብሄር ኣምላኽና ሓ እግዚኣብሄር እዩ" ይብል። ስላሴ ዚብል ቃል፡ ኣብ መጽሓፍ ቅዱ ተጽሒፉ ኣይንረኽቦን። እንተኾነ ግና፡፡ እዚ ሓደ ኣምላኽ፡ ስሉስ ኣካ ከም ዘሎዎ መጽሓፍ ቅዱስ ኣነጺሩ እዩ ዚዛረብ። ንኣብነት ኪኾኖ፡-

ኣብ ማቴ 3፡16-17 እግዚኣብሄር ኣቦ፡ ንእግዚኣብሄር ወል ኪምስከረሉ ከሎ፡ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ድማ ከም ርግ ኪወርድ ከሎ ሰለስቲኣም ብሓባር ንርኢ። እግዚኣብሄር ኣቦ ንወዱ ክ

ዘለኣኽ፡ እቲ ወዲ ድማ ካብ ኣቦኡ ዚሰምዖ ከም ዚተዛረበን ከም ዚመሃረን፤ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ድማ፡ ካብ የሱስ ዚሰምዖ ከም ዚዛረብ ኣብ ወንጌል ዮሃንስ ተጻሒፉ ንረኽቦ። ከምኡውን፡- "ኣምላኽ ከኣ ብመልክዕና ከም ምስልና ሰብ ንግበር... በለ።" (ዘፍ 1፡26) "...ብኣብ ብወልድ ብመንፈስ ቅዱስ እናጥመቕኩም..." (ማቴ 28፡19) "ጸጋ ጐይታና የሱስ ክርስቶስን፡ ፍቕሪ ኣምላኽን፡ ሕብረት መንፈስ ቅዱስን..." (2ቆሪ 13፡13) ዚብሉ ጥቕሲታት፡ እቲ ሓደ ኣምላኽ ብስሉስ ኣካል ከም ዚግለጽ የረድኡና። ገለ ሰባት፡ እቲ ኣብ ብሉይ ኪዳን ከም እግዚኣብሄር ኣቦ ኮይኑ ዚጽዋዕ ኣምላኽ፡ ኣብዛ ምድሪ ምስ መጸ ከም እግዚኣብሄር ወልድ፡ ድሕሪ ዕርገቱ ድማ ከም እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ኮይኑ ከም ዝተገልጸ ገይሮም ዝተጋገየ ትምህርቲ ዚምህሩ ኣለዉ። እዚ፡ ምስ መሰረት እምነት ናይ ክርስትናን ምስ ቃል ኣምላኽን ዝጋጮ እዩ።

እግዚኣብሄር ኣቦ፡ እግዚኣብሄር ወልድ፡ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ፡ ብመለኮት ብስልጣን ብባህርይ ሓደ እዮም። እግዚኣብሄር ኣቦ፡ ናይ ገዛእ ርእሱ ፍቓድ፣ ድሌት፣ ውሳኔ፣ ስሚት፣ ከም ዘሎዎ ከምኡ ድማ እግዚኣብሄር ወልድን፡ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስን ኣለዎም። እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ከም ሓውን ከም ርግብን እኳ እንተ ተገልጸ፡ ሓዊ ወይ ርግቢ ከም ዘይኮነ፡ እግዚኣብሄር ምኻኑ፡ ከም ዚምርምር፣ ከም ዚምህር፣ ከም ዚመርሕ፣ ከም ዚጉሂ፣ ኣብ 1ቆሪ 2፡10-11፣ ኤፌ 4፡30፣ 1ቆሪ 12፡11፣ ዮሃ 14፡26፣ ሮሜ 8፡14 ተጽሒፉ ኣሎ።

4.2 የሱስ፡ እግዚኣብሄር እዩ

የሱስ ክርስቶስ እግዚኣብሄር ወልድ ምኻኑ፡ መጽሓፍ ቅዱስ ኣነጺሩ ይምህረና። ኣብ ወንጌል ዮሃንስ 1፡1-4 "ቃል ብመጀመርታ ነበረ፡ እቲ ቃል ድማ ኣብ ኣምላኽ ነበረ፡ እቲ ቓልውን ኣምላኽ ነበረ። እዚ ብመጀመርታ ኣብ ኣምላኽ ነበረ። ብእኡ ኮሉ ኹነ፡ ካብቲ ዝኹነ ዘበለ ድማ ብዘይ ብኡ ዝኹነ የልቦን። ህይወት ኣብኡ ነበረት፡ እታ ህይወት ከኣ ብርሃን ሰብ ነበረት" ይብል። እቲ "ቃል" ዚብሉ ዘሎ፡ የሱስ ክርስቶስ፡ እቲ ኣልፋን ኣሜጋን እዩ። ንሱ ኣምላኽ ከም ነበኑን፣ ንሕናሉ ከም ዝፈጠረ፣ ብዘይ ብእኡ ዝኹነ ሓንቲ እኳ የልቦን፡ ኢሉ ይድምድሞ።

የሱስ ክርስቶስ ባዕሉ፣ “አነን አቦን ሓደ ኢና”፣ “ንኣይ ዝረኣ
ነቦ ረኣዮ” (ዮሃ 10፡30፣ 14፡9) እናበለ፣ ኣምላኽ ምኻኑ ይምስክረሉ
ነበረ። ከምኡውን፣ ብዘይ እግዚኣብሄር ሓጢኣት ኪሓድግ ዚኽእ
ከም ዘየልቦ ሰለ ዚፈልጡ፣ “ሓጢኣትኩም ተሓዲጉልኩም” እናበ
ንሰባት ካብ ሓጢኣቶም የንጽሆም ብምንባሩ፣ ኣምላኽ ምኻኑ የረድኦ
ነበረ። ኣብ ዮሃ 5፡18 እንተ ረኢናውን፣ የሱስ፣ ንሰንበት ብምስዓሩ
ንኣምላኽ ኣቦይ ብምባሉ፣ ንርእሱ ማዕረ ኣምላኽ ብምምዕራ
ኣይሁዳውያን ኪቕትልዎ ይደልዩ ከም ዝነበሩ ይነግረና። ከምቲ ኣ
ዮሃ 10፡24-25 “ሽዑ ኣይሁድ ኣኽበብዎ እሞ፣ ክሳዕ መኣዝኻ ኢኻ ላ
እተብለና? ንሸኻ ክርስቶስ እንተ ኾንካ፣ ኣሚድካ ንገረና፣ በልዎ
የሱስ መለሰሎምI ነጊረኩም ኣይኣመንኩምን። እዚ ብስም ኣቦ
ዝገብሮ ዘሎኹ ግብርታት ይምስክረለይ ኣሎ” ዝበሎ፣ ንሕማ
ምሃሩ፣ ንማዕበል ምእዛዙ፣ ንኢጋንንቲ ምውጻኡ፣ ንምዉ
ምትንሳኡ፣ ካልእውን ዚፈጸሞ ግብርታቱ ኮሉ ኣምላኽ ከም ዝኾ
ብቕብኣት ከም ዝገበሮ ድማ ይምስክረሉ። ኣብ ግ.ሃ. 10፡38 ድማ
“ብዛዕባ የሱስ ብዓል ናዝሬት፣ ኣምላኽ ብመንፈስ ቅዱስን ብሓይል
ከም ዝቐብኦ፣ ኣምላኽ ምስኡ ስለ ዝኾነ፣ እናዞረ ጽቡቕ ከም ዝገበረ
ነቶም ሰይጣን ዝሰዓሮም ኮሎም ከም ዘሕወየ ንሸኻትኩም ትፈልጡ
ኢኹም” ይብል።

የሱስ፣ ብዘይካ እግዚኣብሄር ካልእ ዝኾኑ ፍጡር ኪህልዎ
ዘይኽእል ኣምላኻዊ ባህርያት ከም ዚነበሮ ካብዘን ዝስዕባ ጥቕስታ
ንርዳእ፡-

- ዘለኣለማዊ (ዮሃ 17፡5 ዓለም ከይተፈጥረት ምንባሩ)
- ዘይልወጥ (እብ 13፡8 ትማልን ሎምን ንዘለኣለምን ሓደ ምኻኑ)
- ኣብ ኮሉ ዘሎ (ማቴ 28፡20፣ 18፡20 ኣብ ዝተኣከብናሉ ኮሉ
ዚህሉ ምኻኑ)
- ኮሉ ዚኽእል (ዮሃ 1፡3 ብእኡ ኮሉ ከም ዝኾነ)
- ኮሉ ዚፈልጥ (ዮሃ 2፡24 ኣብ ልቢ ሰብ ዘሎ ከም ዚምርምር)
- መጀመርታን መወዳእታን ዘይብሉ (ራእ 1፡7-8 ኣልፋን ኦሜጋን)
እዩ።

ይኹኖ። ሕጊ፡ ነቲ ኣንጻር ትእዛዝ ዝኾደ ግቡእ መቕጻዕቲ ዚህብ
ሓያል ነገር እዩ።

- ሕጊ ይኹንን፡ ይኣስር ድማ

ንሕጊ ዘዕግቦ፡ ግብሪ ጥራይ እዩ። ንዘይገበረ ይኹንኖ እምበር
ምሕረት ኣይገብረሉን። ብኽምዚ መገዲ፡ ክሳዕ ሞት ኣጽኒው ይሕዝ፡
ብእኡ ኽእ እሱር ይገብረካ።

- ሕጊ ናብ ሞት የብጽሕ

“ነፍሲ ወከፍ ሓጢኣት ዚገብር ምፍራስ ሕጊ እዩ ዚገብር።”
(1ዮሃ 3፡4) ሓጢኣት ምፍራስ ሕጊ እዩ‘ሞ፡ ዓስቢ ሓጢኣት ኽእ ሞት
ብምኻኑ “ሓጢኣት እትገብር ነፍሲ ሞት ይግብኣ” ጽሑፍ እዩ።

እቲ ሕጊ ሰናይን ጻድቕን ምኻኑ ንጥቕምና ከም ዝተዋህበ
ኣይንዘንግዕ። እንተኾነ ግና፡ እቲ ዝወደቐ ሰብ ከምቲ ሕጊ ዚብሉ
ምንባር ሰለ ዘይክእለ እቲ ሕጊ ጸር ይኹኖ‘ሞ ይጸልእ። ጳውሎስ ኣብ
ሮሜ 7፡12-13 “እምበኣርሲ እቲ ሕጊ ቅዱስ እዩ። እቲ ትእዛዝውን
ቅዱስን ጻድቕን ሰናይን እዩ። እቲ ሰናይ‘ዶ ደኣ እዩ ንኣይ ሞት
ዝኾነኒ? ደኣ ኣይፋሉን። ሓጢኣት ደኣ እዩ ሞት ዝኾነኒ እምበር፡
ሓጢኣት ቤቲ ሰናይ ገይሩ ሞት ካብ ዜምጽእ፡ ሓጢኣት ምኻኑ
ምእንቲ ኪግለጽሲ፡ ሓጢኣት ብትእዛዝ ገይሩ ኣዝዩ ሓጢኣት ኪኸውን
እዩ” ይብል።

ሓደ ጊዜ፡ “ኣብ ጥቓ ቤት ትምህርቲ ምስ በጻሕና ብ20 ማይል
ኣብ ሰዓት ክንዝውር ይእዝዙና። ግና‘ኸ ክሳዕ ሎሚ ሓደ ተምሃራይ
እኳ ኪሳገር ኣጋጢሙኒ ኣይፈልጥን እዩ። እንታይ ጥቕሚ ኣለዎ?”
ኢለ ክዛረብ ከሎኹ ሓደ ሓው ምስ ሰመዐ፡ “እቲ ጥቕሙ ሕጂ
ከርድኣካ ኣይክእልን እዩ። ምስ ወለድካ ግና ነቲ ውላድካ እናሐሰብካ
ሰለ እትዝውር፡ ነተን ማካይን ቀስ ክብላ ምግባሮም፡ ኣዝዩ ባህ ክብለካ
እዩ” በለኒ። ድሕርዚ፡ እቲ ኣነ ትእዛዝ ኮይኑኒ ዚፍጽሞ፡ እቲ ሓው
ግና ባህ ኢልዎ ዚገብሮ ነገር ምኻኑ ተረዲኡ ተገረምኩ። ድሕሪ ገለ
ዓመታት ምስ ወለድኩ ግና፡ ሓቂ ምኻኑ ኣስተውዓልኩ። ንሕጊ ትእዛዝ
ኮይኑካ ወይ መቕጻዕቲ ፈሪህካ ክትገብሮን፡ ተረዲኡካ ክትገብሮን
ዓብዪ ፍልልይ ኣለዎ። ብሕልፊ ንገሊኡ ሕግታት ከይፈቶና ሰለ
እንፍጽሞ፡ እቲ ሕጊ እንተ ዘይነብር ደስ ምበለና። ሰባት ከይርእየና፣
እግዚኣብሄር ብሕማም ወይ ብኻልእ ከይቀጽዓና ዘይንገብሮ ብዙሕ
ነገራት ኣሎ።

ዛንታ ናይ ዮሴፍ እንተ ኣንበብና፡ ሰበይቲ ጰጢፋር ዓይና ምስ ኣውደቕትሉ ዝኣብያ ዝነበረ፡ ክሳዕ መጨረሽታ ድማ ዝጸንዐ፡ ነቲ ድሓር ዝመጽእ መቕጻዕትታትን ሳዕቤኑን ሓሲቡ ኣይኰነን። ምኽንያቱ ኣብ ዘፍ 39፡9 "ከመይ ገይረኽ እዚ ዓብዪ ኽፍኣትን፡ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ኽኣ ሓጢኣትን ክገብር እኽእል? በላ" እዩ ዚብለና። እግዚኣብሄር፡ ነቲ መቕጻዕቲ ፈሪሀና ዘይኰነስ፡ በቲ ሕጉ ደስ ኢሉና፡ ካብ ውሽጥና ክንእዘዞ እዩ ዚደሊ። እታ ናይ መጀመርታ ጸሎትና ክትከውን ዘለዋ፡ ነቲ እግዚኣብሄር ክፉእ ኢሉ ሓጢኣት ዝሰየሞ ኮኑ ክንጸልኦ ዚሕግዘና ሓይሊ መንፈስ ቅዱስ ምቕባል ኪኸውን ይግብኣ። ካብ ውሽጥና ጸሊእናዮ ምስ ዘይንገብሮ በዚ ኣምላኽና ይኽብር።

3.4 የሱስን ሕግን

የሱስ ንሕጊ ኣፍሪስዎዶ? ብፍጹም ኣየፍረሰን። ክርስቶስ፡ ካብ ምውላዱ ጀሚሩ ክሳዕ ሞቱ ነቲ ሕጊ ፈጸሞ። ቪጥመቕ ናብ ዮሃንስ ምስ ከደ እኳ፡ "ኮኑ ጽድቂ ክንፍጽም ይግብኣና እዩ" ኢሉ ተዛረበ። ኣብ ማቴ 5፡17 "ንሕጊ ኼነ ወይስ ንነብያት ክፍጽሞም እምበር፡ ክስዕሮም ዝመጻእኩ ኣይመሰልኩም። ሰማይን ምድርን ክሳዕ ዚሓልፋ፡ ኮኑ ክሳዕ ዚፍጸም፡ ካብ ሕግስ የውጣ ወይስ ሓንቲ ሕንጣጥ ከም ዘይትሓልፍ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ" ኢሉ የሱስ ከም ዝተዛረበ ንዝክር ኢና። "ከምዚ ተባሂሉ ነይሩ፡ ኣነ ግና ከምዚ እብል ኣሎኹ..." እናበለ ዝያዳ እባ ኣትረሮ። ንኣብነት ክንወስድ፡- ሰብ ብልቡ እምበር ብሰጋኡ ዝሙት ብዘይ ምፍጻሙ ካልኦት ኣይርእይዎን ስለ ዝኾነ፡ እቲ ዝግብኦ መቕጻዕቲ ኣይቅበልን ይኸውን፤ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ግና ነቲ ሓጢኣት ፈጺሞዎ እዩ። ንሓጢኣት ኣብ ውሽጥና ክነአንግዶ ክሎና፡ እንተ ዘይገበርናዮ እኳ፡ እግዚኣብሄር ናይ ልብና ትምኒት ስለ ዚፈልጥ ሓጢኣት ይኾነና። ብሓፈሻኡ የሱስ፡ እቲ ኣይትግበር ዚብል ሕጊ በቲ ሰጋና ጥራይ ዘይኰነስ ብልብና'ውን ምኽኑ ብምምሃሩ፡ ነቲ ሕጊ ከምቲ ፍቓድ ኣምላኽ ገለጾን ኣትረሮን።

ነቲ ስርዓት ቤተ መቕደስ፣ ናይ መስዋእትን፡ ናይ ምንጻህን ስርዓታት ዝኣመሰለ፡ ገለ ካብቲ ሕጊ ግና፡ ሓደ ሳዕ ብሞቱ ስለ ዝዛዘሞ፡ ንሕና ደጊም ክንገብሮ ዚግባእ ኣይኰነን። ንኣብነት፡ ስለ ኮኑ ናይ ደቂ ሰብ ሓጢኣትን፡ በደልን ገዛእ ደሙ ስለ ዘፍሰሰ፡ ሕጂ ዚሕረድ መስዋእቲ ከነቕርብ ኣየድልየናን እዩ። ንዅሉ እቲ ሕጊ ድማ፡ "ንእግዚኣብሄር ኣምላኽካ ብምሉእ ልብኻን፣ ብኵሉ ነፍስኻን፣ ብኵሉ

ሓሳብካን ኣፍቅሮ፡ ንብጻይካ ድማ ኸም ነፍስኻ ኣፍቅሮ" ብዚብላ ብኽልተ ሕግታት ጠቕለሎ።

3.5 ብሕጊ ምጽዳቕ

ኣብ ሃገርና፡ ብዙሓት ሰባት ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ጽድቂ ምእንቲ ኪቕጸረሉም እቲ ሕጊ ዚብሉ ዚመሰሎም ኪፍጽሙ፡ ልዕሊ ዓቕሞም ብዙሕ ነገራት ዚገብሩ ኣሎዉ። ገሊኦም ድማ "እታ ሕልናይ እትብለኒ እገብር እየ። ኣይሰርቕ፣ ኣይቀትል፣ ክፉእ ኣይገብር" ኢሎም ጽድቆም ይቕጽሩ። ሰብ ነቲ ሕጊ ኣምላኽ ብምፍጻሙ፡ ወይ ከኣ ከምታ ሕልናኡ ብምምልላሱ ኪድሕን'ዶ ይኽእል ይኸውን? እግዚኣብሄር ኣብቲ መወዳእታ ኪፈርድ ከሎ፡ ብሕልናኦም ተፈሪዶም ዚድሕኑ ሰባት'ዶ ይህልዉ ይኾኑ? ኣብ ገላ 3፡12 "ሕጊ ካብ እምነት ኣይኰነን፡ ግናኸ እቲ ዚገብሮ ብህይወት ኪነብረሉ እዩ" ይብል። ከምኡውን ኣብ ሮሜ 2፡12 "ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ እቶም ገበርቲ ሕጊ እዮም ዚጸድቁ እምበር ሰማዕቲ ሕማስ ጻድቃን ኣይኰኑን" ይብል። *ዘዘን ጥቕሰታት እዚኦን መሰረት ገርና፡ ሰብ ነቲ ሕጊ እንተድኣ ፈጺምዎ ኪጸድቕ ይኽእል እዩ።* ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ጻድቕ *ንምኳን ግና፡ ብዘይ ኣበር ነቲ ሕጊ ብኽኡ ምፍጻም የድሊ።* ሰብ ነቲ ኽኡ ሕጊ ኰነ ነቲ ሕሊናኡ ዚብሎ ኪፍጽም እንተ ዚኽእል *ምደሓነ።* ንኽኡ ገይሩ ብሓንቲ እንተ ጐደለ ግና ሓጢኣት ይቕጸረሉ፡ *ብኽኡ ኽኣ ይኽሰር።* ኣብ ገላ 3፡10 "ነፍሲ ወከፍ ነቲ ኣብ መጽሓፍ ሕጊ ተጻሒፉ ዘሎ ኽኡ ኪገብሮ ዘይጸንዐ ርጉም ይኹን፡ ዚብል ጽሑፍ እዩ እሞ፡ እቶም ካብ ግብሪ ሕጊ ዘበሉ ኽኡሎም ኣብ ትሕቲ መርገም እዮም።" ከምኡ ድማ፡ ኣብ ያእ 2፡10-11 "ንብዘሉ እቲ ሕጊ ሓልዩ ኣብ ሓንቲ ዚብድል ብኽኡ እዩ በደለኛ ዚኸውን" ይብል። እቲ ሕጊ ነቲ ዝወደቐ ሰብ ከም ዝተዋህቦ ንዝክር። እቲ ሰጋኡ ባርያ ሓጢኣት ዝኾነ ሰብ እሞ ከመይ ገይሩ እዩ ንኽኡ ኪፍጽሞ ዚኽእል? ይትረፍ ኣብ መላእ ዕድሜኡ፡ ንሓንቲ መዓልቲ እኳ ኪፍጽሞ ዘይክእል ከዚድ እዩ።

እግዚኣብሄር፡ ሰብ ክሳዕ ክንደይ ከም ዝወደቐ ምእንቲ ክፍልጠሉ እምበር፡ ብእኡ ክድሕነሉ ኢሉ ኣይኰነን፡ ነቲ ሕጊ ዝሃቦ። እብ 7፡19 "ሕጊ ንሓደ እኳ ኣብ ፍጻሜ ኣየብጽሐን"፣ ሮሜ 3፡20 "ሕጊስ ሓጢኣት እዩ ዜፍልጥ እሞ፡ ስለዚ ሰጋ ዝለበሰ ኽኡ ኣብ ቅድሚኡ ብግብሪ ሕጊ ዚጸድቕ የልቦን" ይብል። ሰብ ብሕልናኡ ይኹን በቲ

ሕጊ ተፈሪዱ ኪድሕን ኣይክእልን እዩ። "...ህያው ኪገብር ዚክኣሉ
ሕጊ ተውሂቡ እንተ ዚኸውንሲ፡ እቲ ጽድቂ ብሓቂ ካብ ሕጊ ም
ነይሩ።" (ገላ 3፡21)

ስለዚ በዚ ሕጊ እዚ፡ ኣብ ቅድሚ እቲ ጻድቕ እግዚኣብሄር ደ
ኢሉ፡ "ኣነ ነዚ ኹሉ ብዘይ ሓንቲ ኣበር ፈጺመዮ እየ" ክብል ዚኽእ
ሰብ ሓደ እኳ የልቦን። ሰብ ኣብ ቅድሚ መስትያት ደዉ ኢሉ ንገጸ
ከም ዚርኢ፡ እቲ ሕጊ ድማ ከምኡ ክሳዕ ክንደይ ዘይንጠቕምን፣
ሓጢኣተኛታትን፣ ጥፉኣትን፣ ከም ዝኾንና ቤፍልጠና ጥራይ እ
ዚመጸ። ኣብ 2ቈረ ምዕራፍ 3 ጳውሎስ ነቲ ሕጊ፡ ብቐለም ኣ
ጽላት እምኒ ዝተጻሕፈ "ፊደል" ኢሉ ይጽውዖ። እዚ ፊደል እ
ንዝኾነ ሰብ ናብ ጽድቂን፡ ሓርነትን፡ ህይወትን ኣየብጽሖን እዩ
ፊደል ዚኹንን፣ ዚኣስር፣ ዚቐትል እናበለ ይገልጾ። እቲ ሕጊ ነ
ሰናይ እንተ ኣፍለጠ እኳ፡ ሰብ ኣብ ውሽጡ ሰናይ ስለ ዘየለ፡ ሰናይ
ኪገብር ከም ዘይክእል፡ ደምዲምናዮ ኢና።

"ኣነ ግና እብል ኣሎኹ፡ ወራሲ ብዘመን ቀኅልዕነቱ ከለ
ጐይታ ኾሉ ክሳኡ፡ ነሳዕ እታ ኣቦኡ ዝመደበሉ ጊዜ ትሕቲ ሰ
ሕድርን መገብትን እዩ እምበር፡ ንሱን ባርያን በበይኑ የብሉ።" ንሕና
ከምኡውን ንሕና ቐልዑ ከሎና፡ ኣብ ትሕቲ ምህሮ ቕልዕነት ዓለ
ባሮት ኴንና ነበርና። ምልኣት ዘመን ምስ መጸ ግና፡ ኑቶም ትሕ
ሕጊ ዘለዉ፡ ተሻዪጡ ምእንቲ ኼውጽኡም ንሕናውን ውልድነ
ምእንቲ ኽንረክብሲ፡ ኣምላኽ ነዚ ካብ ሰበይቲ እተወልደ ትሕ
ሕጊውን ዝኾነ ወዱ ለኣኸ።" (ገላ 4፡1-5)

ውላድ ምስ ተወልደ ምሉእ ናይ ውርሻ መሰል ዘለዎ ክነ
ቐልዓ ብምኻኑ ግና ነቲ ዚወርሶ ኪቐበል ኣይክእልን። ኣብ ትሕ
መገብቲ ይነብርI ካብ ባርያ ዝተፈለየውን ኣይኮነን። እምነት ክሳ
ዚመጽእ ሕጊ ከም መጋብን ቀጻዕን ኮይኑ የገልግል ነበረ። ምልኣ
ዘመን ምስ መጸ ግና፡ እቲ ትሕቲ ሕጊ ኮይኑ ካብ ሰበይቲ ዝተወል
የሱስ፡ ንኾሉ ሕጊ ፈጺሙ፡ ካብቲ ሕጊ ተሻዪጡ ኣውጽኣና። ካ
ቐልዕነት ዘመን ኣውጺኡውን ወረስቲ ገበረና። የሱስ ካብዚ ናይ ባርነ
ጊዜ ብኽመይ ኣውጺኡና? ኣብ ሮሜ 7፡1-6 ዚብሉ እንተ ርኢ
ከምቲ ሰበይቲ ሰብኣያ ብህይወቱ ክሳዕ ዘሎ ብእኡ ብሕጊ እትእሰ
ብሞት ጥራይ ነጻ እትወጽእ፡ ከምኡ ኽኣ ሰብ ካብ ሕጊ ዚፈ
ብሞት ጥራይ እዩ። ሓደ ሰብ እኳ በዚ ሕጊ እዚ ፍጹም ኮይ
ብምምልላሱ ክጸድቕ ዚኽእል ነይሩ እንተ ዚኸውን፡ ናይ ጐይ
ናብዚ ምድሪ ምምጻእ ኣይመድለየን ነይሩ። ግናኸ ሓደ እኳ ስ

ኣብ ወንጌል ዮሃንስ 8፡51-58 ክንርኢ ከሎና፡ ኣይሁድ፡ ኣዝዮም
ተቐጢያም፡ "ካብ ኣብርሃም'ዶ ትዓቢ ኢኻ? ንርእሽካ መን ትገብራ?"
እናበሉ ኪሓትዎ ኽለዉ፡ የሱስ፡ "ኣቦኹም ኣብርሃም መዓልተይ ኪርኢ
ተሓጐሰ፡ ረኣያ እሞ ባህ በሉ፡ ኢሉ መለሰሎም። ኣይሁድ ከኣ ገና
ሓምሳ ዓመት እኳ ዘይገበርካስ፡ ንኣብርሃም'ዶ ርኢኻዮ ኢኻ? በልዎ።
የሱስ ከኣ፡ ኣነ፡ ኣብርሃም ከይተወልደ፡ ከም ዘሎኹ፡ ብሓቂ ብሓቂ
እብለኩም ኣሎኹ፡ በሉዎ።" ኣብዚ ክንርእዮ ዝደሊ፡ ኣብርሃም እኳ
መዓልቱ ኪርኢ ዝደለየ ምንባሩ ገሊጹስ፡ ኣብርሃም ከይተወልደ ከም
ዝነበረ ጥራይ ዘይኮነስ፡ "ከም ዘሎ" ይነግሮም። ካልእ ከምዚ ክብል
ዚኽእል መን ኣሎ? እምበኣርሲ፡ እዚኣን ካልእ ብዙሕ ጥቕስታትን፡
የሱስ ክርስቶስ ኣምላኽ ምኻኑ የረድኣና።

4.3 ሲጋ ኽኖ

ሓደ ሰብኣይ፡ ብዓልቲ ቤቱ ንቤተክርስትያን ከይዳ ንሱ ግና ኣብ
ቤቱ መሞቂ ወሲዑ፡ ነቲ ጡጥ ዚመስል ካብ ሰማይ ዚወርድ ዝነበረ
ውርጪ እናጠመተ ከሎ፡ ኣዒንቱ ብሓደ ነገር ተመሰጣ። ገለ ክትገብር
ዘይክኣለት ምስኪነይቲ ዑፍ፡ ኣብ ክትጻወሮ ዘይትኽእል ቀኑሪ፡ ኣኽናፋ
ተጣዚቕን፡ ኣብቲ ጭውጭው ዝበለ መገዲ ረኣየ። ንሱ ኣብታ ዝሞቕት
ቤቱ፡ ንሳ ግና ኣብቲ ኣስሓይታ ኩይና ክትሽገር ብምርኣዩ ጉህዩ፡
ናብ ቤቱ ክእትዋ መደበ። እቲ ዘሕዝን ግና፡ ንሱ ቅርብ ኪብላ፡ ንሳ
ካብኡ ክትሃድም፣ ብዝተፈላለየ ፋጻታት ኪጽውዓ፡ ንሳ ዝያዳ ክትፈርሆ
ተረባረቡ። ከምዚ ብምግባሩ ኣብ ተወሳኺ ጻዕርን ጸገምን የእትዋ ከም
ዘሎ ተረድኣ። ኣብኡ ክይገድፋ፡ ብህይወት ክትነብር ተስፋ ዘለዋ
ኣይመሰለቶን።

ኣብ ርእሱ በረድ እናወረደ፡ ኣብ ከቢድ ሓሳባት ኣትዩ፡ "ነዛ
ዑፍ እዚኣ ከመይ ገይረየ ክድሕና ዚኽእል" ኢሉ ተጨነቐ። ዝገበረ
እንተ ገበረ፡ ዝተዛረበ እንተ ተዛረበ ከም ዘየረድኣ ፈሊጡ፡ ርእሱ
እናነቕነቐ "ኣየ! ዑፍ ነይረ እንተ ዝኸውን ምተረዳእና ኔርና" ኢሉ
ናብ ቤቱ ተመልሰ። ኣብ መንበሩ ኩፍ ምስ በለ ድማ፡ እቲ ንግሆ
ንሰበይቲ "ኣምላኽ ከመይ ኢሉ ሰብ ይኸውን? እዚ ዘይከውን እዩ፡
ግደፍኒ!" እናበለ ዝተኻትዓ ጉዳይ ናብ ኣእምሮኡ መጸ። እቲ
ንሰማይን ምድርን ዝፈጠረ፡ ዘይልወጥ፡ ንኾሉ ዚኽእልን ዚፈልጥን
እግዚኣብሄር ወልድ፡ ካብቲ ዘሎና ሽግርን ስቓይን ኬውጽኣና ስጋ
ለቢሱ ናብዛ ዓለም ከም ዚመጸ፡ በዛ ዘጋጠመቶ ነገር ኪኣምን ከኣለ።

ኣብ ማቴ 1፡23 "እንሆ ድንግል ክትጠንስ ወዲውን ክትወል
እያ፡ ስሙ ኽኣ ኣማኑኤል ኪብልዎ እዮም፡ ትርጉሙ ኣምላኽ ም
እዩ" ዝተባህለ፡ የሱስ እቲ ፍጹም ኣምላኽ ስጋ ሰብ ለቢሱ ኣ
ማእከል ሰባት ብምንባሩ እዩ። ኣብ ዮሃ 1፡10 እቲ ንዓለም ዝፈጠረ
ናብታ ዝፈጠራ ከም ዝመጸ፡ ንሳ ግና ንፈጣሪኣ ከም ዘይፈለጠ
ይገልጽ። ኣብ ቀዳጽሪ 14 ኽኣ፡ "እቲ ቃል ስጋ ኾነ፡ ጸጋን ሓቅ
መሊእዎ ኽኣ ኣባና ሓደረ" ዚብል፡ እግዚኣብሄር ወልድ ስጋ ሰ
ለቢሱ ናብዛ ዓለም ስለ ዚመጸ እዩ። የሱስ ክርስቶስ ካብ ምውታ
ጀሚሩ ኮሉ ናብራኡ ተኣምራታዊ ነበረ። ኣዲኡ ማርያም፡ ንሰብኣ
ከይፈለጠት፡ ብሓይሊ መንፈስ ቅዱስ ኣብ ማህጸና ስለ ዝሓደረ ና
ስጋ ኣቦ የብሉን። ዚውለደሉ ቦታን ጊዜን ኩነታትን ናይ ምምራ
ምሉእ ዕድል ዚነበሮ ክነሱ፡ ነቲ ዝተሓተን ንሕና ዘይንመርጾን ሓረየ።

ኣብ ወንጌል ሉቃስ 1፡31 ማርያም፡ እቲ መልኣኽ ከም ዝበ
ስሙ የሱስ ኣውጽኣትሉ፡ ትርጉሙ ድማ መድሓኒ ማለት እዩ። ንሰባ
ካብ ሓጢኣትን፡ ካብ ኮሉ ፍረ ናይ ሓጢኣትን ዘድሕን ንሱ በይ
ብምኻኑ፡ እዚ ስም እዚ ተዋህቦ። *ክርስቶስ ዚብል ቃል፡ መጸው
ስሙ ዘይኮነስ ናይ ሲኒማኡ መግለጺ ኮይኑ፡ ትርጉሙ ድማ መሲ
ወይ ክኣ ቅቡኣ ማለት እዩ።* ስሙ፡ የሱስ ስለ ዝኾነ "ንስኻ የሱስ
ኢኻ?" ኢሉ ዝሓቶ ኣይነበረንI "ንስኻ ክርስቶስዶ ኢኻ?" ኢሎ
ግና ብተደጋጋሚ ይሓትዎ ነበሩ። ኣብ ማቴ 26፡63 "እቲ ሊቀ ኻህና
ከኣ ክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ እንተ ኾንካ ክትነግረና በቲ ህያው ኣምላ
ኤምሕለካ ኣሎኹ በሎ" ይብል። ኣብ ብሉይ ኪዳን፡ ብዙሓት ሰባ
ኻኽህነትን ንንግስነትን ዝተቐብኡ ከም ዝነበሩ ነንብብ ኢና። እንተኾ
ግና፡ ኣይሁዳውያን ሓደ ብኣምላኽ ዝተቐብአ መሲህ፡ ማለት ክርስቶ
ኪመጽእ ይጽበዩ ነበሩ። ንሱ ከኣ፡ ካብ ድንግል ተወሊዱ መጸ
ንሳቶም ግና፡ እቲ መንግስቱ ንክቕውም ካልኣይ ጊዜ ዝመጸ፡ ምስ
ቀዳማይ ምምጻኡ ስለ ዘይፈላለይዎ፡ ኪቕበልዎ ኣይከኣሉንI ክሳ
ሕጂውን ይጽበይዎ ኣለዉ።

ኣብ ማቴ 16፡15-17 የሱስ ንደቀመዛሙርቱ "መን እ
ትብሉኒ?" ኢሉ ምስ ሓተቶም ጴጥሮስ "ንስኻ ክርስቶስ፡ ወዲ ህያ
ኣምላኽ ኢኻ፡" ኢሉ መለሰሉ። የሱስ ድማ "ስምኣን ወዲ ዮና፡ እ
እቲ ኣብ ሰማያት ዘሎ ኣቦይ እምበር፡ ስጋን ደምን ኣይገለጸልካ
እሞ፡ ብጹእ ኢኻ በሎ"። የሱስ፡ ንሱ ክርስቶስ፡ እቲ እግዚኣብሄ
ዝቐብኡ፡ ፍቑር ወዱ ምኻኑ ዝኣመነ፡ ናይ ዘለኣለም ህይወት ኣሎዎ
*እታ ሓንቲ ናብ ዕረፍቲ እግዚኣብሄር ኣተኣቱ መገዲ፡ እዛ እምነ
እዚኣ እያ።*

1.4 ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ

*የሱስ፡ ካብ ዘለኣለም ንዘለኣለም ወዲ እግዚኣብሄር ኣምላኽ
ብምኻኑ እዩ እምበር፡ ካብ ድንግል ማርያም ብምውላዱ ኣይኮነን፡
ወልድ ዝተባህለ።* ካብ ድንግል ማርያም ብምውላዱ ግና ወዲ ሰብ
ተባህለ። እቲ ኣልፋን ኣሜጋን፣ ኮሉ ዚኽእልን፣ ንኹሉ ዝፈጠረ
እግዚኣብሄር ወልድ ብሓይሊ መንፈስ ቅዱስ ኣብ ማህጸን ማርያም ስጋ
ለበሰ። እቲ ፍጹም ኣምላኽ፡ ስጋ ለቢሱ፡ ፍጹም ሰብ ኮነ። እዚ
"ፍጹም" ዚብል ቃል፡ ሓጢኣት ዘይብሉ ምኻኑ ዘመልክት ኣይኮነን።
ንሰ ብርግጽ ሓጢኣት ዚብሃል የብሉን፣ ኪርከቦዉን ኣይክእልን እዩ።
እንተኾነ ግና፡ *ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ ክንብል ከለና፡ 100%
ኣምላኽ፡ 100% ሰብ ምኻኑ ኢና እንገልጽ ዘሎና።* እዚ ማለት፡ እቲ
ፍጹም እግዚኣብሄር ወልድ ካብ ድንግል ማርያም ስጋ ብምልባሱ 50%
እግዚኣብሄር 50% ሰብI ወይ ክኣ 90% እግዚኣብሄር 10% ሰብ
ኣይኮነን። ፍጹም ኣምላኽ ማለት፡ ስጋ ምስ ለበሰዉን ዘለኣለማዊ
ኣምላኽነቱ ብፍጹም ከም ዘይቅነሰ የረድኣናI እቲ ፍጹም ሰብ ምኻኑ
ድማ ብዘይካ ሓጢኣት ብኾሉ ነገር ልክዕ ከማና፡ ከም ዝጠመየ፣ ከም
ዘደኸመ፣ ከም ዝጸምአ፣ ከም ዝሓመመ፣ ከም ዝሞተ የረድኣና።

እዚ ናይ ክልተ መንነት ሕብረት ኣብ የሱስ ፍጹም ኮይኑ
ነበረ። እዚ ማለት ድማ የሱስ፡ ገለ እዋን ፍጹም ሰብ፡ ኣብ ገለ
እዋናት ድማ ፍጹም ኣምላኽ ዝኾነሉን ኣይነበረን። *ፍጹም ኣምላኽ
ምኻኑን ፍጹም ሰብ ምኻኑን ክልቲኡ ዘይፈላለ መንነት ነበረ።*
ንኣብነት፡ ኣብ ማህጸን ማርያም ከለ፡ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ
ነበረ። ቹልዓ ከሎ እውን፡ ከም ቁልዓ ይብኪ፣ ይዓቢ፣ ይጸወት፣
ግና ፍጹም ኣምላኽ ድማ እዩ ዝነበረ። ኣብ ጸዕሪ ሞት ከሎ እንተኾነ
እውን፡ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ ነበረ።

ፍጹም ኣምላኽ ብምኻኑ	ፍጹም ሰብ ብምኻኑ
ኮሉ ዚኽእል	ድሩት ዝዓቕሙ
ንኹሉ ዚፈልጥ	ድሩት ዝፍልጠቱ
ኣብ ኮሉ ቦታ ብሓደ ዘሎ	ውሱን ብቦታ
ዘይልወጥ	ዚልወጥ
ዘይደክም	ዝደክም፡ ዝጠሚ
ዘይመውት	ዚመውት
ፈጣሪ ኾኑ	ዝተወልደ፡ ዝዓቢ
ወዲ ኣምላኽ	ወዲ ሰብ
ሓጢኣት ዚሓድግ	ሓጢኣት ዘይብሉ ሰብ

4.5 ኣርባዕቲኤን ወንጌላት

ክርስቶስ፡ ኣብዛ ምድሪ ከሎ ዚገበሮ፡ ኣብተን ኣርባዕተ ወንጌላ
ተጽሒፉ ነንብብ። ኣርባዕቲኣም ጸሓፍቲ፡ ነቲ ዘገርም ተግባራ
ብዝተፈላለየ ኣገላልጻ ኬብርህም ሰለ ዝደለዩ፡ ነቲ ዘይጋጮ ሓቂ ዝኾ
ታሪኽ፡ ከኸም ኣርእስቶም መዝጊቦምልና ኣለዉ። ዮሃንስ፡ ኣብ ገሊ
ምዕራፋት ድማ ማቴዎስ፡ ብዛዕባ ኣምላኽነቱ ኪገልጹ ኽሰዉ፡ ማርቆስ
ሉቃስን ድማ፡ ብዝያዳ ብዛዕባ እቲ ሰብኣዊ ባህርያቱን ዕዮኡን ተዛረቡ
እምበኣርሲ፡ ነዘን ወንጌል ከጽንዕ ከሎና፡ እቲ ጸሓፊ ብዛዕባ ኣየና
መንነት ናይ ክርስቶስ ኪገልጽ ከም ዝደለየ ኣቐዲምና ምፍላጥ ኣገ
ይጠቕመና።

* **ማቴዎስ** ንየሱስ ከም ንጉስ ገይሩ ይገልጾ። ካብ መጀመር
ምዕራፍ ጀሚሩ፡ የሱስ ካብ ዘርኢ ዳዊት ምውላዱ፡ ናይ ወለዶ
ንግስና ይጽሕፍ። ዮሴፍ፡ ናይ ስጋ ኣቦኡ እኳ እንተ ዘይኮነ እ
ዝርዝር ወለዶኡ ብትውልዲ ሓረግ ናይ ዮሴፍ ይቕጽሮ። እቲ ዋ
ዕላማ ናይ ጽሑፉ ድማ፡ ኣይሁዳውያን፡ የሱስ እቲ መሲህ ምኻ
ኮኑ እቲ ትንቢት ብዛዕባኡ ከም ዝተባህለ ኺኣምኑ እዩ ዝነበረ።

* **ማርቆስ**

ንየሱስ ከም ባርያ ወይ ኣገልጋሊ ገይሩ ይገልጾ። የሱስ ካብ
ዚመሃሮን ዚሰበኾን ንላዕሊ፡ ብዛዕባ ዚገበሮ ድንቅን ተኣምራት
"ድሕሪ እዚ" እናበለ፡ እቶም ደቀ መዛሙርቲ የሱስ ድማ፡ ቦ
ዝገበሮ "ተደነቐ" እናበለ ብዝርዝር ይጽሕፍ። ሰብ፡ ሓደ ሳዕ ወ
ክልተ ሳዕ ከደንቕና ይኽእል ይኸውን። ድሕሪኡ ግና፡ እ
መጀመርታ ዘደነቕና ተራ ነገር ይኹነና፡ ምስ ተደጋገመ ድ
ንመንም። ደቀ መዛሙርቲ የሱስ ግና በብመዓልቲ ይግረመ
ምንባሮም፡ ኣገልግሎት የሱስ፡ ተኣምራታዊ ከም ዝነበረ የረድኣና
ኣብ ምዕራፍ 10፡45 "ወዲ ሰብ ድማ ኬገልግል፡ ህይወቱውን በ
ብዙሓት ኪህብ እምበር፡ ኬገልግልዎ ኣይመጸን በሉም" ዚብል ክ
ኣርእስቲ ናይቲ መጽሓፍ ክንወስዶ ንኽእል።

* **ሉቃስ** ብዛዕባኺ የሱስ ባዕሉ "ወዲ ሰብ" እናበለ ዚጠቕሶ ሰብኣ
መንነቱ፡ እግዚኣብሄር ወልድ ሰብ ኮይኑ ከም ዝመጸ፡ ክሳዕ እ
ስቓዩን ሞቱን ዚጋጠሞ ኣስፋሕ ይጽሕፍ። ኣብ ምዕ 2፡52 "የሱ
ከኣ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽን ሰብን ብጥበብን ብቑመትን ብጸጋ

ዓበየ" ይብል። እዚ ሰብ ምኻኑ፡ ብዘይ ሓጢኣት ብሸኑ ከማና ምንባሩ የረድኣና። ዝርዝር ትውልዱ ድማ ብናይ ኣዲኡ ማርያም የሰፍሮ።

* **ዮሃንስ** የሱስ ወዲ ኣምላኽ ምኻኑ ኪገልጸ፡ ካብ መጀመርታ "ቃል" ኢሉ፡ እቲ ቃል ካብ ኣምላኽ ከም ዝነበረ፡ እቲ ቃል ባዕሉ ኣምላኽ ከም ዝነበረ፡ ብዛዕባ ኣምላኽነትን ፍጹም መለኮታዊ ባህርያትን ናይ የሱስ ይዛረብ። ኣብ ምዕራፍ 20፡31 "ግና ኸ የሱስ ንሱ ክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ ምኻኑ ምእንቲ ክትኣምኑ ኣሚንኩምውን ብስሙ ህይወት ምእንቲ ክትረኽቡ እዩ እዚ እተጻሕፈ" እትብል ናይቲ ጽሑፉ ጠርናፊት ሓሳብ እያ ክንብላ ንኽእል። ኣብ ወንጌሉ ሰብ ኪገብሮ ዘይክእል፡ የሱስ ግና ዚገበሮ ሾብዐት ተኣምራታት ጽሒፉ ንረኽቦ።

4.6 ምኽንያት ናይ ስጋ ምልባሱ

የሱስ ስጋ ሰብ ከይለበሰ ኬድሕኖ'ዶ ኣይምኽኣለን? ንዝብል ሕቶ እቲ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ኣስፊሑ ስለ ዝገልጾ፡ ካብኡ እተን ክልተ ምዕራፋት ክንርእየን ኢና። ኣብ ምዕራፍ 1፡ ብዛዕባ እቲ ኣምላኻዊ መንነትን ስልጣንን ናይ የሱስ ክርስቶስ ይገልጽ ከምዚ እናበለ፡ ዓለም ብእኡ ከም ዝተፈጥረት፤ ወራስ ኮኑ ምኻኑ፤ ናይ እግዚኣብሄር ኣብ፡ ናይ ክብሩ ነጸብራቕን ቅርጺ ባህርዩን ምኻኑ፤ ንኹሉ ብቓሉ ከም ዘጽረየ ምንጻህ ሓጢኣትና ምስ ገበረ ኣብ የማን ግርማ ከም ዝተቐመጠ ይጽሕፍ። ምስ መላእኽቲ ከወዳድሮ ከሎ፡ ካብ ናይ መላእኽቲ ዚበልጽ ስም ከም ዘሎዎ፤ እግዚኣብሄር ወደይ ከም ዝበሉ ንመላእኽቲ ግና ከም ዘይበሉሞ፤ መላእኽቲ ከም ዚሰግዱሉ ዝፋኑ ንዘለኣለም ኣለም ከም ዚነብር፤ በትሪ መንግስቱ በትሪ ቅንዕና ምኻና፤ ሓለፋ ብጽቱ ብዘይቲ ሓጕስ ከም ዝተቐብኣ ይዛረብ። ካብ ቀጸሪ 10 ጀሚሩ ኽኣ፡ ንሱ ንምድሪ ከም ዝሰረታ፤ ሰማይን ምድርን ግብሪ ኣእዳዉ ምኻኖም፤ ንሳቶም ከም ዝጠፍኡ ንሱ ግን ጸኒዑ ከም ዝነብር፤ ከም ዓለባ ከም ዚጥቕልሎምን ከም ዚበልዩን ንሱ ግን ከም ዘይልወጥ ይዛረበሉ።

"ነታ ብዛዕባኣ እንዛረብ ዘሎና እትመጽእ ዓለምሲ ኣብ ትሕቲ መላእኽቲ ኣየግዝኣን። ግናኸ ሓደስ እኳ ኣብ ሓደ ስፍራ መስኪሩ

ኣሎ፡ ከምዚ ኢሉ፡ ሰብ ንስኻ ኽትዝክሮ እንታይ እዩ? ወይስ ወ
ሰብ ንስኻ ኽትኣልዮ እንታይ እዩ? ካብ መላእኽቲ ቕሩብ ኣንኣስካ
ኣኽሊል ክብርን ግርማን ከለልካዮ፡ ኣብ ግብሪ ኣእዳውካ ኸኣ ሸምካ
ንኹሉውን ኣብ ትሕቲ ኣእጋሩ ኣጥዒእካዮ። ንኹሉ ኼግዝኣሉ ኸ
ንእኡ ዘየግዝእ ሓንቲ እኳ ኣይሓደገን። ሜና ኸ ኹሉ ከም ዚግዝ
ንሕና ገና ሎሚ ኣይንርእዮን ኢና ዘሎና።" (እብ 2፡5-8)

ሰማይን ምድርን ከም ኽዳን ምስ በለዩን ምስ ጠቕለሎምን
ብሓድሽ ሰማይን ብሓድሽ ምድርን ኪትክእም እዩ። እታ እትመጽ
ዓለም ዚብላ ዘሎ፡ እታ መንግስተ ሰማይ ኢልና እንጽውዓ እያ።
ብጽባቐኣ ኩነ ብስርዓታ፡ ካብዛ ሕጂ ዘላ ዓለም ሓጢኣት ከይኣተ
ከሎ እኳ ብኹሉ ትብልጽ። እሞ ነዛ እትመጽእ ዓለምሲ፡ መላእኽ
ካብ ዘይገዝእዋ፡ መን ደኣ እዩ ዚገዝኣ? ኣዳም ንምድርን ኣብኣ ንዘ
ኹሉን ኪገዝእ ስልጣን ተውሂብዎ ነይሩ። ብምውዳቑ፡ ነቲ "ገዛኢ እ
ዓለም እዚኣ" ተባሂሉ ዚጽዋዕ ሰይጣን፡ ስልጣኑ ኣረከበI ስለዚ፡ ሰ
እዚ ስልጣን እዚ ሕጂ ዘይብሉ ብምኻኑ፡ "ሎሚ ኣይንርእዮን ኣሎና
ይብል። ንኣብነት፡ ኣራዊት መሮር ኣብ ትሕቲ ኣእጋሩ ከም ዘይኩ
ጠቒስና ኔርና። እቲ ጸሓፊ ነታ እትመጽእ ዓለም ዚገዝኣ ሰብ ምኻ
ምስ ኣስተውዓለ፡ "ንሰብ ክትኣልዮ ወይስ ክትዝክሮ እንታይ እዩ" ኢ
ዚግረም ዘሎ። ሰብ፡ ነታ መጀመርታ ዝተውሃበቶ ዕድሉ ኣጥፊእ
ክኸሉ፡ እቲ ብምሕረት ሃብታም ዝኾነ ኣምላኽ፡ ካልኣይ ጊዜ መሊሱ
ዝበለጸን ዝዓበየን፡ ምሉእ ግዝኣትን ስልጣንን ከም ዚህቦ የርእየና።

እዚ ጸሓፊ እዚ ኣብ ምዕራፍ 1 ብዛዕባ ኣምላኽነት ናይ የሱ
ምስ ዘርዘረ ኣስዒቡ፡ ኣብ ምዕራፍ 2 ብዛዕባ ሰብኣዊነቱ ይገልጽ
ከምዚ እናበለ፡- "ነቲ ብምኽንያት ስቅያት ሞቱ ካብ መላእኽቲ ቕሩ
እተታሕተ የሱስ ግና፡ ብጸጋ ኣምላኽ ኣብ ክንዲ ኹሉ ሰብ ሞ
ምእንቲ ኪጥዕመሲ ኣኽሊል ክብርን ግርማን ተኸሊሉ ንርእዮ ኣሎና።
እቲ ኹሉ ምእንታኡ ኹሉውን ብእኡ ዝኾነ ንብዙሓት ውሉድ ና
ክብሪ እናእተዎም ነቲ ራእሲ ምድሓኖም ብስቅያት ኪፍጽሞ ተገብኦ
ማለት እቲ ዚቕድሰን እቶም ዚቕደሱን ኵሳቶም ካብ ሓደ እዮም
በዚ ምኽንያት እዚ ኽኣ ስምካ ነሕዋተይ ክነግሮም ኣብ ማእከ
ማሕበርውን ክዝምረልካ እየ ኢሉ ኣሕዋቱ ንምባሎም ኣይሓፍ
እዩ። ደጊሙ ኸኣ፡ ኣነ ኣብኡ ክውከል እየ። ከም ብሓድሽውን እነ
ኣነን እቶም ኣምላኽ ዝሃበኒ ውሉድን ይብል።

እምብኣርሲ ብሓቂ ንዘርኢ ኣብርሃም ኣልዓሎም እምበ
ንመላእኽትስ ኣየልዐሎምን እሞ፡ እቶም ውሉድ ብደምን ስጋን ካ

ዚሓብሩስ ብሞቱ ነቲ ሓይሊ ሞት ኣብ ኢዱ ዝሓዘ ምእንቲ ኪስዕር፡
ንሱውን ድያብሎስ እዩI ኑቶም ብፍርሃት ሞት ብዘሎ ዘበኖም
ብባርነት ተታሒዞም ዝነበሩ ኮኣቶም ሓራ ምእንቲ ኼውጽኦም ኢሉ
ንሱውን ብእኡ ሓበሮም። ስለዚ ነቲ ሓጢኣት ህዝቢ ምእንቲ
ኼተዓርቕ ብናይ ኣምላኽ ዘበለ ደንጋጽን እሙንን ሊቀ ኻህናት
ምእንቲ ኪኸውን፡ ብኹሉ ነቶም ኣሕዋቱ ኺመስሎም ተገብኦ። ንሱ
ባዕሉ ኺፍተን ከሎ ተሰቅዩ እዩ እሞ ነቶም ዚፍተኑ ኺረድኦም
ይክኣሎ እዩ።" (እብ 2፡9-18) ካብዘን ጥቕስታት ሾብዓተ ነጥብታት
ክንርኢ እፈቱ።-

(1) የሱስ ብኹሉ ነገር ምስ መላእኽቲ ዚወዳደር ኣይኮነን። ኣብ
ምዕራፍ 1 ከም ዝረኣናዮ ንሱ ፈጣሪ እዩI ንሳቶም ድማ ፍጡራቱ
እዮም። ብምኽንያት ስቅያት ሞቱ ግና፡ ካብ መላእኽቲ ቕሩብ ትሕት
ኢሉ ኣኽሊል ግርማን ክብርን ተኸለለ። ኣብ ቕጽሪ 7፡ ካብ
መላእኽቲ ቕሩብ ትሕት ኢሉ ዝተፈጥረ፡ እሞ ኣኽሊል ግርማን
ክብርን ከም ዝተኸለለ ዚዛረበሉ፡ ብዛዕባ ሰብ እዩ። እምበኣርሲ እዚ
ኣገላልጻ እዚ፡ *እቲ ንኹሉ ዝፈጠረ የሱስ፡ ሰብ ከም ዝኾነ፡* ብዛዕባ
እቲ ፍጹም ሰብ ዝኾነ ክርስቶስ ከም ዚገልጽ ዘሎ ንርዳእ። ከምቲ
ኣብ ፊሊ 2፡5-8 ዝብሎ፡ እቲ ሰብ ክርስቶስ ርእሱ ከም ዘሕሰረ፣ ከም
ዘትሓተ፣ መልክዕ ባርያ ከም ዝወሰደ፣ ከም ዝተኣዘዘ ንፈልጥ። ኣብ
እብ 5፡8 ድማ "ወዲ እኳ ኾነ፡ በቲ ዝተሰቀዮ ስቅያት ምእዛዝ
ተማህረ" ይብል። ክንዝንግፆ ዘይብልና፡ እቲ ኣምላኻዊ ክብሩ
ዘይጉድል፣ ዘይለዋወጥ፣ ንዘለኣለም ኣለም ማዕረ እግዚኣብሄር ኣብን፡
እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስን ምኻኑ እዩ።

(2) የሱስ ሰብ ዚኾነሉ ምኽንያት ድማ ኣብ ክንዲ ኵሉ ሞት
ኪጥዕም፣ ንብዙሓት ናብ ክብሪ ከእቱ፣ ምድሓኖም ብስቅያቱ ኺፍጽም
እዩ ይብለና። ከምቲ የሱስ ኣብ ዮሃ 12፡24 "ፍረ ስርናይ ናብ ምድሪ
እንተ ዘይወደቐትን ዘይሞተትን፡ በይና እያ እትነብር። እንተ ሞተት
ግና፡ ብዙሕ ፍረ ከም እትፈሪ፡ ብሓቂ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ"
ዘበለ፡ *ንብዙሓት ህይወት ኪኸውን፡ ሞት ኪጥዕም ተገብኦ።* ብሓቂ
ድማ፡ ብስጋን ብደምን ሕቢሩና ሰብ ኰይኑ፡ ሞይቱI ብሞቱ ድማ
ኸኮሉ ፈጺሙ ብምትንሳኡ፡ ድሓር ኣብ የማን ኣብ፡ ኣብቲ ናይ ክብሪ
ቦታ ብምቕማጡ፡ ንኣና ኣብኡ ምስኡ ኣቕመጠና።

(3) ሰብ ብመልክዕ ኣምላኽን ከም ምስሉን ገዛኢ ኰይኑ ኪነብር
ብኸነብሪ ተፈጥረ። እንተኾነ ግና ብሓጢኣት ምኽንያት፡ ነቲ ክብሩ
ሓዘ ምንባር ከም ዘይክኣለ፡ ከም ዝወደቐ ጠቒስና ኔርና። ከምኡውን

ቅድሚ ሰብ፡ ብሰይጣን ተመሪሑም ካብ ፍቓድ ኣምላኽ ዝዓለዉ
ዝወደቑን መላእኽቲ ከም ዘሎዉ ንፈልጥ። *የሱስ ክርስቶስ ሲጋ ለቢ*
ሰብ ኮይኑ ኑቶም ዝወደቑ ዘርኢ ኣብርሃም ኣልዓሎም እምበ
ንመላእኽቲ ኣየልዓሎምን። ኣልዒሉ ድማ ናብቲ ኣዳም ዝነበሮ ስልጣ
ዘይኮነስ፡ የሱስ ክርስቶስ ንሞት ስዒሩ ኣብ የማን ኣቦ ና
ዝተቐመጠሉ ናይ ክብሪ ቦታ ኣቐመጦም። ንሳቶም ብሞቱ ስለ ዝሓበ
ብትንሳኤኡ ምስኡ ይሓብሩ።

(4) እግዚኣብሄር ንኣብርሃም፡ ንዘርኡ ከም ሑጻ ባሕሪ ከም ዘብዝ
እሞ ርስቲ ከም ዘውርሶ ኪዛረቦ ከሎ ብዛዕባ ይስሃቅ ኣይነበረን። እቶም
ዘርኢ ኣብርሃም ዚብሎም ዘሎ ድኣ እንታዮት እዮም? ኣብ ገላት
3፡16 "እቲ ንኣብርሃምን ንዘርኡን እተነግረ ተስፋ ድማ ንሓደ ኸ
ዚብሀል፡ ንዘርእኻ፡ ንሱ ኽላ ክርስቶስ እዩ እምበር፡ ንብዙሓት ከ
ዚብሀል፡ ነዝርእቲ፡ ኣይብልን እዩ።" ደጊሙ ኣብ ቀሮጵሪ 29 ድ
"ናይ ክርስቶስ ካብ ኩንኩም፡ ደጊም ዘርኢ ኣብርሃም ኢኹም፡ ከም
ተስፋውን ወረስቲ ኢኹም" ይብል። እዚኣቶም ደቂ ኣብርሃም፡ እቶ
ብሲጋ ዝተወለዱ ደቂ እስራኤል ዘይኮነስ፡ እቶም ከም ሑጻ ባሕ
ዚምብዝሑም ዚብሎም፡ ብምድሓን ነታ ቓል ተስፋ ዚረኽቡዋ እዮም።

(5) እቲ ዚቕድስ የሱስ፡ ምስቶም ዚቕደሱ፡ ማለት እቶ
ዚኣምንም፡ ሓደ ይኹኑ ዚብል ዓቢ ብስራት ኣብዚ ነንብብ። እ
ማለት ድማ፡ ከምቲ ጽሑፍ ዚብሎ፡ እቶም ዝተቐበልዎ ኑቲ ስ
ዝለበሰ ወዲ ኣምላኽ ኣሕዋቱ ይኹኑ። ኣሕዋቱ ካብ ኩሉ ብርማ
ንእግዚኣብሄር ኣብ ደቁ እዮም። ጳውሎስ ኣብ ሮሜ 8፡17 "ውሉ
ካብ ኩንናኽ፡ ወረስቲ ድማ ኢና ንኣምላኽ ወረስቱ ንክርስቶ
መዋርስቱ ኢና" ይብል። *ኣሕዋቱ ሰለ ዝኾንና ምስ የሱስ ኼን*
ንወርስI ንእግዚኣብሄር ኣቦ ደቁ ሰለ ዝኾንና ንወርሶ። እግዚኣብሄ
ፈጣሪ ናይ ኮሉ ሰብ እዩ እምበር፡ ኣቦ ኮሉስ ኣይኮነን። በ
ምኽንያት እዚ እዩ፡ የሱስ ንፈሪሳውያን "...ንስኻትኩም ካብቲ ኣቦኹ
ድያብሎስ ኢኹም" ኢሉ ኣትሪሩ ዝተዛረቦም። (ዮሃ 8፡44) እቶ
ብየሱስ ክርስቶስ ናይ ውልድነት ስልጣን ዝተዋህቦም ጥራይ ደ
ይኹኑ። ውሉድ ናይ እግዚኣብሄር ኣቦ፡ ከምኡ ድማ፡ ሓው ናይ
ሰማይን ምድርን ብእኡ ዝተፈጥረ ጐይታ ምኻን ከመይ ዝበ
ምድሓን እዩ! የሱስ ክርስቶስ ሲጋ እንተ ዘይለብስ፡ እቶም ዘር
ኣብርሃም ኣሕዋቱ ኪኹኑ ብፍጹም ኣይምኽኣሉን ነይሮም። ኣሕዋ
ካብ ኩኑ ናይ ዘለኣለም ህይወት ዚወርሱ፡ ነታ እትመጽእ ዓለም ድ
ዚገዝኡ ንሳቶም እዮም። ንሱ ብትንሳኤ ቐዳሪ ሓምም ሰለ ዝኸ
ኣሕዋተይ ንምባሎም ኣይሓፍርን እዩ።

(6) ሰይጣን፡ ንሰብ ከም መኻሪኡን፡ ከም ዝሓዝኡን፡ ስናይ ከም
ዚሓስበሉን፡ መሲሉ ኣውደቖ። ነቲ ድሌቱ ምስ ፈጸመ ግና ብግልጺ፡
ጽልኡን ክፍኣቱን ኣብ ልዕሊ ሰብ ገለጸ። ሰብ ንዝነበሮ ስልጣን
ኣሕዲጉ፡ ከፈራርሆን ባርያ ኪገብሮን ጀመረ። ሓደ ካብቲ መፈራርሂኡ
ድማ ሞት እዩ። ሰይጣን ሓይሊ ሞት ሒዙ ነበረ። ሰብ ከኣ ኪዋግእን
ኪስዕሮን ዚኽእለሉ ዓቕሚ ኣይነበሮን። የሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰብ
ኮይኑ ንሰይጣን ገጠመሉ። ኣብ 1ዮሃ 3፡8 "ናይ ድያብሎስ ሓጣብ
ንምፍራስ ወዲ እግዚኣብሄር ተገልጸ" ከም ዚብል፡ ሰይጣን ንዚኣሰሮም
ሰባት ነጻ ኣውጽኦምI ነቲ ፈተናኡን ውዲቱን ኮሉ ሰዓሮI ንኽኮሉ
ግብሩ ኣጋለጸI ስርሑ ዘበለ ድማ ኣፍረሰሉI ኣብ መስቀል ተዋጊኡ
ድማ ሰዓሮ። የሱስ ምስ ሰይጣን ምውጋእ ኣይመድለዮን፡ ምኽንያቱ
ነሱ ፈጣሪኡ እዩ። እንተኾነ ግና፡ ምእንቲ እቲ ተሰኒፉ ብባርነት
ተትሒዙ ዘሎ ሰብ ብሲጋን ብደምን ኪሓብሮ መሪጹ፡ ሰብ ኮይኑ
ተዋግኦን ሰዓሮን። ድሕሪ ሞት ትንሳኤ ምእንቲ ክንረክብ ሲጋ ለበሰ፡
ስለዚ *ኑቶም ንየሱስ ዚኣመንም፡ ብእኡ ናይ ዘለኣለም ህይወት ሰለ*
ዘለዎም፡ ካብ ፍርሂ ሞትን፡ ፍርሂ ሰይጣንን ሓራ ዝወጹ እዮም።

(7) የሱስ፡ ኣሕዋቱ ከይሳቐዩ ሕማሞምን፡ ስቓዮምን፡ መከራኦምን
ኣብ ርእሱ፡ ከም ዚጸዓኖ ኢሳ 53፡4-6 ይነግረና። *ንሱ ብመከራ*
ዘይሓለፈ ኽሎ እኳ፡ ብመከራ ምሕሳፍ ከመይ ምኻኑ ዚፈልጥ ኣምላኽ
እንተኾነ እኳ፡ ንሕና ግና ሽግርና ከም ዘርድኣልና እንፈልጦ ሰብ
ኮይኑ ከማና መከራ ብምጽጋቡ እዩ። ስለዚ ነቲ ኽኑ ኣብ ዓለም
ዝኣተወ እሞ ዕረፍቲ ዚኽልኣ ዘሎ መከራ ሰለ ዝጠዓሞ፡ ነቶም
ዘልዓሎምሲ ኣብ ጊዜ ፈተናኦም ይረድኦም። "ደጊም ብዘይ
ሓጢኣትሲ፡ ብኽሉ ከምዚ ከማና እተፈተነ እዩ እምበር፡ ብድኻምና
ኽድንግጸልና ዘይኽእል ሊቀ ኻህናት የብልናን እሞ፡ ብሰማያት ዝሓለፈ
ዓብዪ ሊቀ ኻህናት፡ የሱስ ወዲ ኣምላኽ ካብ ዚህልወና፡ ምእማንና
ነጽንዕ።" (እብ 4፡14-15) እቶም ኮሎም ካብ ማእከል ሰብ ዝተወሰዱ
ሊቀ ኻህናት፡ ናይ ባዕሎም ድኻምን ሓጢኣትን ስለ ዝነበሮም፡
በብእዋኑ እናተለወጡ ስለ ካልኦትን ስለ ገዛእ ርእሶምን፡ ናይ
እንስሳታት ደም ሒዞም፡ ናብታ ብኢድ ዝተገብረት መቕደስ ኣብ
ዓመት ሓንሳእ ይኣትዉ ነበሩ። የሱስ ግና፡ ናብታ ናይ ሰማይ
መቕደስ፡ ባዕሉ እቲ ሊቀ ኻህናት፡ ባዕሉ ደም እቲ ገንሸል ኮይኑ፡
ይሙ ሒዙ፡ ሓንሳእ እሞ ንሓዋሩ ስሌና ኣተወ።

እቲ ቀዳማይ ኣዳም፡ ዘድልዮ ኮሉ ተዳልዩሉ ብሳድሰይቲ
መዓልቲ ተፈጥረ። በታ ሳብዐይቲ መዓልቲ እግዚኣብሄር ናብ ዕረፍቱ
ከእትዎ ዓረፈ። እንተኾነ ግና፡ ከም ኣምላኽ ኪኸውን፡ ከም ፍቓድ

ገዛእ ርእሱ ክነብር ደልዩ፡ ካብታ ጽቡቕን ክፉእን እተፍልጥ አ
በሊዑ፡ ናብ ሓጢኣት ወደቐ። መጽሓፍ ቅዱስ፡ "ዓስቢ ሓጢኣት ሞ
እዩ" ክም ዚብሎ፡ ሓጢኣት እትገብር ነፍሲ ክትመውት ይግብኣ
ኮሉ ሰብ ብሓጢኣት ስለ ዚውለድ፡ ሓጢኣት ድማ ስለ ዚገብር፡ ክ
ሰብ ሓደ ክይተረፈ ኪመውት ተገብኡ። በዚ ምኽንያት፡ እግዚኣብሄ
ሰብ ደም ናይ ንጹሃት እንስሳታት ብምፍሳስ ምስኡ ኪትዓረቕ ጊዜያ
መፍትሒ ገበረሉ። ንኣምላኽ ዘዕግብ ዘለኣለማዊ መፍትሒ ብዘይ ምኻ
ግና፡ ኣብ ክንዲ ኮሉ ሓጢኣት፡ ናይ ንጹህ ሰብ ደም ክፈስስ ስ
ዝተገብኡ፡ እቲ ፍጹም ኣምላኽ ስጋ ሰብ ለቢሱ ኪመውት ግዲ ኰነ
ካብ ስጋ ዚውለድ ኮሉ ብሓጢኣት እዩ ዚውለድ። የሱስ ግና፡ ካ
መንፈስ ቅዱስ ስለ ዝተጠንሰ፡ ኣዳማዊ ሓጢኣት ኣይነበሮን። ስለዚ እ
ደሙ ንኣምላኽ ዘዕግቦ ናይ ኮሉ በደልን ሓጢኣትን ፈጺሙ ክርሕ
ዝኽእል እዩ። ኣብ 2ቈሪ 5፡19 "ኣምላኽ ንዓለም ምስ ርእሱ ኺ
ኸሎ፡ ኣብ ክርስቶስ ነበረ እሞ፡ በደሎም ኣይሓሰቦምን" ክም ዚብ
የሱስ፡ ነቲ ምስ እግዚኣብሄር ተረሓሒቹ ዘሎ ሰብ ኽኸተዓርቕ መጸ።

ምስዚ ድማ፡ ነቲ ሓደ እኳ ኪፍጽሞ ዘይክኣለ ሕጊ፡ ካ
ምውላዱ ጀሚሩ ኽኾሉ ፈጸሞ። ምሉእ ህይወቱ ክም ፍቓድ ኣምላ
ብምንባሩ፡ ነቲ ናይ ኣዳም ዘይምእዛዝ ብምእዛዝ ለወጦ። ንእግዚኣብሄ
ደስ ዘብሎን፡ ፍቓዱ ዝኸነን ፈሊጥና፡ ብትሕትና፡ ብምእዛዝ
ብፍቕሪ፡ ብንጽህና፡ ርእስና ብምኽሓድ ክንነብር ኣርኣያ ኰነና። ኦ
ብዝተፈላለየ መገዲ ኪቃለሶ ዘደለየ ድያብሎስን፡ ፈተናታቱን ብቓ
ኣምላኽ ሰዓሮ፡ ኽኾሉ ስርሑውን ኣፍረሶ። ንጹህ ደሙ ኣብ ክንዳ
ኣፍሲሱ፡ ኣብ መስቀል ብምሟቱ ከድሕነና ከኣለ። ሞቱ፡ መወዳኢ
ዘይኰነስ መጀመርታ ናይ ሓድሽ ህይወት ኰይኑ፡ ሞት ኪሕዞ ስ
ዘይክኣለ ድማ፡ ብሳልሰይቲ መዓልቲ ካብ መቓብር ተንስኡ። በዚ ድ
ኑቶም ዝኣምንዎ ኮሎም ትንሳኤ ኪረኽቡ ብሽሪ ኰነ። ብሓፈሻኡ፡-

- ኣምላኽን ሰብን ክተዓርቕ
- ኮሉ ሕጊ ኪፍጽም
- ኣርኣያ ኪኸነና
- ነቲ ኣዳም ዘጥፍኦ ኪመልስ
- ስራሕ ዲያብሎስ ክፍርስ
- ሕማም ሰብ ክጸውር
- በኇና ኰይኑ ኪስዋእ
- ውሉድ ኣምላኽ ክንብረና
- ትንሳኤ ክንረክብ የሱስ ስጋ ለበሰ።

4.7 ሞት የሱስ

ቕልዑ ካብ ቤት ትምህርቶም ምስ ተመልሱ፡ ኮስሖም ብልዕ
ኣቢሎም፡ ናብ ኮዕሶ እግሪ ምጽዋቶም እዮም ዝኸዱ። እቲ ጸወታ
ኣገዩ ስለ ዝምቅሮም፡ ክሳዕ ዝጽልምት ወይ እተዉ ክሳዕ ዚብሃሉ
ኣይህኮምን እዩ። ሓደ መዓልቲ፡ ከምቲ ልማዶም እናተጻወቱ ከለዉ፡
እቲ ሓላው ማዕጸ ነታ ንደገ ዝወጸት ኮዕሶ ከምጽእ ብጉያ ከደ።
እናላህለሀ፡ ኣብታ ጥቃ ኮዕሶ በጺሑ ቅንዕ እንተ በለ፡ ሓደ መላእ
ሰብነቱ ብሓዊ ዝነደደ ሰብኣይ፡ ክጻወቱ ከለዉ ባህ ኢልዎ ዚዕዘቦም
ዝነበረ፡ ኣብ ቅድሜኡ ረኣየ። ንምርኣዩ ዘስካሕክሕ ስለ ዝነበረ ድማ፡
"ኣታ ሰብኣይ፡ ካብዚ ርሒቕ፡ ደስ ኢሉና ክንጻወት ጥፍኣልና በጃኻ"
ኢሉ፡ ጡፍ ኢሉሉ ናብ ጸወታኡ ተመልሰ።

እቲ ጸወታ ተወዲኡ፡ ድኽም ኢልዎ፡ ንገዝኡ እንተ ኣተወ፡ እቲ
ኣብቲ ሜዳ ጡፍ ዝበለሉ ሰብኣይ፡ እንሆ ምስ ኣዲኡ ኰፍ ኢሉ
ዘዕልል ጸንሐ። እቲ ወዲ፡ "ሎሚ ጉድ ኰንኩ" ኢሉ ክሃድም ክብል
ዘለሎ፡ ኣዲኡ "ንዓ እዚ ወደይ፡ ቅድሚ ሕጂ ቕልዓ ኢኻ ኢለ፡ ልቢ
ምስ ገበርካ ክነግረካ ዝደለኹ ዓቢ ነገር ክትሰምዓኒ፡ ኣብዚ ኰፍ በል"
ዘለቶ። እናፈርሐን፡ ነቲ ሰብኣይ ምርኣይ እናተጸልእን ድማ፡ ጥቓ
ኣዲኡ ቀሪቡ ተቐመጠ። ንሳ ድማ፡ "እዚ ሰብኣይ፡ ቀንዲ ዓርኪ ኣቦኻ
እዩ ነይሩ። ወዲ ሰለስተ ሰሙን ኣቢልካ ትኸውን፡ ኣነን ኣቦኻን
ከሎናንዎ ክሳዕ እቲ ኣፍ ደገ ወጺእና ክነዕልል ከሎና፡ ብርቱዕ ሓዊ
ኣብ ገዛና ተላዕለ። ንሕና ብስምባደ መኺኽና ደው በልና። እዚ
ሰብኣይ ግና፡ ናብቲ ዘለኻዮ ክፍሊ ኣትዩ በቲ ኽዳኑ ንመላእ ሰብነትካ
ሽፈኑ ኪውጽኣካ ክሎ እዩ ክምዚ ኰይኑ" ኢላ ነገረቶ። እዚ ሰብኣይ
እዚ፡ ካብ ሞት ኼድሕኖ መላእ ሰብነቱ ዝነደደ ክሳዱ፡ ነቲ ሰናይ
ዚገበረሉ ክፉእ ብምፍዳዩ ጉህዩ ኣብ እግሩ ወዲቑ እናነብዐ፡
ከመስግኖን ይቕርታ ኪሓቶን ጀመረ። ብሓቂ የሱስ ንኣና ኢሉ ዘሕለፎ
ስቓይን ሞትን እንተ ኣስተውዓልናዮ፡ ካብዚ ኣገዩ ይበልጽ እዩ።

ኮሉ ህይወት ዘሎም፡ ኣብዛ ምድሪ ድሕሪ ምንባሩ፡ እግዚኣብሄር
ኣብ ዚደለዮ እዋን ነታ ነፍሱ ይወስዳ እሞ ይመውት። የሱስ ግና፡
ንሱ እግዚኣብሄር ስለ ዝኾነ፡ ነታ ነፍሱ ባዕሉ ብፍቓዱ ክም ዝሃባ
ኣብ ማቴ 20፡28 ነንብብ። እቲ ሓጢኣት ዓለም ዘርሕቕ ገንሸል
ኣምላኽ፡ ኮሉ ናይ ሰብ በደልን ሓጢኣትን ኣብ ነፍሱ ጽዒኑ፡ ኣብ
ክንዳና ነፍሱ ሃበ። "እቲ ሕያዋይ ጓሳ ንህይወቱ በኇ ኣባጊዉ የሕልፍ"
ክም ዝበለሙ ብፍቓዱ ኣብ መስቀል ሞተ።

በታ የሱስ ኣብ መስቀል ዚውዓለላ መዓልቲ ካብ ፍርቂ መዓል
ክሳዕ ሰዓት ሰለስተ ድሕሪ ቐትሪ ብዘሎ ምድሪ ጸልመተ። ድሕሪ እ
የሱስ ነቲ መጺጽ ዝመልአ ሰፍነግ ምስ ጠዓመ "ተፈጸመ" በለ፤ ርእ
ኣደኑ፤ ነፍሱውን ወጸት። (ዮሃ 19፡30) ማቴዎስ ድማ "ምድ
ኣንቀጥቀጠት፡ ኣኸውሕ ድማ ተጨዱ። መቓብራትውን ተኸፍ
ብዙሓት ደቂሰም ዝነበሩ ሲጋ ቅዱሳን ተንስኡ" ይብል። የሱ
ኪመውት ከሎ ቅዱሳን ካብ ሞት ተንስኡ፤ ክሳዕ ዚትንስእ ምስ ጸን
ድማ፡ ኣብ ትንሳኤኡ ካብ መቓብር ወጺኦም ናብታ ቅድስቲ ክተ
ኣተዉ፡ ንብዙሓት ድማ ተራእዩ።

የሱስ ክርስቶስ፡ እግዚኣብሄር ወልድ ምኺኑ ሰለ ሓጢኣትና ኣ
መስቀል ሞተልና። ከነተውዕሎ ዘሎና ግና "እግዚኣብሄር እ
ሞይቱልና" ክንብል ኣይንኽእልን ኢና። ምኽንያቱ፡ እግዚኣብሄ
ብፍጹም ኣይመውትን እዩ። እንታይ ደኣ፡ እቲ ሰብ ክርስቶስ እ
ዝሞተ እምበር፡ እቲ ፍጹም ኣምላኽነት ናይ ጐይታ፡ ኣብ መቓብ
ከሎ እውን፡ ህያው ኮይኑ ንዓለም ይቄጻጸር ነበረ።

4.8 ተፈጺሙ እዩ

ብኣይሮፕላን ኮነ ብመርከብ ወይ ብኻልኢ መጉዓዝ ክንከይ
ከሎና ዚውሃበና ምግቢ ኣብቲ ዋጋ ናይ ቲኬት እቲው እዩ
እንተኾነ ግና፡ ክፉል ምኽኑን ብነጻ ከም ዚውሰድን ሰኣን ምፍላጥ
ከይበልዉ ብጥሜት ዚጉዓዙ ኣይሰኣኑን እዮም። ልክዕ ከምኡ ድማ
እቲ የሱስ ኣብ ክንዳና ሞይቱ ዚፈጸመልና በብሓደ እን
ዘይፈሊጥናዮ፡ ነቲ ብእኡ ዚርከብ በረኸትን ጸጋን ክንጥቀመሉ
ክንወስዶን ኣይንኽእልን ኢና።

የሱስ፡ ናብዛ ዓለም ዘምጽኦ ዕላማ ኸኮኑ ሰለ ዝገበሮ፡ ኣብ
ስራሑ ዚውሰኽ ወይ ዚቕየር ሰለ ዘየለ እዩ "ተፈጸመ" ዝበለ። እስ
ንሕሰብ፡ እንታይ እዩ ተፈጺሙ? *የሱስ ክርስቶስ ብሞቱ፡ ናይ ዓለ*
ሓጢኣት ኮኑ ደምሰሶ። በዚ ድማ ምድሓን ናይ ደቂ ሰባት ፈጸመ
ኣብ ክንዲ ኮኖትና ኩይኑ፡ ምስ ሰይጣንን ዓለምን ሲጋን ተዋጊኡ
ምሉእ ዓወት ረኸበ። ብሞቱ፡ ብሕጊ ካብ ሕጊ ፈላለየና። ብትንሳኤ
ድማ፡ ኣብ ሰማያት ሰለ ዘቕመጠና ብመንፈሳዊ በረኸት ኮ
ተባረኽና። የሱስ ንዚ ኮኑ ፈጺምዎ እዩ። (እዚ ብሰፊሑ ኣብ ምዕራ
5.8 ክንርእዮ ኢና)

♦ ሕድገት ሓጢኣት

ሓጢኣት ትርጉሙ መገዲ ወይ ዕላማ ምስሓት፣ ኣንጻር
እግዚኣብሄር ምኻድ፣ ዘይምእዛዝ፣ ሕጊ ምጥሓስ ማለት እዩ። ከምቲ
ደጋጊምና ዝበልናዮ፡ ኣዳም ካብ ፍቓድ ኣምላኹ ወጺኡ ብዝእ
ብምኻዱ ሓጢኣት ገበረ። እቲ ሓጢኣት ድማ ናብ ኮኖትና ሓለፈ።
ንሕናውን ብፍቓድና፡ ኣንጻር ዕላማ እግዚኣብሄር ከድና። ሓጢኣት
እትገብር ነፍሲ ድማ ሞት ይግብኣ። እቲ ሕጊ፡
ንኹሉ ሰብ ኣብ ትሕቲ ሓጢኣት ስለ ዘቕመጠ፡ ኮኑ ሰብ ኪመውት
ተገብኡ። እግዚኣብሄር ግና ኣብ ክንዲ እቶም ሓጢኣት ዝገበሩ ሰባት
ደም እንሰኣታት ኬፍስሱ፡ እሞ ብእኡ ገይሩ ኪተዓረቕም ዝተፈላለየ
ናይ መስዋእቲ ስርዓት ንመሴ ሃቦ። ኣብ ዘሌ 7፡38 "በታ ንደቂ
እስራኤል መስዋእቶም ንእግዚኣብሄር ኣብ በረኻ ሲና ኬቕርቡ ዝኣዘዛ
መዓልቲ፡ እግዚኣብሄር ንመሴ ኣብ ከረን ሲና ዝኣዘዞ ሕጊ፡ ዚሓርር
መስዋእትን፡ መስዋእቲ ብልዕን፡ መስዋእቲ ሓጢኣትን፡ መስዋእቲ
በደልን፡ መስዋእቲ ምቕዳስን፡ መስዋእቲ ምሲጋናን፡ እዩ" ይብል።

ኣብ እብ 9፡22 ብዘይ ምፍሳስ ደም ሕድገት ሓጢኣት ከም ዘየለ
ይነግረና። ከምቲ ኣብ ዘሌ 4፡33 ተጻሒፉ ከም ዘሎ፡ ኣብቲ ስርዓት
ብሉይ ኪዳን፡ ሰብ ስለ ሓጢኣቱ፡ ጕደሉ ዘይብሉ እንስሳ ንመስዋእቲ
ናብ ቤተ መቕደስ የመጽእ ነበረ። ኣብ ቅድሚ ኻህን፡ ኢዱ ኣብ ልዕሊ
እቲ ዘምጽኦ ገንሸል ኣንቢሩ ይጽሊ፡ ሓጢኣቱ ናብቲ ገንሸል ሓሊፉ
ይነጽህ ነበረ። ድሕዚ እቲ ኻህን፡ ነቲ ሓጢኣት ዝጸረ ገንሸል
ንመስዋእቲ የሕርሮ ነበረ። ኣብ ዘሌ 16፡21 ድማ፡ ኣሮን፡ ኣብ ልዕሊ
ሀያው ድቤላ፡ ነቲ ኾኑ በደልን ክፍኣትን ሓጢኣትን ናይ ህዝቢ
ኣእዳዉ ኣንቢሩ ተናዚዙ፡ ንበረኻ ኪጠፍእ ከም ዝፍንውዎ ይገብሮም
ነበረ። እቶም ኣገልገልቲ ሌዋውያን ድማ ኣብ ዘሁ፡ 8፡12 ከም
ዚብሎ፡ ኣእዳዎም ኣብ ልዕሊ ርእሲ እቶም ዝራብዓት ኣንቢሮም፡
ንመስዋእቲ ሓጢኣትን ንዚሓርር መስዋእትን ይስውኡ ነበሩ።

ዮሃንስ መጥምቕ ንየሱስ ኪምስክረሉ ኸሎ፡ "ሓጢኣት ዓለም
ዘርሕቕ ገንሸል ኣምላኽ" በሎ። ምኽንያቱ፡ የሱስ ኣብዛ ምድሪ
ኪመላለስ ከሎ፡ ቅድሚ ናብ መስቀል ምኻዱ እኳ ከይተረፈ (ደሙ
ከይፈሰሰ ኸሎ) ደጋጊሙ፡ "ሓጢኣትካ ተሓዲጉልካ" እናበለ፡ ነቲ ናይ
ሰብ ሓጢኣት ናብኡ እናጸዓነ፡ ነቲ ናቱ ጽድቂ እናልበሰ፡ ንሰባት ካብ
ሓጢኣቶም የንጽሆም ነበረ። "ንሱ ድማ ብናይ ሓጢኣትና መተዓረቒ
እዩ፡ ብናይ ሓጢኣት ኮኖ ዓለም ድማ እምበር ብናይ ሓጢኣትና
ጥራይ ኣይኮነን።" (1ዮሃ 2፡2) ከምኡ ድማ ኣብ 2ቆሪ 5፡21

"...ንሕና ብእኡ ጽድቂ ኣምላኽ ምእንቲ ክንከውን ነቲ ሓጢኣ
ዘይፈለጠ ኣብ ክንዳና ሓጢኣት ገበሮ" ይብል።

ኣብቲ ብሉይ ኪዳን እግዚኣብሄር፣ ካብ ኣሮን ጀሚሩ ድሕሪ
ሌዋውያን፣ ምእንቲ ሓጢኣት ርእሶም ምእንቲ ሓጢኣት ህዝብን ኣ
ጸጽዓሕ መሰዋእቲ ኬቕርቡ፣ ንቤተ ክህነት ኣገልግሎት ፈለዮም። ሓ
ድሕሪ ሓደ ሊቀ ካህናት ኪለዋወጡ ድሕሪ ምጽንሖም፣ ድሓር
ኣብቲ ሓድሽ ኪዳን፣ ብየሱስ ክርስቶስ ተፈጺሙ እዩ። እዚ ሊ
ካህናትና፣

* ሓጢኣት ዘይብሉ
* ካብ ዘርኢ ሌዊ ዘይኮነስ ካብ ዘርኢ ይሁዳ
* ኣብታ ሰማያዊት ቤተ መቕደስ ዘየገልግል
* ባዕሉ ገንሸል ኣምላኽ ባዕሉ ድማ እቲ ሊቀ ካህናት ዝኾነ
* ሓደ ሳዕን ንመወዳእታን መሰዋእቲ ዜቕርብ
* ንዘለኣለም ሊቀ ካህናት ዝኾነ
* ናብ ኣምላኽ እተቕርብ ሕልና እተንጽህ ተስፋ ዝሓዘ ብምኻ
ካብቶም ካልኦት ሊቀ ካህናት ብብዙሕ ዝተፈልየ እዩ። (እ
7፡27፣ 9፡11-12፣ 10፡10፣ 11፡11-14)

*የሱስ፣ ስለ ናይ ኮሉ ዓለም ሓጢኣት ሓንቲ መሰዋእቲ ኣቕረ
እዚ ማለት፣ ስለ እቶም ቅድሚ ምውላዱ ዝነበሩ ሰባት ዝፈጸመዎ ኩ
ስለ እቶም ድሕሪ ሞቱ ዝተወልዱ ሰባት ዘፈጸመዎ ሓጢኣት ኮነ
በታ ሓንቲ መሰዋእቲ ደምሲሰዎ እዩ።* እዚ እንተ ዘይከውን
በብጊዜኡ ስለ ዚግበር ሓጢኣት ደጋጊሙ ኪመውት ምተገብኦ ነይሩ
ስለዚ ካብ ኣዳም ጀሚሩ ስለ ዝተገብረ ሓጢኣትን፣ ድሕሪ ክልተ ሽ
ዓመት ንሕና ሕጂ ስለ እንገብሮ ሓጢኣትን፣ ገና ስለ ዘይገበርና
ሓጢኣት እኳ የሱስ ደሙ ኣፍሲሱ ዋጋ ከፈሉሉ እዩ። እንተ ኾ
ግና፣ ነቲ የሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ዝኾፈሎ ብእምነት ና
ህይወትና ብእምነት ኣምጺእና ብእኡ ካብ ሓጢኣትና ምጽራይ ናት
ግደ እዩ።

የሱስ ኣብ መስቀል ኮይኑ "ተፈጸመ" ምስ በለ፣ ነፍሱ ወጸት
ብኡብኡ መጋረጃ ቤተ መቕደስ ካብ ላዕሊ ክሳዕ ታሕቲ ተተርተረ
እቲ መጋረጃ ቤተ መቕደስ፣ ናይ ሰጋኡ ምልክት ከም ዝነበረ እ

10፡19 ይምህረና። እቲ ሊቀ ካህናት፣ ሓንቲ ጊዜ ኣብ ዓመት
ዚኣትዋ፣ ክብሪ እግዚኣብሄር ዚግለጸላ ዝነበረ ቅድስተ ቅዱሳን፣ ብሞት
የሰብ ተኸፍተት። እታ ምድራዊት ድንኳን፣ ጽላሎት ናይቲ የሱስ ሊቀ
ካህናት ዝኾነላ ሰማያዊት ቤተ መቕደስ እያ ዝነበረት። የሱስ ክቡር
ደሙ ሒዙ ናብታ ዝሓሸት ኪዳን ምስ ኣተወ፣ እቲ ናይ ቅድም
ኣረጊት ኪዳን ምፍራሱ ምልክት እዩ እዩ ዝነበረ። ናይቲ ሓዲሽ ኪዳን
ቃል ተስፋ ድማ፣ እግዚኣብሄር ንሓጢኣትና ከም ዘይዝክር፣ ማሕደሩ
ላብ ውሽጢ ሰብ ገይሩ፣ እቲ ዝኣመኖ ቤተ መቕደሱ ከም ዝኾነ
ዝገበረ ኪዳን እዩ።

♦ ምድሓን ሰብ

እቲ ንሰብ ካብ ኣምላኹ ዝፈለዮ ሓጢኣት ዋጋኡ ካብ ተኸፍለ፣
ምድሓን ተፈጺሙ እዩ ማለት እዩ። ከምኡ ድማ፣ "ኣምላኽ፣ ቡቲ ሓደ
ወዱ ዝኣመነ ኾሉ ናይ ዘለኣለም ህይወት ምእንቲ ኺረክብ እምበር
ከይጠፍእሲ፣ ንወዱ በኻ ኽሳዕ ዚህብ፣ ክሳዕ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀራ"
(ዮሃ 3፡16-17) ስለ ዚብል፣ ዓለም ክትድሕን ንወዱ ካብ ለኸኽ፣ ናይ
ዓለም ምድሓን ከም ዝተፈጸመ ክንኣምን ኣሎና። ናይ ኮሉ ሰብ
ምድሓን ተፈጺሙ እንተ ድኣ ኮይኑ፣ ከመይ ድኣ ሕጂውን ዘይደሓኑ
ሰባት ንርኢ ዘሎና? ንብል ኽኸውን። ናይ ኮሉ ሰብ ምድሓን
ተፈጺሙ እኳ እንተኾነ ነፍስወከፍና ብእምነት ኣብ ህይወትና እንተ
ዘይተቐቢልናዮ ክንድሕን ኣይንኽእልን ኢና።

♦ ዓወት ኣብ ልዕሊ ዓለም፣ ሲጋ፣ ሰይጣን

እቲ ሰማይን ምድርን ኣብኡ ዘሎን ኮሉ ዝፈጠረ፣ የሱስ
ክርስቶስ፣ እግዚኣብሄር ወልድ ምኻኑ እንፈልጥ፣ ንኣምን ድማ። ንሱ
ኣብ ልዕሊ ሰይጣንን ሲጋን ዓለምን ንዘለኣለም ኣለም ጐይታ ብምኻኑ፣
ምስ ሰይጣንን ዓለምን ሲጋን ዘዋግእ እኳ ኣይኮነን። ሰብ ግና
ምስዚም ጸላእቱ ተዋጊኡ ኪስዕሮም ሓይሊ ስለ ዘይብሉ፣ የሱስ ሰብ
ኮይኑ መጺኡ ኣብ ክንዳና ተዋግኣልና። ስራሕ ሰይጣን ኮሉ ደምሲሱ
ዓወት ኣጨብጠና። ዓወት ኣብ ልዕሊ ዓለምን ሲጋን'ውን ፈጺሙልና
እዩ።

♦ ሕጊ

እቲ ጽዕነት ኮይኑ ዚኣሰር ዝነበረ ሕጊ'ውን ፈጺምዎ እዩ።
ከምቲ ኣቐዲምና ዝበልናዮ፣ ሰብ ብሞት እንተ ዘይኮይኑ ብኽልእ
መገዲ ካብቲ ሕጊ ክፈላለ ኣይክእልን እዩ ነይሩ። ሞይቱ ኪትንስእ
ብኽእል ሰብ ስለ ዘይነበረ ኽኣ፣ ካብቲ ሕጊ ተፈልዩ ክነብር ዝኽኣለ
ሓደ እኳ ኣይነበረን። የሱስ፣ ብሞቱ ካብ ሕጊ ብሕጊ ፈላለየና።

"ክርስቶስ ምእንታና መርገም ኮይኑ፡ ካብ መርገም ሕጊ ተሻየጠና።
(ገላትያ 3፡14) ስለዚ፡ ናይ ሕጊ ኩነኔ ከይህሉ ጐይታ "ፈጺምዎ
እዩ።

4.9 ትንሳኤ

ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ፡ የሱስ ክርስቶስ፣ ጳውሎስ፣ ኤልያስ
ካልኦት'ውን፡ ንሰባት ካብ ሞት ከም ዘተንስእዎም ነንብብ። ነብ
ኤልሳእ ድማ ሞይቱ ተቐቢሩ ኸሎ እኳ፡ ኸልኣ ሬሳ ከም ዘተንስ
ኣብ 2 ነገ 13 ተጻሒፉ ኣሎ። እንተኾነ ግና፡ እዞም ኩሎም ካ
ሞት ዝተመልሱ፡ ድሕሪ ገለ እዋን ከም ብሓድሽ ተመሊሶም ሰ
ዝሞቱ፡ እዚ ትንሳኤ ክንብሎ ኣይንኽእልን ኢና። ትንሳኤ ማለት
ድሕሪ ሞት ንዘለኣለም ህያው ኳንካ ክትነብር ምልዋጥ እዩ።

ዝተቐልወ እኽሊ ተዘሪኡ ከም ዘይበቕ'ል ከምኡ እቲ ሓጢኣ
ዘሎዎ ሰብ ሞይቱ ክትንስእ ብፍጹም ኣይክኣለን። ኮሎም ናይ ካል
ሃይማኖት መራሕትን፡ ክርስቶስ ኢና በሃልትን፡ ሞይቶም ክትንስ
ብዘይ ምኽኣሎም፡ ኣፅጽምቶም ኣብ መቓብሮም ከምኡ ኢሉ ኣሎ
የሱስ ክርስቶስ ግና ሞይቱ ብሳልሰይቲ መዓልቲ ንሞት ስዒሩ ተንስኣ
እቶም ዝሰቐልዎ ብሳልሰይቲ መዓልቲ ክትንስእ እየ ይብል ከም ዝነ
ዘኪሮም ሓለውቲ ገበሩሉ። የሱስ ግና ሓለውቲ ኮኑ እቲ ማሕተ
ኪሕዙ ኣይከኣለን። እተን ኣንስቲ ናብቲ መቓብር እንተ ኸዳ እ
እምኒ ተገልቢጡ፡ መቓብር ድማ ባዶ ኮይኑ ጸንሔን። ነቲ ህያ
ንምንታይ ምስ ምውታት ትደልያኦ ኣለኽን ድማ ተባህላ።

የሱስ፡ ካብቲ መቓብር ኪወጽእ እቲ እምኒ ኪለዓል ኣይመድለ
ነይሩ። ምኽንያቱ ድሕሪ ትንሳኤኡ፡ ኣብ ዕጹው ገዛ ኪኣቱ ከ
ዚኽእል ንፈልጥ ኢና። የሱስ፡ ነቲ መግነዝ ደርብዩ ከም ዝወጸ፡ እ
መቓብር ባዶ ከም ዝተረፈ፡ ምእንቲ ክንርኢ'ሞ ክንእምን እዩ እ
እምኒ ዝተገልበጠ። የሱስ፡ ፍጹም ኣምላኽ ከም ዝኾነ፡ ሓደ ምስክ
እዚ እዩ። ትንሳኤኡ ጽውጽዋይ፡ ወይ ድማ ሓደ ክልተ ሰብ ዝረኣይ
ዘይኮነ፡ ታሪኽ ኮኑ ዚምስክረሉ እዩ። ናብ ሰማይ ቅድሚ ምዕራ
ካብ ሓሙሽተ ሚእቲ ንዝበዝሑ ኣሕዋት ከም ዝተራእየ፡ ንደቂ
መዛሙርቱ ድማ ደጋጊሙ ከም ዝተራእየሎም ተጽሒፉልና ኣሎ።
መጀመርታ ንማርያም ምስ ረኸባ "ናብ ኣቦይ ኣይብጻሕኩን እዋ
ኣይትተንክፍኒ" በላ። ድሕሪኡ ግና፡ ደቀ መዛሙርቱ ከም ዝሓዝም
ቶማስ ከም ዝዓሰሰ፡ ምስኣም'ውን ከም ዝበልዐ ነንብብ።

የሱስ ቅድሚ ምውላዱ ፍጹም ኣምላኽ እዩ ነይሩ። ካብ መንፈስ
ቅዱስ ኣብ ድንግል ማርያም ምስ ሓደረ፡ ሰጋ ሰብ ለቢሱ ፍጹም
ኣምላኽ፡ ፍጹም ሰብ ኮነ። የሱስ፡ ኣብ መስቀል ሞይቱ፡ ተቐቢሩ፡
ብሳልሰይቲ መዓልቲ ተንስኣ ክንብል ከሎና፡ ብዛዕባ እቲ ጐይታ
ባዕሉ፡ ወዲ ሰብ እናበለ ዚዛረቡሉ መንነቱ እምበር በቲ መለኮታዊ
መንነቱ ኣይውለድን፣ ክብሩ ኣይጐድልን፣ ኣይመውትን ኢልና ቅድም
ጠቒስናዮ ነይርና። የሱስ ድሕሪ ትንሳኤኻ ፍጹም ኣምላኽ ጥራይዶ እዩ
ወይስ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ እዩ?

*የሱስ ድሕሪ ትንሳኤ ሰጋ ከም ዝኣበሮ፡ ዚደህሰሰ ከም ዝኣረ፡
ዘም ዝበልዐ፡ በዚንቶም ከም ዚረኣይዎ ካብ ተኣመንና፡ እምበኣር የሱስ
ድሕሪ ትንሳኤ'ውን ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ እዩ ማለት እዩ።
ዘምኡ ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ ኮይኑ ንዘለኣለም ይነብር።*
እንተኾነ ግና እቲ ዝለበሰ ሰጋ ካብቲ ናይ መጀመርታ ዝተፈልየ፡
ሰማያዊ ሰጋ ምኻኑ ንፈልጥ። እዚ ሰማያዊ ሰጋ ብዕጹው ማዕጸ እኳ
ዚኣቱ፣ ዚበልዕ ግና ዘይጠሚ፣ ዘይደክም፣ ዘይመውት፣ ዘይኣርግ
እዩ። የሱስ ክርስቶስ ሕጂ'ውን ፍጹም ኣምላኽ ፍጹም ሰብ ምኻኑ
ዝሕብረ እዘን ዝስዕባ ጥቕሲታት ንርኣ፡- "...ኣምላኽ ሓደ በይኑ እዩ
እሞ፡ እቲ ኣብ መንጉ ኣምላኽን ሰብን ዘሎ ማእከላይውን፡ እቲ ሰብ
ክርስቶስ የሱስ፡ ሓደ በይኑ እዩ።" (1ጢሞቲዎስ 2፡5) "ኣምላኽ ነቲ
ዘመን ድንቁርና ኣሕሊፉ፡ በቲ ኻብ ምውታት ዘተንስኣ እሞ፡ ብእኡ
ኸኮኑ እምነት እናህበ ዝመደቦ ሰብኣይ ንዓለም ብጽድቂ ዚፈርደላ
መዓልቲ ወሲኑ ስለ ዘሎ፡ ሕጂ ኣብ ኩሉ ቦታ ንብዘሎ ሰብ ኪንስሑ
ይነግር ኣሎ።" (ግሃ 17፡30)

የሱስ፡ ደበና ክሳዕ ዚቕበሎ እናረኣይዎ ዓረገ። እቶም መላእኽቲ
ኑዮም ደቀ መዛሙርቱ፡ ነቲ ሒዝዎ ዝኸደ ሓድሽን ክቡርን ሰማያዊ
(ዝተለወጠ) ሰጋኡ ሒዝዎ ከም ዚምለስ ነገርዎም። ኣብ ፊልጲ 3፡21፡
"ንሱ በቲ ኻኾሉ ኺመልከሉ ዚክኣሎ ሓይሊ ነቲ ኽቡር ሰጋኡ ምእንቲ
ኺመስል፡ ነዚ ናይ ውርደት ሰጋና ኺልውጠ እዩ" ከም ዚብል፡ በዅሪ
ምጢታት ብምኻኑ ድማ፡ እቶም ንእኡ ኣሚኖም ዝሞቱ ኮኖቶም
ከምቲ ናቱ ሰጋ ክለብሱ እዮም።

4.10 ኣብ የማን ኣቦ

ናይ የሱስ መለኮታዊ ባህርዩን ስልጣኑን ዚጐድል፣ ዚውሰኽ
የብሉን። እቲ ሰብኣዊነት ባህርይ ግና ዝዓቢ፣ ዝደክም፣ ዝጠሚ፣

ዝሳቐ፣ ዝመውት ምኻኑ ርግጽ እዩ። ኣብዛ ምድሪ ኪነብር ከሉ
መልክዕ ባርያ ወሲዱ ፍቓድ ኣቦኡ ይገብር ነበረ። እምበኣርሰ
“ንርእሱ ኣሕሰረ” ዚብል ነቲ ሰብኣዊነት ስልጣኑ ከረድኣና ከሎ እዩ
ኣብ ፊሊ 2፡9-11 የሱስ ድሕሪ ትንሳኤኡ፡ ከመይ ከም ዝኸበረ ኪገል
ከሎ፡ “ስለዚ ኸኣ ኣብ ሰማያት ኣብ ምድርን ኣብ ትሕቲ ምድር
ዘሎ ኹሉ ብርኪ ብስም የሱስ ምእንቲ ኺምብርክክ፡ ልሳን ዘበለ'ው
ንክብሪ እግዚኣብሄር ኣቦ ኢሉ የሱስ ጐይታ ምኻኑ ኺእመን እ
ኣምላኽ ናብ ልዕሊ ኹሉ ልዕል ዘበሎ፡ ካብ ኩሉ ስም ልዕል ዝ
ስምውን ዝሃቦ” ይብል። ከምኡ ድማ ኣብ ኤፌ 1፡19 “ኣምላ
ንክርስቶስ ካብ ምዉታት ኣተንሲኡ፡ ኣብ የማኑ ኣብ ሰማያ
ኣቐመጦ፡ ኣብታ እትመጽእውን እምበር፡ ኣብዛ ዓለም እዚኣ ጥራ
ዘይኮነ፡ ኣብ ልዕሊ ኹሉ ሽመትን ስልጣንን ሓይልን ጐይትነት
ዚስመ ዘበለ ስምን ኣርኣሶ” ይብለና።

የሱስ ድሕሪ ትንሳኤኡ ኣብ የማን እግዚኣብሄር ኣቦ ተቐመጠ
እግዚኣብሄር፡ ብሓደ ጊዜ ኣብ ኩሉ ቦታ ዘሎ ስለ ዝኾነ፡ ኣብ
የማን ጸጋም ዚብሃል ነገር የልቦን። ሰለዚ፡ እዚ የማን ዚብል ቃ
ናይ ክብሪ ምልክት እዩ። እግዚኣብሄር ኣቦ፡ ንእግዚኣብሄር ወል
ክሙር ዝፋን ከም ዝሃቦ፡ እሞ ናይ ስልጣንን ክብርን ቦታ ከም ዝ
እምበር፡ ብየማናይ ጐድኑ ወይ ሸንኩ ኮፍ ኢሉ ኣሎ ማለ
ኣይኮነን። እቲ ኹሉ ሽመትን ስልጣንን ሒዙ ናይ ክህንነት ስርዓ
ኪፍጽመልና፡ ኣብ መንጎ እግዚኣብሄርን ሰብን ማእከላይ ናይ ሓድ
ኪዳን ከም ዝኾነ፡ ኣብ 1ጢሞ 2፡5ን ኣብ እብ 12፡24 ነንብብ። “እ
ግና ንዘለኣለም ዚነብር ስለ ዝኾነኣ ዘይሓልፍ ክህነት ኣለዎ። ስለ
ደማ ኑቶም ብእኡ ኣቢሎም ናብ ኣምላኽ ዚመጹ፡ ኮሉ ጊ
ምእንታኦም ኪልምን ዚነብር ስለ ዝኾነ፡ ፈጺሙ ኼድሕኖም ይኽእ
እዩ።” (እብ 7፡24-25)

የሱስ፡ እቲ ፈጣር ሰማይን ምድርን፡ ነቲ ኹሉ ክብሩ ገዲፉ ሰ
ኩይኑ መጸ። ኣብ ክንዳና ደማ ኮሉ መከራ ናይ ዓለም ጠዓመ
በቶም ዝፈጠሮም ደቂ ሰባት ንመስቀል ሞት ተፈሪዱ፡ ተሰቒሉ ሞተ
ሕጂውን ኣብ የማን ኣብ ኩይኑ፡ ኮሉ እዋን ይልምነልና ኣሎ። እ
ዘገርም ፍቕሪ እዩ!

ምዕራፍ ሓሙሽተ

ምድሓን

ሰብ መንፈሳዊ ሞት ብምሟቱ ካብ ናይ ኣምላኽ ዕረፍቲ ወጸ። በዚ ምኽንያት ክኣ ኣብ ነፍሱን መንፈሱን ሲጋኡን መከራ ረኸበ። በቲ ሓጢኣቱ ድማ፡ ካብ ኣምላኽ ተፈልዩ ናብቲ ንሰይጣንን ንኢጋንንቱን ዝተዳለወሎም ናይ ስቓይ ቦታ ንዘለኣለም ብዘይ ዕረፍቲ ኪነብር ተገብኣ። እግዚኣብሄር ግና ብምሕረት ሃብታም ስለ ዝኾነ፡ ነቲ ሓደ ዘሱ ጐይታና የሱስ ክርስቶስ ለኣኾ። ካብቲ ኹሉ መዓት ኣውጺኡ፡ ናብ ዕረፍቱ ምእንቲ ኪእትዎ የሱስ ሰብ ኮይኑ መጸ። ሓደ እኳ ብገዛእ ርእሱ ኪጸድቕ ዚኽእል ስለ ዘይተረኽበ፡ ኣብ ክንዲ ኹሉ ሰብ ነቲ ጽድቂ ፈጸሞ። በዚ ምኽንያት እዚ ድማ፡ ንዚኣምን ሰብ እቲ ኹሉ የሰብ ዚፈጸሞ ጽድቂ ብጸጋ ይውሃቦ። (ነዚ ሀያብ እዚ ኪረክብ ዚግብኦ ሓደ እኳ ስለ ዘየልቦ ነጻ ሀያብ ብምኻኑ ጸጋ ይብሃል።) ስለዚ፡ እቲ ዝደሓነ ሰብ ናብ ዕረፍቲ ኣምላኽ ይኣቱ፤ ንዘለኣለም ውሉድ ኣምላኽ ኩይኑ ኽኣ መንግስተ ሰማያት ይወርስ።

5.1 ምድሓን እንታይ ማለት እዩ?

ኣብ ሓንቲ ቁሸት፡ ቤቶም ኣብ ጥቓ መገዲ ባቡር ዝኾነ ስድራ ቤት ነበሩ። እተን ባቡራት፡ ብዙሕ ሰብ ጽዒነን ንግዮን ምሸትን በቲ ጥቓ ገዝኣም ይሓልፋ ነበራ። ሓንቲ መዓልቲ ወዶም፡ እቲ መገዲ ባቡር፡ ኣብቲ ድልድል ተሰይሩ ከም ዘሎ ረኣየ። እናጐየየ ናብ ኣቦኡ ከይዱ ድማ፡ እታ ናይ ምሸት ባቡር ቅድሚ ምምጽኣ፡ ሓደ መፍትሒ ከጋውን ዝኽእል ንኽረክብ ጠየቐ። ኣቦኡ ድማ፡ ኣብ ሰለስተ ዕንጨይቲ፡ “እቲ ድልድል ፈሪሱ ኣሎ” ዚብል ጽሑፍ፡ ኣብ ሰለስተ፣ ክልተ፣ ሓደ ኪሎ ሜትር ካብቲ ድልድል ርሒቑ ኪተኽሎ፡ ንወዱ ሃቦ። እቲ ወዲ፡ ነተን ጽሑፋት ተኺሉወን፡ ካብቲ ድልድል ገለ ፍርቂ ኪሎ ሜትር ኣቢሉ ርሒቑ፡ ነታ ናይ ምሸት ባቡር ኪጽበያ ጀመረ።

እታ ሰዓት ምስ ኣኽለት፣ እታ ባቡር ክትመጽእ ከላ ሰምዓ። እ
መራሕ ባቡር ነታ ቀዳመይቲ ምልክት ረኣያ እሞ፣ "እንታዋይ ጽሉ
ሰብ እዩ ነዚ ኪጽሕፍ ዝወዓለ" ኢሉ ሓሊፍዋ ከደ። ነታ ካልኣይትን
ነታ ሳልሰይትን ድማ ከምኡ ጥሒሰወን ሓለፈ። እቲ ወዲ ነዚ ም
ረኣየ፣ ነዞም ኮሎም ሰባት ከመይ ገይሩ ከም ዘድሕኖም ጨነቆ እሞ
ተቐላጢፉ ኣብቲ መገዲ ባቡር ደቀሰ። እቲ መራሕ ባቡር፣ ነቲ ወ
ምስ ረኣዮ፣ ነታ ባቡር ደው ኬብላ ብዚኽእሎ ኮሉ ተጋደለ። እንተኽ
ግና፣ ናህሪ ሰለ ዝነበራ፣ ነቲ ቼልዓ ጨፍሊቕዎ ምስ ሓለፈት ደ
በለት። እቶም ኣብታ ባቡር ዝነበሩ ሰባት፣ እንታይ ከም ዝተረኽበ ሰ
ዘይፈለጡ፣ እናንጸርጸሩ ወረዱ። ቁሊሕ እንተ በሉ ግና፣ እቲ ድልድ
ፈሪሱ ከም ዝነበረ ረኣዩ። በዚ እናተገረሙ ኸለዉ ድማ፣ ካብቲ ሃ
ዝበለ ጸድፊ ኼድሕኖም ኢሉ፣ ሓደ ወዲ፣ ነፍሱ በኻኣም ከም ዝ
ተነግሮም።

ካብዛ ዛንታ እዚኣ፣ *ምድሓን ማለት፣ ኬጋጥመና ካብ ዚኽእ
ዝተፈላለየ ዓይነት ጥፍኣትን ሽግራትን ምውጻእ ማለት ምኻኑ* ብቐሊ
ክንርዳእ ንኽእል። መጽሓፍ ቅዱስ፣ ብዛዕባ ምድሓን ዚምህር መጽሓ
እዩ። ነዚ ኣብነት ዝኾነና ሰለስተ ኩነታት ክንርኢ እፈቱ።

ብዘበን ኖህ፣ ኮሉ ሰብ ካብ ፍቓድ ኣምላኽ ዓልዩ፣ ብሓጢኣት
ብዓመጽን ምንባር ጀመረ። ኖህ ግና፣ ንእግዚኣብሄር ኣምላኽ ዚፈር
ሰብ ሰለ ዝነበረ፣ እግዚኣብሄር፣ ካብቲ ዚመጽእ መዓት ኬድሕኖ ኢሉ
መርከብ ክሰርሕ ኣዘዞ። ኖህ ከኣ፣ ነቲ ዝተነግሮ ቓል ኣሚኑ፣ ኣ
ንቐጽ ምድሪ መርከብ ኪሰርሕ ተላዕለ። ነቶም ህዝቢ፣ ካብቲ ዚመጽ
ቕጥዓ ንኽድሕኑ ሰበኽሎም። ንሳቶም ግና ኣይሰምዕዎን። ድሕሪ እዚ
በቲ ምዱብ እዋን፣ እግዚኣብሄር መዓሙቕ ዓይኒ ማያት ቀዲዱ
መሳኹቲ ሰማይ ከፊቱ፣ ብማይ ኣይሂ ነታ ምድሪ ኣጥለቕለቓ። ብዘይ
ኖህ ምስ ቤተሰቡ፣ ሓደ እኳ ዝደሓነ ሰብ ኣይነበረን።

ኣብ ዛንታ ደቂ እስራኤል እንተ ተመልከትና፣ እግዚኣብሄር ካ
ናይ ግብጺ ባርነት ከወጽኦም፣ ንሙሴ ናብ ፈርኦን ለኣኹ። ፈርኦን ግ
ልቡ ኣትሪሩ፣ ምሕዳጎም ምስ ኣበየ፣ እግዚኣብሄር ንማይ ናብ ደ
ብምቕያር፣ ብእንቁርያብ፣ ብጸጹት፣ ብሕበጥ፣ ብበረድ፣ ብብዙ
ካልእ መቕዘፍትን ገይሩ፣ ሓይሉ ንፈርኦን ኣርኣዮ። ኣብ መወዳእ
ደማ፣ ብኵሪ ናይ ኮሉ ቤት ግብጻውያን ኪቕትሉ መላእኽቱ ሰደደ
ንደቂ እስራኤል ግና፣ እዚ መዓት እዚ ከይበጽሖም፣ ደም ገንሸል ኣ
ልዳት ቤቶም ኪለኽዩ ተነግሮም። ናይ ደም ምልክት ዘሎዋ ቤት ድ
ደሓነት።

ደቂ እስራኤል ካብ ግብጺ ወጺኦም ኣብ በረኻ ከለዉ፣ ብዙሕ
ጊዜ እናበደሉ ንእግዚኣብሄር ኣጉሃይዎ። "ኣብ በረኻ ኽንመውትከ
ስለምንታይ ካብ ግብጺ ኣደየብኩምና?" ኢሎም ኪጠዓሱ ጀመሩ።
እግዚኣብሄር ከኣ ዚነዱ ኣትማን ሰደደሎም እሞ፣ ሓያሎ ካብኣቶም
ሞቱ። መሴ፣ ከምቲ ልማዱ፣ ብዛዕባ እዚ ናብ እግዚኣብሄር ለመነ።
እግዚኣብሄር ከኣ፣ ካብ ኣሰራዚ ተመን ኪሰርሕ ኣዘዞ። ነቲ ናይ
ኣሰራዚ ተመን ዝጠመተ ኮሉ ከኣ ካብ ሞት ደሓነ።

ብሰሪ ሓጢኣት፣ ኢድ እግዚኣብሄር ተዘርጊሓ፣ ሞትን ጥፍኣትን
ከም ዝወረደ፣ ገለ ሰባት ግና እቲ መዓት ከይተንከፎም ከም ዝደሓኑ
ርኢና። እዚ ኮሉ ድማ፣ ናይቲ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ኪግለጽ ዘሎ
ዘለኣለማዊ ምድሓን፣ ምሳሌ ወይ ከኣ ጽላሎት ነበረ። ናብቲ ኣቐድም
ኣዚልና ዝጠቐስናዮ ዛንታ ናይቲ ወዲ እንተ ተመለስና፣ እቲ ወዲ
እውን ነቶም ሰባት ኬድሕን ዚገበሮ ነገር፣ ምስቲ የሱስ ንኣና ዚገበሮ
ከነመሳስሎ ንኽእል። እቲ ድልድል ተሰይሩ ከም ዝነበረ ብጽሑፍ
ምሕባሩ፣ ምስቲ እግዚኣብሄር ብቓሉን ብነብያቱን ገይሩ ኣብ ብሉይ
ኪዳን ዚዛረቦ ዝነበረ እንተ ኣዛመድናዮ፣ እቲ መራሕ ባቡር ነቲ
ምልክት ጥሒሰዎ ምሕላፉን፣ እቲ ወዲ ዚወሰዶ ስጉምትን ድማ፣ ነቶም
ነብያትን ነቲ ቃል ኣምላኽን ምስማዕ ምስ ኣበናዮም፣ ካብ ሞት
ዝድሕኑና ኢሉ፣ የሱስ ስሌና ነፍሱ በኻ ዚሃቦ ምሳሌ ኪኸውን ይኽእል።

5.2 ካብ እንታይ ኢና እንድሕን?

ሰብ ንእግዚኣብሄር ብዘይምእዛዙ፣ መንፈሳዊ ሞት ከም ዝሞተ፣
ፍረ ናይቲ ዚዘርኦ ሓጢኣት ከኣ ከም ዝዓጸደ ጠቒሰና ኔርና። እዚ ከኣ
እቲ ሰብ ምስ እግዚኣብሄር ኣምላኹ ዝነበሮ ርክብ ከም ዘቋረጸ
ይሕብረና። በዚ ምኽንያት እዚ ድማ፣ እታ ብፍቓድ ኣምላኽ
እትምራሕ ዝነበረት ነፍሱ፣ ብናይ ገዛእ ርእሱ ፍቓድ ኪመርሓ
ብምድላዩ፣ ናብ ሽግር፣ ጻዕሪ፣ ፍርሒ፣ ሕማም፣ ሓዘን፣ ሞት
ወደቐ። ኣብ ከመይ ዝበለ ውድቀት ከም ዚነብር ዘሎ ምፍላጥ ሰለ
ዘይክእለ ከኣ፣ ሕጊ ተዋህቦ።

ሰብ ኣብ ማይ ምስ ጠሓለ፣ ፈንጠርጠር እናበለ ከሎ ምሕጋዙ
ኣዝዩ ከቢድ እዩ። ሓይሉ ምስ ተወድኣ፣ ናይ መወዳእታ ምስ
ጸልመጥ ግና፣ ስሒብካ ከተውጽኦ ዝቐለለ ይኸውን። ከምኡ ድማ ሰብ፣
ከሳዕ ክንደይ ሓጢኣተኛ ምኻኑ ተደሪኡ፣ ናይ ዘለኣለም ህይወት
ኪረክብ ከም ዘይክእል ኣርጊጹ ምስ ዚፈልጥ፣ ሽዑ እቲ ቅኑዕ ናይ

ምድሓን መገዲ ክደሊ ይኽእል። እንተ ዘይኰይኑ፡ እቲ ድሓን ዘ
ዚመስሎ፣ ካብ ካልኦት ሕይሽ ከም ዝበለ ዚግምት፣ ወይ ድማ
በደልን፡ ገለ ክፉእ ልማዳትን ጥራይ ከም ዘለዎ ዚሓስብ ሰብ፡ ባዕ
ፈንጠርጠር ምባሉ ኣይገድፍን እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ፡ ንሓጥኣን ክ
ምዉታት ገይሩ እምበር ከም ሕሙማት ገይሩ ስለ ዘይቁጽሮም፡ እ
ወንጌል ንምዉታት እምበር ንዝሓመሙ ሰባት ከም ዘይተሰ
ይነግረና።

ዝሞትና ምኻንና፡ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ድማ ሓንቲ እ
ደስ ዘብል ከም ዘይብልና ምስ ዚርድኣና፡ መፍትሒ ክንደሊ ንግደ
እምበኣርሲ እንድሕኖ፡ ካብ ሓጢኣትን ካብ ፍረ ሓጢኣትን፡ ከም
ድማ ካብቲ ንሰይጣንን ንኢጋንንቱን ተዳልዩ ዘሎ ናይ ዘለኣለም ሓ
እዩ። ባዕልና ክንድሕን ስለ ዘይክኣለና ድማ፡ እግዚኣብሄር ካብዚ ኮ
ጥፍኣት ወጺእና፡ ናብ ናይ ዘለኣለም ዕረፍቱ ክንኣቱ መ
ኣዳልዩልና ኣሎ።

5.3 ብኽመይ ኢና እንድሕን?

ሓደ ሓምባሳይ፡ ከመይ ኢሉ ከም ዝደሓነ ኣብ ሬድ
ዝመስከሮ፡ ከካፍለኩም ባህ ይብለኒ። ዓመታዊ ናይ ምሕምባነ ውድድ
ኪሳተፍ፡ ናብ ሓንቲ ዓዲ ኸደ። ነቲ ውድድር ክልተ መዓልቲ ኪተር
ከሎ፡ ድቃስ ስለ ዝኣበዮ፡ ናብቲ መሐምበሲ ቦታ ከይዱ ልምም
ኪገብር ደለየ። ሽሕኻ እቲ ቦታ ጸልሚቱ እንተ ነበረ፡ ዘሊሉ ናብ
ማይ ኪኣቱ ስለ ዝደለየ፡ ናብታ ዝለዓለት መዝለሊት ደየበ። ኣብ
ምስ በጽሐ ድማ፡ ክልቲኣን ኣእዳዉ ንጐኒ ዘርጊሑ ንምዝላል ኪዳ
ከሎ፡ ጽላሎቱ ኣብ ማዕዶ ናይ መሰቀል ምልክት ሰሪሑ ረኣየ
"የሱስ ከምዚ ኢሉዶ እዩ ኣብ መስቀል ዝሞተለይ?" ኢሉ ምሕሳ
ጀመረ። ሓጢኣተኛ ምኻኑ ተረዲኡ፡ እግዚኣብሄር ኪምሕሮ ጸለየ። እ
ዓሚቹ ፍቕሪ እግዚኣብሄር ተራእይዎ ድማ ኣብታ ዘለዋ ኩዕ
ንየሱስ ከም መድሓኒኡ ገይሩ ተቐበሎ። ድሕሪ ገለ ደቓይቕ፡ ሓ
ሰብኣይ ነቲ መብራህትታት ወልየ። ንታሕቲ ገጹ እንተ ረኣየ ድ
እቲ መሐምበሲ ኻኽዝይዎ ማይ ከም ዘይነበሮ ኣስተብህለ። እ
ሰብኣይ እዚ፡ በታ ጊዜ እቲኣ፡ ካብ ዘለኣለማዊን ካብ ሲጋውን ሞ
ደሓነ። እግዚኣብሄር፡ ንሰብ ብኽመይ መገዲ ከም ዚራኸቦ፡ እሞ ንል
ከም ዚረትዖ ምፍላጥ ኣሸጋሪ እዩ። ብዝተፈላለየ መገዲ ገይሩ እ
እንተ ጸውዓና፡ እታ እንድሕነላ መገዲ ግና ሓንቲ እያ።

ኖህ ኣብ ንቐጽ ምድሪ ኰይኑ፡ መርከብ ብእምነት ሰርሐ። እቶም ኣብ ግብጺ ዝነበሩ እስራኤላውያን፡ ደም ኣብ ልዳት ቤቶም ብእምነት ለኸዩ። እቶም ኣብ በረኻ ብተመን ዝተኸሹ ድማ፡ ናብቲ ዝተሰቐለ ተመን ኣስራዚ ብእምነት ጠመቱ። ኮኖቶም ኪጠራጠሩ ዚኽእሉ እኳ እንተ ነበሩ፡ ብምእማኖም ግና ካብ ሞት ደሓኑ። ካብ ዘለኣለማዊ ሞት ኰነ ካብ ኮሉ ፍረ ናይ ሓጢኣት፡ ብእምነት ጥራይ ኢና ክንድሕን እንኽእል። ንየሱስ ብእምነት ዚቕበሎ ሰብ፡ ኣብኡ ድማ ነፍሱ ዘዕረፈ፡ እቲ ናይ ዘለኣለም ጥፍኣት ስለ ዘይትንክፎ፡ እታ ናይ ኖህ መርከብ፡ ናይ የሱስ ምሳሌ እያ ነይራ።

እቲ ኣብ ልዳት ዝተለኽየ ደም፡ ናይቲ በኻና ዝፈሰሰ ደም የሱስ ምልክት እዩ። በዚ ደም እዚ፡ ካብ ሞት ንድሕን። እዚ ሞት እንብሎ ዘሎና፡ እቲ ብስጋ እንሞቶ ሞት ዘይኰነስ ካብኡ ዚዓቢ ዘለኣለማዊ ገሹነ መጽሓፍ ቅዱስ ካልኣይ ሞት ዝብሎ እዩ። ኣብ ዮሃ 3፡14-15 የሱስ፡ "ብእኡ ዚኣምን ኮሉ ናይ ዘለኣለም ህይወት ኺረክብ እምበር ከይጠፍእሲ፡ ከምቲ ሙሴ ኣብ በረኻ ተመን ዝሰቐለ፡ ከምኡ ድማ ወዲ ሰብ ኪስቀል ይግባእ እዩ" ከም ዝበለ፡ እቲ ተመን ኣስራዚ'ውን ናይ የሱስ ምሳሌ እዩ ዝነበረ። ድሕሪ ውድቀት ኣዳም፡ ሕንዚ ናይ ሓጢኣት ኣብ ህይወትና ከም ዘሎ ንፈልጥ ኢና። ናብቲ ዝተሰቐለ የሱስ ምስ ንጥምት ግና፡ ሓይሊ ናይቲ መርዚ ኣብ ህይወትና ኣይሰርሕን፡ ካብ ሞት ድማ እንድሕን።

ብዛዕባ ምድሓን ብዝተፈላለየ ኣገላልጻ፡ ኣብ መጽሐፍ ቅዱስ ተጻሒፉ እኳ እንተሎ፡ እታ ኣብ ኮሉ እንረኽባ ቃል "እምነት" እትብል እያ። ኣብ ግሃ 16፡30-31 እቲ ሓላዊ እሱራት፡ ንጳውሎስን ሲላስን ናብ ግዳም ኣውጺኡ፡ "ጐይተተይ ምእንቲ ኽድሕንሲ፡ እንታይ ክገብር ይግብኣኒ" በሎም። ንሳቶም ድማ ብጐይታና የሱስ እመን እሞ ንስኻን ቤትካን ክትድሕኑ ኢኹም፡ በልዎ። ኪድሕን፡ ኪኣምን ጥራይ እምበር ካልእ ዚገብሮ ነገር ከም ዘየለ ነገርዎ። *ምድሓን ብእምነት ጥራይ እዩ ዘርከብ።* ንሱ ብምእማኑ'ኻ ቤተሰቡ በቲ ናቱ እምነት'ዶ እዮም ዚድሕኑ? ኣይኰነን። ናይ ሓደ ሰብ እምነት ንኻልኣ ሰብ ፈውሲ ኪረክብ፣ ሓይሊ እግዚኣብሄር ኣብ ልዕሊኡ ኪርኣ ክትገብር ትኽእል እዩ። ጐይታ፡ እምነት ናይቶም ዘምጽእዎም ሰባት ርእዩ፡ ሕሙማት ኪሓውዩ፣ ምውታት ኪትንስኡ ከም ዝገበረ ንፈልጥ ኢና። እንተኾነ ግና ናይ ሓደ ሰብ እምነት ንኻልኣ ሰብ፡ ካብቲ ዘለኣለማዊ ሞት ክተድሕኖ፡ ናይ ዘለኣለም ህይወት ክተውህቦ ብፍጹም ኣይትኽእልን እዩ። ስለዚ፡ *ሰብ ባዕሉ ብዚኣመኖ እምነት ይድሕን እምበር፡ ናቱ እምነት ንውሉዱ ኰነ ንስድራ ቤቱ ኪድሕኖም ኣይክእልን እዩ።* ብዓል

ጳውሎስ ነቲ ሓላዊ እሱራት፣ እቲ ዝበርሃሉ ብርሃን ኣብ ቤቱ ከ
ዜብርህ እሞ፣ ቤተሰቡ ነቲ ሓቂ ኣሚኖም፣ ናይ ምድሓን ውሳኔ ከ
ዚገብሩ እዮም ዘበሰርዎ።

5.4 እንኮ

መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ምድሓን ኪዛረብ ከሎ፣ እንኮ እምበ
ክልተ ወይ ሰለስተ መገዲ ከም ዘየሉ፣ ንጹር ገይሩ ይምህረና። የሰ
"ብዘይ ብኣይ ሓደ እኳ ናብ ኣቦ ዚመጽእ የልቦን" ኢሉ ተዛረ
ዮሃንስ ከኣ፣ "እቲ ወዲ ዘሎዎ ህይወት ኣላቶ፣ ወዲ ኣምላኽ ዘይ
ህይወት የብሉን" እናበለ ብዛዕባ ምድሓን ገሊጹ ኣሎ። ካብ የ
ወጻኢ ህይወት ዚብሃል ነገር ከም ዘየሉ ዮሃንስ ካብ ምዕራፍ ሓ
ጀሚሩ ይነግረና። የሰብ፣ "መንገድን ሓቅን ህይወትን ኣነ እየ" ኮ
ዝበለ፣ ሰብ ህይወት ኪህልው፣ ንየሱስ ኪቕበሎ ብስመ ድማ ኪኣም
ናይ ግድን እዩ። እቲ ህይወት ከም ዘድልዮ ፈሊጡ ሓጢኣ
ዝተኣመነ፣ ነቲ ሓቂ ዝኾነ የሱስ ዚፈለጠ፣ መገዲ ኩይንው ድ
ብእኡ ዝተመላለሰ እንተ ዘይኮይኑ፣ ብቑልእ መገዲ ናብ እግዚኣብሄ
ዚበጽሕ፣ መንግስተ ሰማያት ዚኣቱ ሓደ እኳ የልቦን። ስለዚ ምድሓ
ንየሱስ ክርስቶስ ብምእማን ጥራይ ምኻኑ፣ ኣብ ቃል ኣምላኽ ግሉጽ
ንጹርን እዩ።

ንብዙሓት ሰባት፣ ድሕሪ ሞት ናበይ ኢኻ እትኸይድ? መንግስ
ሰማይ ክትወርስ'ዶ ኢኻ? ኢልካ ክትሓቶም ከለኻ፣ "እንድዒ! ኣ
ከመይ ገይረ ክፈልጥ? ሽዑ እየ ዝርእዮ" ይብሉ። እቲ ሰናይ ዝገበ
ካብቲ ሕማቕ ዝገበርዎ በሊጹ እንተ ተረኺቡ፣ ወይ ከኣ ነቲ ሰና
ንምግባር ብዝፈተንዎ ተፈሪዶም፣ እግዚኣብሄር "ድሓን ኪኣት
ይኽእሉ እዮም" ዚብሎም ይመስሎም። እቶም ከምዚ ዚብሉ ሰባ
ገለ ሰናይ እኳ ዘይብሎም ሓጢኣተኛታት ምኻኖም ከም ዘይፈለ
የርኢ። ሰብ ብገዛእ ርእሱ ጽድቂ ሰለ ዘይብሉ፣ ብዘይካ እቲ ሓጢኣ
ብደም የሱስ ዝተሓጽበሉ፣ ግብሩ ተራእዩ ወይ ከኣ ቡቲ ሕልና
ተፈሪዱ ኪጸድቕ ዚኽእል ሓደ እኳ የልቦን። ስለዚ፣ ናብ መንግ
ሰማይ ዚኣቱ እንኮ መገዲ (The only way) የሱስ እዩ። ነዚ ሓ
እዚኣ፣ ካብ ኵሉ ንላዕሊ ክንርድኣ ባህ ይብለኒ። መንግስተ ሰማ
ምእታው ዚከኣል፣ ብየሱስ ጥራይ ምኻኑ እንተ ዘይኣሚንና፣ ምድሓ
ብኻልእ ነገር'ውን ይርከብ እዩ ንብል ከም ዘሎና ነስተውዕል። እ
ሓሳባት ድማ፣ ምስ መጽሓፍ ቅዱስ ዘይሰማማዕን፣ ናይ የሱስ ክርስቶ
ናብዛ ዓለም ምምጻእ ትርጉም ዜጥፍእን እዩ። ብኻልእ መገዲ ምድሓ

ዚክኣል እንተ ድኣ ኮይኑ፣ የሱስ ክርስቶስ ኻኽንቱ እዩ ዝመጸ
ኻኽንቱ ድማ እዩ ዝሞተ!!

ምድሓን፣ ብየሱስ ክርስቶስ ጥራይ እምበር፣ ብኻልእ መገዲ
ብፍጹም ከም ዘየለ ክንሰምዕ ከሎና፣ ስለ እቶም ወንጌል ዘይሰምዑ፣
ቅኑዕ ዘለዉ መሲልዎም ካልእ እምነት ዝሓዙ፣ ኣእምሮኦም ምምዝዛን
ብዘይ ምኽኣሉ ምድሓን ኪርድኣም ዘይክእሉ ሰባት (ከም ቄልዑን ናይ
ኣእምሮ ሕማም ዘለዎምን) "መወዳእታኣም እንታይ እዩ?" ኢልና ከም
እንሓስብ ፍሉጥ እዩ። (ብዛዕባ እዚ ዝርድኣኒ ክገልጸ ክፍትን እዩ።)
እግዚኣብሄር ናይ ምድሓን መገዲ፣ ብወዱ ብየሱስ ክርስቶስ ጥራይ
እምበር፣ ብኻልእ ከም ዘየለ ብዘይ ጥርጥር እዩ ዚነግረና። ንሕና
ከፋኣት ክነስና፣ ብዛዕባ ካልኦት ሰባት ካብ ተገደስና፣ እግዚኣብሄር
ኑዮም ብኢዱ ዝደኮኖምን፣ ካብ ማህጸን ኣዲኦም ዚፈልጦምን ድኣ
ክንደይ ኣዝዩ ዘይሓልየሎም! እግዚኣብሄር ካባና ንላዕሊ ንፍጥረቱ
ዚሓሊ፣ ንኽኑ ልቢ ድማ ዚምርምር ምኻኑ ንፍለጥ። ስለዚ ንኑፍስ
መነፍ ሰብ፣ ብዛዕባ ወዱ (የሱስ ክርስቶስ) ክፈልጦ ዚግብኦ ሓቂ
ዘመይ ገይሩ ከም ዚገልጸሉን፣ ወንጌል ከም ዚነግሮን ኣይንፈልጥን
ኢና። ንሕና፣ ምድሓን ብየሱስ ጥራይ ምኻኑ ኣሚንና ነቲ ቓል
ንንገር። እቲ ፍርዲ ግና ናትና ስለ ዘይኮነ፣ ንእግዚኣብሄር ንግደፈሉ።

እቶም ኣብ ብሉይ ኪዳን፣ የሱስ ቅድሚ ምውላዱ ዝነበሩ
ሰባት'ኸ፣ ከመይ ኢሎም ድኣ ንመንግስተ ሰማያት ኪወርሱ እዮም?
ንብል ኻኽውንዚ ንሳቶም'ውን፣ በቲ ድሓር ዚመጽእ እሞ ዜድሕኖም
መሲህ ክርስቶስ ብምእማን እዮም ዝደሓኑ። ስምኦን፣ ነዚ ምድሓን እዚ
ይጽብ ከም ዝነበረ፣ ነቲ ቐቡእ እግዚኣብሄር ከይረአየ ከም ዘይመውት
ብመንፈስ ቅዱስ ተገሊጹሉ ነበረ። ከምቲ ዝተገልጸሉ ኽኣ፣ ንየሱስ
ሕጻን ከለ ሓቒፎ። ካልኦት'ውን፣ የሱስ ነቲ ምምጻኡ ኪርእዩ
ዝተመነዩ ግናኸ ዘይረኽብዎ ናይ ብሉይ ኪዳን ጻድቃን ከም ዝነበሩ
ተዛሪቡ ኣሎ። እምበኣርሲ እቶም ናይ ብሉይ ኪዳን ኣመንቲ በቲ
ዝመጽኦም ገና ዘይመጸ መሲህ ተስፋ ብምግባር ይድሕኑ እቶም ናይ
ሓድሽ ኪዳን ኣመንቲ ድማ ነቲ ዝመጸ፣ እሞ ኣብ ክንዳና ህይወቱ በኻ
ዘሃበ ኣሚንና ንድሕን።

5.5 ዳግም ምውላድ

ኣብ ወንጌል ዮሃንስ ምዕራፍ 3፣ ኒቆዲሞስ ዝስሙ ፈሪሳዊ
ሰብኣይ፣ ኵሉ ሕግን ስርዓትን ዚፈልጥን ዚምህርን፣ ሓለቓ ኣይሁድ

ከም ዝነበረ ነንብብ። በቲ የሱስ ዚገብሮን ዚምህሮን ዝነበረ ተገሪ
ካብ ላዕሊ ምምጻኡ፣ ማለት ክርስቶስ ምኻኑ ከም ዚኣምን ኪነ
ብለይቲ ናብኡ መጸ። ነቲ ሕግን፣ የሱስ እቲ ክርስቶስ ምኻ
ዝተረድአ ሰብ እኳ እንተኾነ፣ ድሕሪ ሞቱ ናይ ዘለኣለም መንግ
ከም ዘይረክብ የሱስ ስለ ዝፈለጠ፣ ዳግም ኪውለድ ከም ዘለዎ ነገ
ከም ብሓድሽ ወይ ከኣ ዳግም ምውላድ እንታይ ማለት ምኻኑ፣
ንምንታይ ዳግም ምውላድ ከም ዘድልዮ ከረድኦ ከሎ ድማ፣ እቲ
ስጋ ዝተወልደ ስጋ ምኻኑ፣ ካልኣይ ጊዜ ካብ ማይን ካብ መንፈ
ካብ ላዕሊ እንተ ዘይተወሊዱ፣ ህይወት ኪህልዎ ከም ዘይኽእል ገለጸ
ንዝሕሱ ሰብ ኣይትሕሱ፤ ንዝሰርቕ ሰብ ኣይትስረቕ ይብሃል፤ ን
እታ ጌጋኡ ተንጊሩ ኪእረም ይኽእል ይኽውን። የሱስ ንኒቆዲሞ
ብዛዕባ እቲ ዝገበሮ ጌጋ ዘይኮነስ፣ ንሱ ባዕሉ ጌጋ ምኻኑ፣ ካልኦ
እንተ ዘይተፈጢሩ ፍጹም ኪልወጥ ከም ዘይክእል ነገሮ። እዚ ማለ
ድማ፣ እቲ ካልኣይ ዚውለድ ኒቆዲሞስ እንተ ዘይኮይኑ፣ እቲ ቀዳማ
ኒቆዲሞስ መንግስቲ ኣምላኽ ኪኣቱ ከም ዘይክእል ኣረጋገጸሉ።

እዚ የሱስ "ማይ" ዚብሎ ዘሎ፣ ቃል ኣምላኽ እምበር ካል
ኣይኮነን። ኣብ 1ጴጥ 1፡22 "ብሀያውን ንዘለኣለም ብዚነብርን ቃ
ኣምላኽ፣ ካብ ዘይጠፍእ ዘርኢ እምበር፣ ካብ ጠፋኢ ዘ
ኣይኮንኩምን ከም ብሓድሽ እተወለድኩም" ይብል። ኣብ ያእ 1፡
ድማ፣ "ቐዳሞ ፍጥረቱ ምእንቲ ኽንከውን ኢሉ ኣዩ ኽም ፍቓዱ ብቃ
ሓቂ ዝወለደና" ይብል። ስለዚ ሰብ ካብ ቃል ኣምላኽን ካብ መን
ቅዱስን ከም ብሓድሽ ምስ ተወልደ ህያው ይኽውን፤ ናይ እግዚኣብሄ
ኣምላኽ መንግስቲ ድማ ይረክብ።

ሰብ፣ ባዕሉ ንህይወቱ ኪልውጣ ኣይኽእልን እዩ። ስለዚ፣ ናብ
ኪልውጠ ምሉእ ስልጣንን፣ ክእለትን፣ ድሌትን፣ ዘሎም ጉይ
ብእምነት ቀሪቡ፣ ብሓይሊ መንፈስ ቅዱስ እዩ ዚልወጥ። ከምቲ ንንፃ
ከንርእዮ ዘይኽእል፣ ስርሑን ሓይሉን ግና እንርኢ፣ መንፈስ ቅዱ
ድማ ከምኡ እዩ። ነዚ ናይ ምድሓን ለውጢ፣ የሱስ ካብ ላዕ
ምውላድ ኢሉ ይጽውዮ። ኣብ ማቴ 9፡14-17 የሱስ፣ ንመንፈስ ቅዱ
ከም ወይኒ፣ ንመንፈስና ድማ ከም ሓርቢ ገይሩ ይምስሎ። ንሓድ
ወይኒ ኣብ ኣረጊት ሓርቢ እንተ ኣእተውዎ፣ እቲ ሓርቢ ኪጸሮ ከ
ዘይክእል፣ መንፈስ ቅዱስ ኣባና ኪሓድር መጀመርታ ንሕና ክንልውጦ
ይግብኣና። ሰብ ኪድሕን ከሎ ብዓይኒ ክርኢ ዚኽእል ለውጢ ኣ
ቁመቱ፣ ኣብ መልክዑ ኣይንርእን። ኣብቲ መንፈሱ ግና፣ እቲ ምው
ዝነበረ ሓድሽ ፍጥረት ተፈጢሩስ ህያው ይኸውን።

ዳግም ምውላድ፣ ናይ መዓልትታት ወይ ከኣ ቀስ ብቐስ ዚርከብ
ለውጢ ዘይኮነስ፣ ቅጽበታዊ ለውጢ እዩ። እዚ ድማ፣ ቃል ኣምላኽ
ንልብና ምስ ዚትንክፎ፣ ሓጢኣተኛታት ምኻንናን፣ ናይ ዘለኣለም ሞት
ከም ዚግብኣናን ክንእመን ይገብረና። ካብ ወለድና ብስጋ ክንውለድ
ጠሪጽና ብፍቕድና ናብዛ ዓለም ኣይመጻእናን። ካልኣይ ጊዜ ክንውለድ
ግና፣ ናይ ባዕልና ነጻ ፍቓድን ምርጫን ይሓትት። ስለዚ፣ ዳግም
ምውላድ ማለት፣ ሰብ ናብቲ ሰማይን ምድርን ዝፈጠረ እግዚኣብሄር
ኣምላኽ ቀሪቡ፣ እቲ የሱስ ዚፈጸመ ኮነ ንኣይ እዩ ዚፈጸመ ኢሉ ምስ
ኣሚኑ ብንሰሓ ናብ ኣምላኹ ምምላስ ማለት እዩ። ገለ ሰባት "በዛ
ጠዓልቲ እዚኣ እየ ድሒነ" ኢሎም ኣረጋጊጾም፣ ነታ ዝደሓኑላ
ጠዓልቲ ከይፈልጥዋ ይኽእሉ እዮም። እንተኾነ ግና፣ እቲ ቅድሚ
ምድሓኖም ዚሰምዕዎ ቃል ኣምላኽ፣ ነቲ ልቦም ኪኹብኮሶ ምስ ጸንሐ፣
ኣብ ሓደ ጊዜ፣ ነዚ ጕይታ እዚ ንምስዓብ ናይ ልቢ ውሳኔ ዝገበሩላ
እዋን እዮም ዚድሕኑ። በታ ደቒቕ እቲኣ ድማ፣ ካብ ሞት ናብ
ዘይሞት ብኡብኡ ይሳገሩ።

ምድሓንና፣ ብእምነት እንፈልጦ ጉዳይ እዩ። ስምዒትና ብዙሕ
ጊዜ ስለ ዚለዋወጥ፣ ንእግዚኣብሄር ኣዚና ዘሕዘንናዮ ኩይኑ ኪስምዓና
ኽሎ፣ ወይ ከኣ ከም ካልኦት ዘይንዓቢ ዘሎና ኪመስለና ኽሎ፣
"እምበር'ዶ ድሒነ እየ?" ንብል። ሰብ ካብ ኣቦኡን ኣዲኡን ብስጋ ካብ
ዘተወለደሉ ጊዜ ጀሚሩ ዕድሜኡ ይቈጽር እምበር፣ ብስጋ ምውላዱ
ዚጠራጠር ሓደ እኳ የልቦን። ልክዕ ከምኡ፣ ድሒንና እንተ ድኣ
ኣኒና፣ ዳግም ብመንፈስ ምውላድና ኣረጋጊጽና ብዘይ ጥርጥር
ክንፈልጦ ይግብኣና። ከምቲ ስጋ ብምልባስና እንዓቢ፣ እንጠሚ፣
እንጸምእ፣ ኮኑ ናይ ስጋ ባህርያት ኣባና ዚግለጽ፣ ከምኡ ክኣ፣
ብመንፈስ እንተ ድኣ ተወሊድና ኣኒና፣ መንፈሳዊ ጥምየትን፣ ጽምእን፣
መንፈሳዊ ዕብየትን፣ ኣብ ህይወትና ኪርኢ ናይ ግድን እዩ።
ሓጢኣተኛታት ምኻንናን፣ የሱስ ክርስቶስ ካብዚ ሞት እዚ ኪድሕነና
ከም ዝሞተን ንኣምን እንተ ኣኒና፣ መንፈስ ኣምላኽ ድማ ኣብቲ
ህያው ዝኾነ መንፈስና ኩይኑ ይምስክረልንና እንተሎ፣ ብምድሓንና
ኣይንጠራጠርን።

5.6 ጸጋን ግብርን

ናይዞም ኣብ ኣሜሪካ ባስኬት ቦል ዚጻወቱ፣ ናይ ዓመት
ዶሞዞም፣ መብዛሕትና ምሉእ ዕድሜና ሰሪሕና ዘይንረኽቦ ገንዘብ እዩ።
ብግልዮናት ዚቕጸር ገንዘብ ኪወስዱ ካብ ዚጅምሩ፣ ነዊሕ ጊዜ

ኣይገብርን። እንተኾነ ግና ሕጂ፡ ንኣታቶም ግቡእ ዓሰቦም
ዚመሰለ።ም። ልክዕ ከምኡ፡ ንእሽቶ ነገር ጌርና ናይ ዘለኣለም ህይወ
እንተ ንረክብ፡ ናይታ ዝገበርናያ ዓስብና ወይ ከኣ ደሞዝና እምቢ
ነጻ ህያብ ክንብላ ኣይምኽኣልናን። ኣብ ሮሜ 4፡4-5 "ነቲ ዚገብር
ዓሰቡ ከም ዕዳ ኮይኑ እዩ እምበር፡ ከም ጸጋ ኣይኮነን ዚቑጸረ
ነቲ በቲ ንሓጥእ ዜጽድቕ ዚኣምን እምበር ዘይገብር ግና፡ እታ እም
ንጽድቂ ትቑጸረሉ እያ" ይብል። ጸጋ ሰሪሕና እንረኽቦ ዘይኮነስ
ህያብ እዩ። *መንግስቲ ሓምላኽ ንምውራስ፡ ብጸጋ፡ ብኽምኡ፡*
ሓምላኽ እንቕበላ እንተ ዘይኮይኑ እንገብሮ ወይ እንጓዮ ምንም ነ
የልቦንን። ስለዚ፡ እቲ የሰብ ክርስቶስ ዚገብሮ ግብሪ ጽድቂ ድኣ
ዚቑጸረልና እምበር፡ ብግብርና ኣይኮነን። ካብ ብሉይ ኪዳን፡ ብዛ
ጸጋ ጸቡቕ መረድኢ ዝኾነና፡ ሓደ ዛንታ ንርኣ፡-

ካብታ ዳዊት ንጉልያድ ዝቐተለላ መዓልቲ ጀሚሩ፡ ሳኦ
ንዳዊት ኪቕትሎ ይደሊ ነበረ። ነፍሲ ዮናታን ወዲ ንጉስ ሳኦል ግ
ምስ ነፍሲ ዳዊት ተኣሰረት። ኣዝዮም ስለ ዝተፋተዉ ድማ፡ ኪ
ተኣታተዉ። ዮናታን፡ ዳዊት ነታ መንግስቲ ሒዝዋ ክርኢ ተመ
እኳ እንተ ነበረ፡ ከይረኣያ ሞተ። ኣብ 2ሳሙኤል ምዕራፍ 9፡ ዳዊ
ነታ መንግስቲ ምስ ሓዛ ብምኽንያት ዮናታን ኢሉ ምሕረት ዚገብረ
ገለ ሓድጊ እንተሎ ሓተተ። እቲ ዚርከብ ሰብ መን ምኻኑን፡ ከመ
ምኻኑን ብዘየገድስ፡ ወዲ ዮናታን ብምኻኑ ጥራይ፡ ንጉስ ምሕረ
ኪገብረሉ ደለየ። ኣጣዪቹ ድማ፡ ቁልዓ ከሎ ውሽጢ ምስ ተሳዕ
ሞግዚቱ ከተሀድሞ ክትብል ክልተ ኣእጋሩ እተጕድኣ፡ መፊቦሸ
ዝተባህለ ሰብኣይ ረኸበ። ዳዊት፡ ነታ ምስ ዮናታን ዝኣተዋ ኪ
ኪፍጽም ስለ ዝደለየ ኸኣ፡ ነቲ ሰብኣይ ጸውየ። መፊቦሸት፡ ወዲ ወ
ንሳኦል ብምኻኑ፡ ኣብ ልዕሊኡ ድማ ሓንካስ ስለ ዝነበረ እናፈር
ናብ ቅድሚ ንጉስ ቀረበ። ንጉስ ዳዊት፡ "ብምኽንያት ኣቦኻ ዮናታ
ኢለ ርግጽ ምሕረት ክገብረልካ እየ እሞ ኣይትፍራህ፡ ግራሁ ኣቦ
ሳኦል'ውን ክመልሰልካ እየ። ንስኻ ከኣ ንሓዋሩ ኣብ መኣደይ እንጊ
ክትበልዕ ኢኻ" በሎ።

መፊቦሸት ዝፈጸሞን፡ ዝዓየዮን፡ ምንም ኣይነበሮንI ኪዓዪ'ው
ኣይክእልን እዩ ነይሩ። ካልእ ይትረፍ፡ ንጉስ ዳዊት ኪኣቱ ኽሎ እኳ
ዜውጽኦ ሰብ ስለ ዘይረኸበ፡ ወጺኡ ኣይተቐበሎን። ሕጂ ግና፡ ስሊ
ዘይኮነስ፡ ስለ ዮናታን ኢሉ ንጉስ ምሕረት ገበረሉI ርስ
ተመልሰሉI ንሓዋሩ ካብቲ ጥዑም መኣዲ ናይ ንጉስ ተኻፋሊ ኮነ
እዚ ምስቲ ናትና ምድሓን ብዙሕ ዚመሳሰል ነገራት ኣሎዎ። ከም
መፊቦሸት ጥዑይ ነይሩ ድሓር ዝሓንከሰ፡ ድሕሪ ውድቀት ኣዳ

ንሕናውን ደቂ ቕጥዓን፡ ሞት ዚግብኣናን ኮንና። ከምቲ መፊቦሸት፡
ምእንቲ ዮናታን ዘይግብኦ ዝረኸበ፡ ንሕና ድማ ምእንቲ የሱስ
ዘይግብኣና በረኸት ተቐበልና፣ ምሕረት ተገብረልናI ርስቲ
ተመልሰልና፣ ንሓዋሩ ካብ መኣዲ እቲ ልዑል ንምገብ ኮንና። እቲ
ዝተመልሰልና ርስቲ እቲ ዘለኣለማዊ ቤትና ኪኸውን ከሎ፡ እቲ
መኣድና ድማ፡ ኣብ ቤትናን ኣብ ናብራናን ሰላም፣ ብምእታውናን
ብምውጻእናን ዕረፍቲ፣ ዘይውዳእ ሰማያዊ በረኽት፣ ናይ ዘለኣለም
ብጽኣና፣ ሓጕስ፣ ወዘተ... የጠቓልል። እዚ ኽሉ ከኣ ብኽምኡ
ግለት ብጸጋ እንረኽቦ እዩ።

5.7 እምነትን ግብርን

ምድሓንና፡ እቲ ኽሉ በረኽት እንረኽቦን፡ ጸጋ (ነጻ ህያብ) ስለ
ዝኸኖ ብእምነት እምበር፡ ገለ እኳ እንሰርሖ የብልናን። ጳውሎስ ኣብ
ሮሜ 4፡5 "ዚኣምን እምበር ዘይገብር" ዚብሎ፡ ምስቲ ያእቆብ
"እምነት ብዘይ ግብሪ ምውትቲ እያ" ዚብሎ ሓሳባት ዚጋጭ ይመስል
ደኣ? እምነትን ግብርን፡ ጽቡቕ ሕብረት እኳ እንተለወን፡ *ክልተ*
ዝተፈላለያ ነገራት እየን። *ክንድሕን እምነት እምበር፡ እምነት ምስ*
ግብሪ ከም ዘየድልየና ብዘይ ገለ ውልውል ኣርጊጽና ክንፈልጥ የድሊ።
እግዚኣብሄር ልብን ኩላሊትን ዚምርምር ኣምላኽ ስለ ዝኾነ፡ ናይ ሰብ
እምነት ንምርኣይ ኣይጽግሞን እዩ። ሰብ ግና፡ ናይ ካልእ ሰብ እምነት
ክርእየሉ ዚኽእል ሓይሊ የብሉን። ስለዚ፡ እቲ እኣምን እየ ዚብል
ሰብ፡ ነታ እምነቱ ብግብሪ ክርእየ ይግብኣ። ህያው ሰብ፡ ከተንፍስ፣
ከዘልዕ፣ ከሰቲ፣ ክንቀሳቐስ፡ ናይ ግድን ከም ዘሎዎ፡ ህያው እምነት
ድማ ከምኡ ህያው ምኽና እተርእየሉ ግብሪ ኣለዎ። ግብሪ ዘይብላ
እምነት ግና ምውትቲ እያI ስለዚ ድማ የላን ክንብላ ንኽእል ኢና።
ያእቆብ ነዛ ግብሪ ዘይብላ እምነት፡ ምስ ናይ ኣጋንንቲ እምነት ሓደ
ይገብራ።

እምበኣርሲ፡ ክንድሕን እምነት ጥራይ እዩ ዜድልየና። ምስ
ድሓንና ግና፡ እቲ በብዕለቱ እንነብሮ ናብራ ብእምነት እንተ ድኣ
ኮይኑ፡ ካልእ ሰብ ኪርእዮ ዚኽእል ግብሪ ኪህልዎ ኣለዎ። ኣብ
መልእኽቲ ጳውሎስ ናብ ሰብ ሮሜ ክነንብብ ከሎና፡ "ኣብርሃም ኣቦ
ብዙሓት ኪኸውን ኣመነ እሞ ጽድቂ ኮይኑ ተቑጽረሉ" ዚብል ብዛዕባ
ምድሓን ምሳሌ ኪህብ ከሎ እዩ። ብምእማኑ፡ ጽድቂ ከም ዝተቑጽረሉ
እምበር ዝሰርሖ ገለ ነገር ከም ዘይነበረ ንርኢ። ኣብ መልእኽቲ
ያእቆብ ግና፡ "ኣብርሃም ኣቦናዶ ንይስሃቅ ወዱ ኣብ መሰውኢ ምስ

ኣቕረቦ፡ ብግብሩ ኣይጸደቐን?" ይብል። እግዚኣብሄር፡ ናይ ኣብርሃ
እምነት ዚርእዩ፡ ናብቲ ናይ መሰውኢ ቦታ ምስ በጽሐ ኣይኩነን
እንተኹነ ግና ንትምህርትና፡ ናይ ኣብርሃም እምነት ምርኣይ ከንክእ
እግዚኣብሄር ነዚ ኪገብር ኣዘዞ። ያእቆብ፡ ነዛ ግብሪ ዘሎዋ እም
ዚገልጻ ዘሎ፡ ሓደ ሰብ ናይ ካልእ ሰብ እምነት ከመይ ኪርእዩ ከ
ዚኽእል ንምርዳእ እምበር፡ ንእግዚኣብሄርሲ እምነትና ንበይና ሰ
ዝርእያ፡ እዚኣ ብዛዕባ እታ ናይ ምድሓንና እምነት እትዛረ
ኣይኮነትን።

ብዙሓት ሰባት ብዛዕባ የሱስ ይፈልጡ እዮም። እንተኾነ ግ
ብኣእምሮኦም እምበር ብልቦም ኣይኮኑን ዚፈልጥዎ። ከምኡውን
ብዙሓት ዚኣምኑ ኪመስሎም ይኽእል እዩ። ኮሎ እኣምን እየ ዝበ
ግና ኣማኒ ኣይኮነን። ኮሎ ክርስቶስ ተባሂሉ ዚጽዋዕ፡ ሰባ
ክርስቶስ ኣይኮነን። እቲ እምነት ዘሎዎ፡ ከምቲ ያእቆብ ዚብሎ ዘሎ
ግብሪ ኣሎዎ። እታ ግብሪ ድማ ንእግዚኣብሄር ካብ ምፍቃ
እትብገስ፣ ፍረ መንፈስ ቅዱስ ዝረኣየላ እያ። ብኣንጻሩ ኽኣ፡ ኮ
ግብሪ ዘሎዎ ዝመስለና፡ እምነት ኣሎዎ ማለት ኣይኮነን። እቶ
ፈሪሳውያን ግብሪ ነይርዎም። ብዓይኒ ሰብ ክርኢ ኽሎ ጻድቃናት
ቅዱሳትን ይመስሉ ነይሮም። ብደገ ዚገብርዎ ግብሪ እምበር፡ እ
እግዚኣብሄር ዚርእያ ናይ ሓቂ እምነት ሰለ ዘይነበረቶም የሱ
"ልቕሉቓት መቓብር" እናበለ ይጽውየም።

ኣብ ዓለም ዘሎ ዝተፈላለየ ሃይማኖት፡ ሰብ ብእግዚኣብሄ
ቅቡል ምእንቲ ኪኸውን፡ ሰናይ ኪገብር፣ ስርዓታት ኪሕሉ ከ
ዘድልዮ ይምህሩ። ክርስትና ግና፡ ሰብ ገለ ሰናይ ከም ዘይብሉ፡ ኣ
ልዕሊ እቲ የሱስ ክርስቶስ ዚፈጸሞ ድማ ሓንቲ ነጥቢ እኳ ኪውሰ
ከም ዘይክእል ይምህር። ስለዚ፡ ሰብ ሓጢኣተኛ ምኻኑን ሰና
ንምግባር ዘይምኽኣሉን ኣሚኑ፡ ንወዱ ንየሱስ ክርስቶስ ብምእማን ና
ኣማላኹ ይመጽእ። ሓጢኣቱ ተኣሚኑ ምስ ዚንሳሕ፡ እግዚኣብሄ
ንሓጢኣቱ ብደም የሱስ ይሓጽበሉ፤ ካብ ኩነኔ ነጻ ይኸውን፤ ና
እግዚኣብሄር ጽድቂ ድማ ይቕበል።

የሱስ፡ ናይ ኮሎ ሰብ ምድሓን ቅድሚ ክልተ ሽሕ ዓመ
ፈጺምዎ እዩ። ነቲ ዝተፈጸመ ምድሓን፡ "የሱስ ንኣይ ገይሩለይ" ኢ
ዝኣመነ ሰብ ይድሕን መገዱ ክኣ ይቕየር። (ንስሓ መገዲ ምቕያ
እዩ።) ከምቲ ሰብ ብፍቓዱ ዝወደቐ፤ ብፍቓዱ ድማ ብንስሓ ና
ኣማላኹ ይምለስ። ሰብ ብእምነት ጥራይ እዩ ዚድሕን። እምበኣርሲ
ዚድሕን እምነት፡ "የሱስ ፍጹም ኣማላኽን ፍጹም ሰብን ምኻኑ፣ ንኣይ

ንሓጥእ ኬድሕን ከም ዝሞተን፡ ንኾሉ ከም ዝፈጸመለይን እኣምን
ኣለኹ፤ ስለዚ ድማ ንየሱስ ከም መድሓንየይ እቕበሎ ኣለኹ" ምባል
እዩ።

5.8 ብምድሓንና እንታይ ረኺብና?

እግዚኣብሄር ናብ ደቂ ሰብ ዘሎዎ ዝዓበየ ዕላማ፡ ምድሓን እዩ።
መጽሓፍ ቅዱስ ዝተጻሕፈሉ ምኽንያትውን ነዚ እዩ። ሓደ ሰብ
ኪድሕን ከሎ፡ ኣብ ሰማይ ዓብዪ ሓጉስ ከም ዚኸውን ቃል ኣማላኽ
ይነግረና። ናይ ምድሓን ምስጢር፡ ጥልቂ ብምኻኑ፡ ብቓላት ተጻሒፉ
ዚውዳእ ኣይኮነን። ትርጉምን፡ ፍረን፡ ናይ ምድሓንና፡ ሕጂ ኣብዛ
ምድሪ ኸሎና፡ ብምሉኡ ክንርድኦን፡ ክንበጽሓን ኣይንኽእልን ኢና።
እንተኾነውን፡ ገለ ካብቲ ብምድሓንና ዝረኸብናዮን ዝኹንናዮን ድሕሪ
እዛ እትስዕብ ጥቕሲ ክንዝርዝር፡-

"ንሰቫትኩም ቀደም ከም ንብረት እዛ ዓለም እዚኣ፡ ከምቲ
መንፈሱ ሕጂ ኣብቶም ደቂ ዘይምእዛዝ ዚገብር ዘሎ ሓለቓ ስልጣን
ኣየር ተመላለስኩም፡ ብበደልኩምን ብኣበሳኹምን *ምውታት ዝነበርኩም፡
ንኣኻትኩም ሀያዋን ገበረኩም*። ንሕና ኹላትና ኸኣ ነቲ ናይ ስጋን ናይ
ሓሳባትን ድሌት እናገበርና፡ ቀደም ብትምኒት ስጋና ምሳታቶም ንነብር
ነበርና፡ ከምቶም ካልኦትውን ብባህርይና ደቂ ቕጥዓ ነበርና። ግናኸ
እቲ ብምሕረት ሃብታም ዝኾነ ኣምላኽ ምእንቲ እታ ብእኣ ዘፍቀረና
ዓባይ ፍቕሩ፡ ንኣና፡ ብበደልና ምውታት ከሎናሰ፡ ምስ ክርስቶስ
ሀያዋን ገበረና፡- ብጸጋ ኢኹም ዝደሓንኩም፡- *ምስኡውን ኣተንሰኣና፡*
ኣብቲ ዚመጽእ ዘመናት ብሕያውነቱ እቲ ብሉጽ ሃብቲ ጸጋኡ
ብክርስቶስ የሱስ ኣባታትና ምእንቲ ኼርኢ፡ *ኣብ ሰማያት ብክርስቶስ
የሱስ ምስኡ ኣቐመጠና*። ሓደ እኳ ኽይምካሕሲ፡ ካብ ግብሪ ኣይኮነን
እሞ፡ *ብእምነት ብጸጋ ኢኹም ዝደሓንኩም*፡ እዚ ኽኣ ውህበት ኣምላኽ
እዩ እምበር፡ ካብኻትኩም ኣይኮነን። ፍጡራት ኢና እሞ፡ ነቲ ኣምላኽ
ዘንመላለሰሉ ኢሉ ቐደም ዘዳለዎ ሰናይ ግብሪ *ብክርስቶስ የሱስ
ላተፈጠርና ኢና*።" (ኤፌሶን 2፡1-10)

- ሀያዋን ኢና

ብናይ እግዚኣብሄር ሚዛን፡ ገለ ሕማቕ ጠባይ፣ ወይ ክኣ ገለ
ኣበር ጥራይ ዝነበረና ዘይኮነስ፡ ብሓጢኣትናን ብበደልናን ምዉታት
ኢና ነርና። (ምዉታት ከም ዝነበርና ብቐሊሉ ዝርድኣና ነገር
ኣይኮነን።) ክንምስክር ከሎና እኳ፡ "ኣነ፡ ንጉረባብቲ ዘሰካሕኩ፣

ረጋቢት ዝቐትል፣ ዝሰርቐ፣ ንቔልዑ ዝሃርም ሰብ እየ ነይረ፣ ሕ
ግና ተለዊጠ" ዝአመሰለ ዘረባ ኢና እንዛረብ። ከምኡ ምባልና ሓ
እኳ እንተኾነ፣ ሓለፋ ናይቲ እንብሎ፣ ምዉታት ምንባርና፣ ካብ ገ
ሓጢኣት ዘይኮነስ ካብቲ ምንጪ ናይ ሓጢኣት ከም ዝድሓን
ክንፈልጥ ይግብኣና። ሰብ ምስ ሓመመ ረስኒ ይገብረሉ። እቲ ረስኒ
ናይ ሕማም ምልክት እዩ እምበር፣ ሕማም ኣይኮነን። እቲ ሓኪም
ነቲ ረስኒ ጥራይ ዘይኮነስ ነቲ ሕማም እዩ ዚፍውሶ። ልክዕ ከምኡ
ድማ፣ ካብቲ እንገብሮ ዝኸበርና ክፍኣት ንላዕሊ፣ ንጽድቅን ንሰናይ
ግብርን ምዉታት ከም ዝኸበርና፣ ብምድሓንና ግና ህያዋን ምኻን
ክነስተውዕሎ የድልየና።

• ሓደስቲ ፍጥረት ኢና

እግዚኣብሄር ንሰብ ክልተ ጊዜ እዩ ፈጢርዎ። ብመጀመር
ንኣዳም ካብ ሓመድ ፈጢሩ፣ ናብ ዕረፍቱ ኣእተዎ። እንተኾነ ግ
ኣብ ሓጢኣት ብምውዳቑ ሞተ፤ ንኹሉ ዝኸበሮ ሰናይ ድማ ኣጥፍኣ
ድሕዚ እግዚኣብሄር፣ ነቲ ዝወደቐ ሰብ ኣየመሓየሾን። እንታይ ድኣ
ነቲ ኣረጊት ቀቢሩ፣ ካብ ሓመድ ዘይኮነስ ካብ መንፈስ፣ ካልእ ሓድ
ሰብ ብክርስቶስ የሱስ ፈጠሮ። (ኤፌ 2፡10፥ 15)

• ምስ የሱስ ዝሞትና ምስኡ ዝተንሳእና ኢና

የሱስ ኪመውት ከሎ ንሕና ምስኡ ከም ዝኸበርና ቃል ኣምላ
ይነግረና። ገና ብስጋ ከይተወለድና፣ ቅድሚ 2 ሽሕ ዓመት፣ ኣብ
መስቀል፣ ምስ ክርስቶስ ሞትና፣ ምስኡ ተቐበርና፣ ኣብ ሳልሰይ
መዓልቲ ምስኡ ተንሳእና፣ ኣብ የማን እቲ ኮኑ ዚኽእል እግዚኣብሄ
ኣቦ ድማ ተቐመጥና። (ቆሎ 3፡3) እቲ "ኣረጊት ሰብና" ምስኡ
ሞይቱ ስለ ዝተቐብረ፣ ሓድሽ ሰብና ከም ዝተንስኣ መጽሓፍ ቅዱ
ይምህረና። እቲ ኣረጊት ሰብና፣ ኮኑ ኣዳማዊ ባህሪያት ዝሓዘ፣ ኣንጻ
ናይ ኣምላኽ ሓሳብ ዚኸይድ፣ ናይ ገዛእ ርእሱ ኣምላኽ ኪኸው
ዚደሊ፣ ንእግዚኣብሄር ዘይእዘዝ ህይወት ሰብ እዩ። እቲ ሓድሽ ሰብ
ከኣ፣ ብየሱስ ክርስቶስ ዚርከብ ህያው ዝኾነ መንነትና እዩ። (ሮሜ
6፡7)

• ብኾሉ መንፈሳዊ በረኸት ዝተባረኽና ኢና

ምስ የሱስ ተንሲእና ኣብ የማን ኣብ ምስኡ ኣብ ሰማያት ስለ
ዝተቐመጥና፣ ብኾሉ መንፈሳዊ በረኸት ተባሪኽና። ብድሕሪ ሕጂ ክም
እንትንስእን፣ ክም እንባረኽን፣ ክም እንቐመጥን ዘይኮነስ፣ እዚ ኾኑ
ድሮ ዝተፈጸመ እሞ ዝረኸብናዮ ነገር ምኻኑ ይነግረና። እቲ በረኸ
ድማ፣ ሓደ ወይ ክልተ ኢልና ክንቁጽሮ እንኽእል ዘይኮነ

እግዚኣብሄር ንወዱ ንየሱስ ክርስቶስ ዝባረኾ መንፈሳዊ በረኸት ብኹሉ
ምስኡ ተባረኽና። (ኤፌ 1፡3)

• ጻድቃንን ቅዱሳንን ኴንና ኢና

ነቲ ብምኽንያት ኣዳም ናብ ኮኑ ሰብ ዝበጽሐ ጥፍኣትን ሞትን፣
የሱስ ክርስቶስ መጺኡ ደምሰሶ። ምስ እግዚኣብሄር ኣምላኽ ፍጹም
ዕርቂ ኣውሂቡ ከኣ፣ ጻድቃንን ቅዱሳንን ገበረና። እዚ ጽድቅን
ቅድስናን፣ ከምቲ ኣዳም ዝኸሮ ዘይኮነስ፣ ናይቲ ብሲጋን ብደምን
ዝሓበረና የሱስ፣ ናቱ ፍጹም ጽድቅን ቅድስናን እዩ። የሱስ ናትና
ሓጢኣትን፣ ክፍኣትን፣ ዘይምእዛዝን ወሲዱ፣ ናቱ ዝኾነ ምእዛዝን
ጽድቅን ህይወትን ሃበና። (ኤፌ 1፡4I ቆሎ 1፡23)

• ጽድቂ ኣምላኽ ኢና

የሱስ ክርስቶስ ሓጢኣት ዘይነበሮ፣ ብፍጹምነቱን ሓጢኣት
ዘይገበረ ክነሱ፣ ንዘርኢ ኣብርሃም ከልዕል፣ ንሱ ናይ ኮልና ሓጢኣት
ወሲዱ "ሓጢኣት ኮነ"። ኣብቲ መስቀል ኩይኑ ኮኑ ናይ ዓለም
ሓጢኣት ተሰኪሙ ስለ ዝነበረ "ኤሎሄ ኤሎሄ" ክሳዕ ዚብል፣ ኣቦኡ
ካብኡ ረሓቐ። እቶም ዚኣመንምን ዝተቐበልዎን ጻድቃን ኪኾኑ ጥራይ
ዘይኮነስ፣ ጽድቂ ኣምላኽ ምእንቲ ኪኾኑ ሓጢኣት ኮነ። ስለዚ
ምድሓን እምበኣር ምልውዋጥ ማለት እዩ። እቶም ሓጢኣተኛታት
ጽድቂ ኣምላኽ ኪኾኑ፣ እቲ ጽድቂ ኣምላኽ ዝኾነ የሱስ ሓጢኣት
ኮነ። (2ቆሮ 5፡20-21)

• ዓወት ዘሎና ኢና

የሱስ ክርስቶስ ሰብ ኮይኑ፣ ምስ ሰይጣንን ሲጋን ዓለምን
ተዋግኡ። ንሱ ፈጣሪ ብምኻኑ ኪቃለሶም ኣይመድለዮን ነይሩ።
እንተኾነ ግና፣ ንኣና ኪብል ተዋግኡ፤ ስዓሮም ድማ። ኣብቲ
መስቀል ኾኑ ምስ ፈጸሞ፣ ነቲ ዓወት ንኣና ሃበና። ስለዚ፣ እቲ
ዝተገብረ ዓወት እንተ ኣሚንናዮ፣ ሕጂ ናብ ህይወትና ከነምጽኦ እሞ
ዕዉት ናብራ ክንነብር ዘኽእለና ሓይሊ ኣሎና። (1ዮሃ 5፡5)

• ካብ ሕጊ ነጻ ኢና

ካብቲ ግበር ኣይትግበር ዚብል፣ ዝኣሰር ዝነበረ ሕጊ፣ የሱስ
ክርስቶስ ብሞቱ ነጻ ኣውጽኦና። እዚ ማለት ግና ሕጊ ዘይብልና ሰባት
ኾነውን ማለት ኣይኮነን። እቲ ሕጊ ንሕና ክንፍጽሞ ዘይኮነስ፣
ብክርስቶስ የሱስ ኣባና ይፍጸም እሞ፣ ካልእ ናይ መንፈስ ሕጊ
ህይወት ይትክኣ። (ሮሜ 7፡6)

• ጠበቓን ሊቀ ካህናትን ኣሎና

እቲ ንሞት ስዒሩ ዝተንስአ ጐይታ፡ ሕጂ'ውን ኣብ የማን ኣ
ኰይኑ ስሌና ከም ዜማልድን ጠበቓ ከም ዚኸውነልናን መጽሓፍ ቅዳ
ይምህረና። ነቲ ሰማያዊ ስጋ ክሳዕ እንለብስ፡ ስለ ደኻም ስጋና፡ ኣ
ክንዳና ኰይኑ ዚልምን ሊቀ ካህናት ኣሎና። ጠበቓ ዜድልየ
ክንክሰስ ከሎና ምኻኑ ርዱእ እዩ። እቲ ክሳሲና ድያብሎስ፡ ሓ
ዘይኰነ ክሲ ሒዙ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሄር ኪቕርብ ኣይክእልን እዩ
ብዛዕባ ደኻምናን ሓጢኣትናን፡ ኪኸሰና ኸሎ ግና፡ የሱስ ኣብ ክንዲ
ኰይኑ ዚማኑተልና ጠበቓ ኣሎና። (1ዮሃ 2፡1 I ኣብ 7፡26)

• ማሕደር መንፈስ ቅዱስ ኢና

እግዚኣብሄር ኣምላኽ ብሓደ ጊዜ ኣብ ኮሉ ሰፍራ ዘሎ እዩ
በቲ ብሉይ ኪዳን፡ እታ ቅድስተ ቅዱሳን፡ እግዚኣብሄር ብኽብ
ዚግለጸላ ቦታ ስለ ዝነበረት፡ ብጀካ እቲ ሊቀ ካህናት ሓንሳብ ኣ
ዓመት ካህናት እኳ ዘይኣትውዋ ነበረት። የሱስ ኣብ መስቀል ውዒ
ነፍሱ ምስ ወጸት፡ እቲ መጋረጃ ቤተ መቕደስ ካብ ላዕሊ ክሳዕ ታሕ
ተተርተረ። እታ ቅድስተ ቅዱሳን ከኣ ተኸፍተት። እዚ ኽኣ፡ ድሕር
እግዚኣብሄር ማሕደሩ ኣብኣ ከም ዘይኰነ፣ ክብሩን ህያውነቱ
ዚግለጸሉ ቦታ ኣብ ውሽጢ እቶም ኣመንቲ ከም ዚኸውን የረጋግጸልና
ብምእማንና፡ እግዚኣብሄር ብመንፈሱ ኣባና ስለ ዚሓድር፡ ቤ
መቕደሱ ንሕና ኢና።

ሰይጣን ኮሉ እዋን ነቲ ደኻምናን ሓጢኣትናን ኬርእየና ጥራ
እዩ ዚደሊ። ምኻን እንተ ኣበዮ ድማ፡ ጽቡቕ ከም ዘሎና እናምሰ
ጽድቅና ክንቁጽር ይገብረና። ንሕና ግና ኮሉ እዋን ነቲ ኣብ ውሽጥ
ሓዲሩ ዘሎ መንፈስ ቅዱስ ጥራይ ክንርኢ እዩ ዚግብኣና። "እ
ሰማይን ምድርን ኣብኡ ዘሎ ኹሉን ዝፈጠረ ኣብ ውሽጠይ ሓዲ
ኣሎ፡ ስለዚ ማሕደር መንፈስ ቅዱስ እየ" ንብል እንተ ኾንና ዕዉ
ናብራ ክንነብር እንኽእል። (ኤፌ 1፡13I 1ቈሪ 3፡16I 2ቈሪ 1፡22)

• ኣብዛ ምድሪ ሚእቲ ኻዕበት ንቕበል

ብዙሓት ሰባት ነቲ ሒዝናዮ ዘሎና እምነት ናይ ዕሽነትን
ረብሓ ዘይብሉን፡ ገይሮም ይቕጽርዎ። ምስቶም ዚሰርቁ ኣይንሰርቕን
ምስቶም ዚዕንድሩ ኣይንዕንድርን ስለዚ ኽኸስር ከም ዘሎና፡ ትሕቲ ሰ
ዝተረፍና ይመስሎም። እንተኾነ ግና፡ ንየሱስ ብምስዓብና ኣብ ና
ዘለኣለም ቤት ጥራይ ዘይኰነስ ኣብዛ ምድሪ'ውን ሚእቲ ኻዕበት ዘሎ
ኢና። እዚ ድማ፡ ዕረፍትና፣ ሰላምና፣ ህድኣትና፣ መንፈሳ
በረኽትና፣ ዕጋበት ናይ ልብና ወዘተ... የጠቓልል። ሃብትን

ፍልጠትን፡ መሊእዎም ድቃስ ለይቲ ዚስእኑ ቀጽሪ የብሎምን። ንሕና
ግና፡ ነቲ ሽኽምና ዚወስደልና ጐይታ ኣሎና። (ማቴ 19፡29)

• ርስቲ ኣሎና

ዳግም ምስ ተወለድና፡ ውሑድ ኣምላኽ ኻኽውንI እቲ ሰማይን
ምድርን ዝፈጠረ እግዚኣብሄር መንፈስ ቅዱስ ከኣ ኣባና ይሓድር።
ነሱ፡ ዕርቡን ርስትና ብምኻኑ፡ ምስ የሱስ ከም ንወርስ የረጋግጸልና።
ዕርቡን፡ ንሓደ ክንገዝኦ ዝደሌናዮ ነገር፡ ብምሉእ ከፈልና ክሳዕ
እንውድኦ እነቕምጦ ትሕኻ እዩ። ካብታ ዕርቡን ዝገደፍናላ ጊዜ ድማ፡
እቲ ኣቕሓ ኣብ ኢድና እኳ እንተ ዘይኣተወ ናትና ምኻኑ ርግጸኛታት
ኢና። መንፈስ ቅዱስ ድማ፡ ነታ ተስፋ እንገብረላ ዘሎና ሃገር ክሳዕ
እንኣትዋ፡ ናትና ምኻና ዘረጋግጸልና ዕርቡን ርስትና እዩ። (ኤፌ
1፡14፥ 2፡21)

ናብ ሓደ ቤት ምሳሕ ወይ ከኣ ድራር ምስ እንዕደም፡ ነቲ
ተዳልዩልና ዝጸንሐ ሽኻይ ንምብላዕ፡ ሽውሃትና ኪኽፈት የድሊI
ኣእዳውና ዘርጊሕና ክንኮለስ ድማ ይግብኣና። ልክዕ ከምኡ፡ የሱስ፡
ናይ ኮሉ ሓጢኣትና ዋጋ ከፊሉ፣ ናይ ኮሉ ሰብ ምድሓን ፈጺምዎ
እዩ። ብዓወት ክንመላለስ፡ ዓወት ኣብ ልዕሊ ሰይጣንን ዓለምን ሲጋን
ተፈጺሙልና እዩ። እንተኾነ ግና ኻኮሉ ክንረክቦ እንኽእል፡ እምነት
ምስ ኣሕደርና ጥራይ እዩ። ምድሓንና፡ ቅድሚ 2 ሽሕ ዓመት
ተፈጺሙ እኳ እንተኾነ፡ ሓንቲ መዓልቲ ክንቅበሎ እምነት ምስ
ኣመንና፡ ኣብ ህይወትና ሓቂ ይኸውን፡ ይልውጠና ድማ። ገና ሰለ
ዘይገበርናዮ ሓጢኣት እኳ ጐይታ ኣቕዲሙ ደሙ ኣፍሲሱሉ እንተ
ኾነ፡ ተንበርኪኽና ምሓረኒ ኢልና ምስ እንልምኖ፡ ሽዑ እቲ
ዝተዋህበና ሕድገት ሓጢኣት ኣብ ህይወትና ይግለጽ። ከምኡ'ውን
ጐይታ ኣብ ክንዳና ተዋጊኡ ዓወት ረኺቡልና ከሎ፡ ብእምነት እንተ
ዘይተቕበልናዮ እቲ ዓወት ኣብ ህይወትና ኪሰርሕ ክንርእዮ
ኣይንኽእልን። ስለዚ፡ ነቲ ዝኣመነ ሰብ፡ እቲ የሱስ ዚፈጸሞ ናቱ
ይኸኦሉ፡ ዘይኣመነ ግና ዝረክቦ የብሉን።

5.9 ኣሪጅናል'ዶ ፎቶ ኮፒ?

ኣብ ዓድና፡ ጥብቂ ናይ ሕላፍ ሰዓት ሕጊ ኣብ ዝነበረሉ ጊዜ፡
ሓደ መዓልቲ ሓደ ሰብኣይ ሸኺሩ ንቤቱ እናኸደ፡ እታ ሰዓት ሓሊፋ
ስለ ዝነበረት፡ ወትሃደራት ደው ክብል ኣዘዝዎ። ሰትዩ ከም ዘሎ ምስ
ኣረጋገጹ፡ ምፍርራሁ ጥራይ ከም ዚኣክል ተረዲኦም፡ ናይ መንነት

ወረቐት ከርእዮም ሓተትዎ። ንሱ ድማ፡ "ኦሪጅናል ዲኹም ትደል
ወይስ ፎቶ ኮፒ በሉዎ።" ንሳቶም፡ ፎቶ ኮፒ እንታይ ኪገብረል
ኢሉም ብምሕሳብ፡ "ኦሪጅናል" በልዎ። ንሱ ድማ፡ "እቲ ኦሪጅና
እንሂ" ኢሉ ንኣፍ ልቡ ሃረመ። ሽዑ ተረዲእዎም፡ "በል ሕራይ ፎ
ኮፒ ኣርእየና" በልዎ እሞ ናይ መንነት ወረቐት ካብ ጃብኡ ኣውጺእ
ኣርእዮም።

ንየሱስ ዝኣመነ ሰብ ልክዕ ከምኡ፡ ሓደ ኦሪጅናል፡ ሓደ ድ
ፎቶ ኮፒ ከም ዘሎዎ ገይረ፡ ብምሳሌ ክገልጾ እፈቱ። *እቲ ኦሪጅናል*
እቲ ምስ ክርስቶስ ሞይቱ፣ ተቐቢሩ፣ ተንሲኡ፣ ኣብ የማን ኣ
ኣብ ክርስቶስ ተሰዊሩ ዘሎ መንነትና ጌርና *እንተ መሰልናዮ፡ እ*
ፎቶ ኮፒ ድማ፡ *ኣብዛ ምድሪ ዘሎ ህይወትና ኪመስል ይኽእል*
ክልቲኡ መንነትና እንተ ዘይፈሊጥናዮ መጽሓፍ ቅዱስ ዚዛረቦ ብዙ
ነገራት ክንርድኦ ዝጠርጠሩና ይመስለኒ። ነዚ ሓሳባት እዚ ኣብነ
ዝኾነና ጥቕሲ ክህብ እፈቱ።

ኣብ 1ዮሃ 4፡13-15 "ካብ መንፈሱ ስለ ዝሃበና፡ ንሕና ኣብ
ኸም እንነብር ንሱውን ኣባና ኸም ዚነብር፡ በዚ ኢና እንፈልጥ። እ
ኣቦ ንወዱ መድሓኒ ዓለም ኪኸውን ከም ዝለኣኾ፡ ንሕና ርኢ
ንምስክር'ውን ኣሎና። የሱስ ወዲ ኣምላኽ ምኻኑ ዚእመን፡ ኣምላ
ኣብኡ ይነብር፡ ንሱ'ውን ኣብ ኣምላኽ ይነብር" ይብል። ኣብ ውሽጠ
ገዛ ምስ ኣቶና፡ ኣብቲ ገዛ ኣሎና ክንብል ንኽእል። እቲ ገዛ ግ
ኣባና ኪህሉ ኣይክእልን እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ፡ በታ ዝኣመንናላ ጊ
የሱስ ክርስቶስ ብመንፈሱ ኣብ ውሽጥና ከም ዚሓድር፡ ንሕና ድ
ኣብ ክርስቶስ ከም ዘሎና ይነግረና። እምበኣርሲ በቲ ኦሪጅናል፡ ንሕ
ኣብ የሱስ ተሰዊርና ኣብ ሰማያት ኢና ዘሎና። በቲ ፎቶ ኮ
ዝበልናዮ ግና፡ የሱስ ኣባና ኣሎ።

ኣብ 2ይ ቆረንቶስ 5፡1 "እዛ ምድራዊት ናይ ድንኳን ቤትና
እንተ ፈረሰት እኳ ሓንቲ ህንጻ ኻብ ኣምላኽ ብኢድ ዘይተገብረት ና
ዘለኣለም ቤት ኣብ ሰማያት ከም ዘላትና ንፈልጥ ኢና" ይብል። እ
ምድራዊት ናይ ድንኳን ቤትና ዚብላ፡ ነዛ እንነብረላ ገዛና ዘይኮነ
ንሰጋና እዩ። እዛ ስጋና፡ ማለት እዛ ናይ ድንኳን ቤትና እትፈርስ፣
እትጭነቐ፣ እትብስብስ እያ። እታ ናይ ዘለኣለም ቤትና ግና፡ እታ
ኣብ ሰማያት ኣብ ውሽጢ ክርስቶስ ተሰዊራ ዘላ፡ እታ ኦሪጅና
ዝበልናያ ዘይትፈርስ መንነትና እያ። ስለዚ ሞት መጺኡ፡ እዛ ስጋ
እኳ እንተ ፈረሰት፡ ካልእ ዘይትፈርስ ከም እንለብስ ኣይንጠራጠርን
ኢና። ምስ ደሓንና፡ እቲ የሱስ ዝፈጸሞ፡ ኣሚንና ተቐቢልናዮ ስ

ዝኾንና፡ ሕጂ ኣብቲ ሰማያዊ ስፍራ ልቡሳት ምኻንና ርዱእ እዩ።
ኣብ ቀዓጽሪ 4 ከኣ፡ "ንሕና ኣብዚ ድንኳን እዚ ኾሪና፡ እቲ መዋቲ
ብህይወት ምእንቲ ኪውሓጥ፡ ኣብ ልዕሊኡ ክንለብስ እምበር፡
ክንቅንጠጥ ስለ ዘይንፈቱ ክቢዱና ነስቂርቕር ኣሎና" ይብል። ከምቲ
ኣብ ሰማያት ኣብዛ ምድሪ ጸጋን፡ ግርማን፡ ክብርን፡ ዝለበስና ክንከውን
ነስቂርቕር ኣሎና ይብል ኣሎ።

ኣዳምን ሄዋንን ካብታ ኦም ምስ በልዑ ዝነበሮም ጸጋ ካብኣም
ስለ ዝተገፈፉ፡ ጥራዮም ምኻኖም ፈለጡ። እዚ ምልባስና፡ ነቲ
ዝተገፈፍዎ ኣንጻሩ ብምኻኑ ብጸጋን ብኽብርን ብግርማን እዩ። ከምቲ
ኣብ ሰማያት ሕጂ ልቡሳት ዝኾንና ወይ ከኣ ተቐሚጡልና ዘሎ፡
ከምኡ ኳንና በዚ ጸጋ እዚ እንተ ነበርና ልቡሳት እምበር ዕሩቓት
ኣይኮንናን። እቲ ፎቶ ኮፒ፡ ማለት ድማ እቲ ኣብዛ ምድሪ እንነብሮ
ናብራ፡ ነቲ ኣብ ላዕሊ ኣብ ኣርያም ዘሎ ኦሪጅናል ዝበልናዮ፡
ኪመስል ይግብኦ እዩ። ሙሴ ነታ ድንኳን ኪገብር ኪደሊ ኸሎ "ኮሉ
ከምታ ኣብ ከረን ዝርኤኻያ ምስሊ ክትገብር ኣስተብህል በሉ"
ይብል። (እብ 8፡5) ከምታ ዝረኣያ ኣብ ሰማይ ዘላ ቤተ መቕደስ፡
ኣብዛ ምድሪ ከምኣ ኪሰርሕ ተገብኦ። ንሕና ከኣ፡ ከምቲ ኣብ ሰማያት
ኣብ የሱስ ተሰዊርና ዘሎና፡ ከምኡ ኣብዛ ምድሪ ክንነብር ተጸዊዕና
ዘሎና።

5.10 ጥምቀት

ከምቲ ኣብ ውሽጢ ኣዳም ኳንና ምስ ኣዳም ሓጢኣት ዝገበርና
እሞ ሳዕቤኑ መርገምን ሞትን ዝኾነ፡ ከምኡ ድማ ኣብ ውሽጢ እቲ
ካልኣይ ኣዳም ማለት ክርስቶስ ኳንና፡ ምስኡ ብምሟትና ብሳልሰይቲ
መዓልቲ ብምትንሳእና፡ ህይወትን በረኽትን ረኽብና። እምበኣር፡ መገዲ
ናይ ክርስትና ብሞት እያ እትጅምር። እቲ ኣረጊት ሰብና ምስ ሞተ
ኢና ሓደስቲ ፍጥረት ክንከውን እንኽእል። ጥምቀት ማለት፡ ሞትን
ትንሳኤን ማለት እዩ! ስለዚ እዛ ሞት እዚኣ ጥምቀት ትብሃል።

የሱስ፡ "ኣነ ዝጥመቕ ጥምቀት" እናበለ፡ ብዛዕባ ሞቱ ይዛረብ
ከም ዝነበረ ንፈልጥ ኢና። ኣብ ቆሎ 2፡12 "ብጥምቀት'ውን ምስኡ
ተቐበርኩም፡ ብግብሪ እቲ ኻብ ምዉታት ዘተንሰኦ ኣምላኽ ድማ ምስኡ
ተንሳእኩም" ከም ዚብል የሱስ ኪመውት ከሎ ንሕና ምስኡ ሰለ
ዝሞትና፡ ኮላትና ምስኡ ብሓባር ተጠሚቕና ኢና። ከምኡ ድማ፡
"ወይስ ብክርስቶስ የሱስ እተጠመቕና ዘበልና ኾላትና ብሞቱ ከም

እተጠመቕና'ዶ ኣይትፈልጡን ኢኹም? እምበኣርሲ ኽምቲ ክርስቶ
ብኽብሪ ኣቦኡ ኻብ ምዉታት ዝተንስኤ፡ ከምኡ ኽኣ ንሕና ብሓ
ህይወት ምእንቲ ኽንመላለስ፡ ናብ ሞት ብጥምቀት ምስኡ ተቐበርና
(ሮሜ 5፡4) እዛ ጥምቀት እዚኣ፡ ዝደሓነ ሰብ ኮኑ ዝተጠመቕ ሓ
ጥምቀት እያ።

እዛ ጥምቀት እዚኣን፡ ናይ ማይ ጥምቀትን፡ መጀመርታ ፈሊ
ክንርድኣን እደሊ። ምኽንያቱ፡ ናይ ማይ ጥምቀት፡ ነታ ኣብ ሰማ
ዘቐመጠትና ብሞቱ ዝተጠመቕናያ ጥምቀት መግለጺታን ምሳሌ
እያ። እቲ ብሞቱ ዝተጠመቐ፡ "ንዓለም ሞይተ ንጽድቂ ክ
ዝተንሳእኩ፡ ብየሱስ ድማ ሓድሽ ፍጥረት ምኻነይ እፈልጥ እየ" ኢ
ናብቲ ማይ ምእታዉ፡ ናይ ሞቱ፣ ኣብቲ ማይ ንሓጺር ጊ
ምጽንሑ፡ ናይ ምቕባሩ፣ ካብኡ ብድድ ኪብል ከሎ ድማ፡ ና
ትንሳኤኡ ምልክት ኣርእዩ፡ ኣብ ቅድሚ ሰብ ይምሰክር። *ናይ ማ
ጥምቀት፡ ሓንቲ ካብተን ንእምነትና ብግብሪ እንምሰክረለን መገዲ እ
እምበር፡ ናይ ምድሓን ሓይሊ የብላን። ስለዚ፡ እቲ ምስ ጐይ
ብሞቱ ዝተጠመቕናዮ ጥምቀት እምበር፡ ብናይ ማይ ጥምቀት
ኪድሕን ዝኽእል ሰብ የልቦን።*

ጳውሎስ፡ ኣብ ኤፌ 4፡5 "ሓደ ጐይታ፡ ሓንቲ እምነት፡ ሓን
ጥምቀት" ክም ዘሎ ይገልጽ። እዚ ሓደ ጐይታ እዚ የሱስ ክርስቶ
እዩ። ንእኡ ጐይታ ህይወትና ጌርና ምድሓን እንረኽበላ ሓንቲ እምነ
እያ ዘላ። እታ ሓንቲ እምነት ድማ ሓንቲ ጥምቀት ተውህበና። እ
ሓንቲ ጥምቀት እዚኣ፡ እታ ምስ ክርስቶስ መዊትና ብምትንሳእ
ብሞቱ ዝተጠመቕናያ (ናይቲ ኦሪጅናል ኢልና ቅድም ዝጠቐስናያ
ጥምቀት እያ እምበር፡ እታ ናይ ማይ ጥምቀት ኣይኮነትን።

5.11 ኣረጊት ሰብናን፡ ናይ ሓጢኣት ስጋን

መጽሓፍ ቅዱስ "ኣረጊት ሰብ" ዚብሎ፡ እቲ ኣዳም ብዘ
እግዚኣብሄር፡ ክም እግዚኣብሄር ኮይኑ ክነብርን፡ ናይ ባዕሉ መንግስ
ኪፈጥርን ዝደለየ ሰብ እዩ። እቲ ሓድሽ ሰብና ግና፡ ብክርስቶስ የሱ
ዝተፈጠርናዮ፡ ሓድሽ መንነትና እዩ። ንየሱስ ክርስቶስ ምስ ኣመን
እቲ ኣረጊት ሰብና ይመውት እሞ፡ ዳግም ስለ ንውለድ ኣብ የሱ
ክርስቶስ ተሰዊሩ ዘሎ ሓድሽ ሰብና፡ ንቐበል። ኣረጊት ሰብ ና
ኮኑ፡ ተሰቒሉ እኳ እንተኾነ፡ ንየሱስ ክም መድሓኒኡ ገይሩ ብእምኑ
ዘይተቐበሎ ግና፡ ኣብ ህይወቱ ምስኡ ይነብር። ማለት፡ ክምቲ ኣዳ

ብፍቓዱ ኪነብር ወሲኑ ካብ መንግስቲ ኣምላኽ ዝወጸ፡ እቲ ዘይደሓነ
ሰብ፡ ናብ እግዚኣብሄር ብዘይ ምምላሱ፡ ብናይ እቲ ዝወደቐ ቀዳማይ
ኣዳም መገዲ እናተመላለሰ ካብ ኣምላኽ ርሒቑ ይነብር። እቲ ዳግም
ዝተወልደ ግና፡ ናይ ቀዳማይ ኣዳም ህይወት ካብኡ ተቐንጢጡ፡ በቲ
ካልኣይ ኣዳም፡ ማለት ብየሱስ ክርስቶስ ዚርከብ ሓድሽ ህይወት ረኺቡ
ይመላለስ።

ኣብ ቴሌቪዥን እንርእዮ ወይ ከኣ ኣብ ጋዜጣ እነንብቦ ነገር
ክም ዘሰካሕክሓና፣ ዘሎ ሞኽና፣ ምቅትታል፣ ዓመጽ፣ ግፍዒ፣
ሓቂ'ዶ እዩ? ከመይ ኢሉ'ኽ ኑፍሶም ይገብረሉም? ክም ዘብለና ርግጸኛ
እየ። ኣደ ኑቶም ካብ ክርሳ ዚወጹ ደቃ ክትቀትሎም፣ ገንዘብ
ኪረኽቡ፡ ንስድራኦም ብሓዊ ክንድዱ፣ ክዛረቡ ዘይክእሉ ቀኖጽሪ
ዘይብሉም ህጻውንቲ፡ ሰብ ኣይኮኑን ተባሂሎም ካብ ማህጸን
ነቐትሉ፣ ገሊኦም ምስ ቁልዑ፡ ገለ ሰብኡት ኣባ ሰብኡት ነውሪ
ኪገብሩ እሞ ክም ዘይነውሪ፡ ፍለጡልና ኪብሉ፣ ኣረ ክንደይ ካብዚ
ዝገደደ ክንሰምዕ ከሎና ወይ ጉድ! ንብል። እዝን ክምኡ ዝኣመሰለን
ነገር፡ ሓድሽ ክም ዘይኮነ፡ ሮሜ ምዕራፍ 1-3 የረጋግጸልና።

ክምዚ ዝጠቐስናዮ ይኹን ካልእ ንምዝራቡ ዘጸይፍ ግብሪ ሰባት
ዝገብሩ፡ በቲ ናይ ሓጢኣት ስጋ ምኽንያት ምኻኑ ኣርጊጽና ክንፈልጥ
የድሊ። እቲ ዘገርም፡ ናይ ኮኑ ሰብ ናይ ስጋ ትምኒቱ፣ ባህሪኡ፣
ሓይሉ ሓደ እዩ። እቲ እንክናኸኖን እንሓልየሉን ስጋና፡ ደም ምፍሳስ
ዘደሊ፣ ዝሙት ዝገዝኣ፣ ንኣይ ይጥዓመኒ ጥራይ ዚብል፣ መርገምን
ጸርፍን ምረትን ዚዛረብ፡ ባርያ ናይ ሓጢኣት ዝኾነ፡ ነዚ ዘሰካሕክሕ
እንብሎን ካብኡ ንላዕልን ኪገብር ዝኽእል ብርቱዕ ሓይሊ ዘለዎ እዩ።
እምበኣርሲ፡ ክሳዕ ክንድዚ ክፉእ ሓይሊ ዝተመልአ ስጋ ተሰኪምና
ንዘውር ስለ ዘሎና፡ ከምቲ ጳውሎስ ዝበሎ፡ ኮልና ደም ንምፍሳስ
ንፈጥን፡ ኣብ ትሕቲ መልሓስና ክፍኣት ዝመልኣና ኢና። ጸጋ ኣምላኽ
እንተ ዘይበዝሓልና ነይሩ፡ ንኽኮኑ ክንፍጽሞ ምተረኽብና ኔርና። እዚ
ኣብሃህላ እዚ ንምርዳኡ ቀሊል ኣይመስለንን።

ዳግም ምስ ተወለድና፡ ልዕሊ ምርዳእና ዝኹነ ዘገርም ለውጢ
እኒ እንተሎና፡ እቲ ናይ ሓጢኣት ስጋና ግና ክም ዘይተቐየረ፡
ዘሰተውዕሎ እፈቱ። ስጋና "ናይ ሓጢኣት ስጋ" ዝተባህለሉ ምኽንያት
ዝኣኢኡ ሓጢኣት ስለ ዝኾነ፡ ብናይ ሓጢኣት ስምዒትን ፍቕድን ስለ
ዘምራሕ እዩ። እዚ ስጋ እዚ፡ ኣዝዩ ሓያል ብምኻኑ ክንፈርሆ
ይግብኣና። ኣብ ውሽጠይ ዘፍርሕ፡ ክፉእ ትምኒትን ስምዒትን ዘለዎ
ስጋ ክም ዘሎ ምፍላጥ ይግብኣኒ። ኣነስ ሓንቲ ሰናይ የብለይን፤

ንእግዚኣብሄር ዚደሊ ሓሳብውን የብለይን፤ ዘሎኒ ኮሉ ግና ክፍኣት
ምረትን ጥራይ ምኻኑ እእመን ኣሎኹ። እስኪ ንርኣዮ፡ ጽቡ
ምግባር'ዶ ይቕልል ወይስ ሕማቕ ምግባር? ነቲ ክፉእ ምግባር ብ
ኣብ ውሽጥና ዘሎ ዓቢ ናይ ሲጋ ሓይሊ ክንፍጽሞ ቀሊል እዩ። ሰና
ምግባር ግና ካብ ገዛእ ርእስና ስለ ዘይንኽእል ናይ እግዚኣብሄር ጸ
ሓይልን የድልየና። ጸጋ እግዚኣብሄር ካብቲ ሰብ ዝወደቐ ንላዕሊ ስ
ዚዓዝዝ፡ በቲ ዘይውዳእ ምሕረቱ ብጸጋ ኣዕጢቑ ደው የብለና። የሱ
ብመላእኽቱ ተዓጂቡ ኺመስደና ኪመጽእ ከለ፡ ምውታት ሲጋ ኪለብሰ
እቶም ብህይወት እንጸንሕ ድማ ብቕጽበት ዓይኒ ክንልወጥ ኢና
ሸው፡ ሓጢኣት ዘይብሉ ሰማያዊ ሲጋ ለቢስና ስለ እንለዓል ሲጋ
ኪልወጥ እዩ።

ኣብ ሮሜ 6፡6-7፡ ጳውሎስ "እቲ ምስ ክርስቶስ ዝሞተ ሰብ ካ
ሓጢኣት ሓራ ወጺኡ እዩ" ምስ በለ፡ "እዚ ደጊም ንሓጢኣ
ከይግዛእ..." ኢሉ ይቕጽል። ብርግጽ እቲ ናይ ውሽጢ ሰብ፡ ም
ክርስቶስ ሞይቱ ምስኡ ተንሲኡ ብምኻኑ ሓጢኣት ዘይገብር እዩ፡ እ
ሲጋ ግና ባርያ ሓጢኣት እዩ። ቃል ኣምላኽ "መንፈስ ምስ ስ
ይጻረር፡ ሲጋ ኸኣ ምስ መንፈስ ይጻረር" ከም ዚብሎ፡ ኣብ ሓ
ዝደሓነ ሰብ ክልተ ዚብኣሱ ዓበይቲ ሓይልታት ምህላዎም የርእየና
እቲ ናይ ውሽጢ ሰብና፡ ከምቲ ንሓጢኣት ዝሞቶ፡ ንእግዚኣብሄ
ንምኽባር ይደሊ። እቲ ሲጋ ኸኣ ኣንጻሩ ሓጢኣት ንምግባር ጥራ
ይምነ፡ ሰናይ ዚብሃል ድማ የብሉን።

ቅጽል ኣቢሉ፡ ናይ ሓጢኣት ሲጋ እኳ እንተ'ሎና፡ እቲ ም
መንቀሳቐሲኡ ዝኸኑ ኣረጊት ሰብና ስለ ዝተሰቐለ፡ ባሮት ሓጢኣ
ከም ዘይኮንና የበሰረና። (ቈሎ 3፡9፤ ኤፌ 4፡22) ነዚ ምሳ
ክቕርበሉ፡- ናይ መሬት ስሕበት ኣብ ምድሪ ኣብ ዘሎ ኮሉ ነገር እ
ዚዓዪ። ክንዘልል ወይ ክንነፍር እንተ ደለና ኸኣ ጉቲቱ ይሕዘ
ዘገርም ግና፡ ሓንቲ ካብ ሓጺን ዝተሰርሐት ሮኬት፡ ምስቲ ኮ
ክብደታ፡ ነቲ ናይ መሬት ስሕበት ጥሒሳ ናብ ላዕሊ ትውንጨፍ
ምኽንያቱ ሓይሊ ናይቲ ተገይሩላ ዘሎ ሞተር፡ ካብቲ ናይ መሬ
ስሕበት ሓይሊ ዚብርትዕ ስለ ዝኸኑ እዩ። ኣሕዋተይ፡ ልክዕ ከም
እቲ ናይ ሓጢኣት ሲጋኳ እንተሎና፡ እቲ ኣረጊት ሰብና ስ
ዝተሰቐለ፡ እሞ እቲ ሓድሽ ሰብና ነቲ ቦትኡ ስለ ዝተኽኣ፡ ካብቲ ስ
ስለ ዝሕይል፡ ሓጢኣት ከይንገብር ዜኽእል ሓይሊ የዕጥቐና። ስለዚ፡

ዘይደሓነ = ናይ ሓጢኣት ሲጋ + ኣረጊት ሰብ
ዝደሓነ = ናይ ሓጢኣት ሲጋ + ሓድሽ ሰብ ኣለዎ።

እቲ ዝደሓነ ሰብ፡ ሓጢኣት ዚፍጽም፡ ነቲ ሓድሽ ሰብ
ብምልባሱ ዚውሃቦ ናይ መንፈስ ቅዳስ ፍሉይ ጸጋን ሓይልን ኣይደልን
ኢሉ፡ ብዘይ ምቕባሉ፡ ብፍቓዱ እዩ። ስለዚ ጳውሎስ ነቲ ሰማያዊ ናይ
ውሽጢ ሰብና ክንሓስብ ነቲ ናይ ሓጢኣት ሲጋና እናረኣና ከይንነብር
"ሀያዋን ከም ዝኹንኩም ርእሰኹም ቁጸሩ" ይብለና። ንየሱስ ከም
መድሓኒ ህይወትና ጌርና ካብ ተቐበልናዮ፡ ሓጢኣት ኣብ ህይወትና
ከይነግስ እሞ ተመሊስና ባሮት ሓጢኣት ከይኽኸውን ኣካላትና ንቕድስና
ክንውፈ ይምዕደና።

ከምቲ ኣቐዲምና ዝበልናዮ፡ ዳግም ዝተወልደ ሰብ እምነቱ ከም
ጽድቂ ይቑጸረሉ። እዚ ድማ ናይ የሱስ ክርስቶስ ጽድቂ ስለ ዝኾነ፡
ፍጹምን፡ ኣበር ዘይብሉን እዩ። እቲ ዝደሓነ ሰብ "ጸዲቐ እየ፡ ኣብ
ቅድሚ እግዚኣብሄር ጻድቕ እየ" ምባል ሓኽእል ኣሎዎ። እዚ ግና፡
ሰናይ ስለ ዝገበርና፡ እንረኽቦ ኣይኮነን። ሓጢኣተኛታት ምኻንና
ብምእማናን፡ ክርስቶስ ንሓጢኣትና ኢሉ ሞይቱ ዕዳና ኮሉ ስለ
ዝኸፈለ ብጸጋኡ እንረኽቦ እዩ። እምብኣርሲ እቲ ዝደሓነ ሰብ ጻድቕ፡
ሓጢኣት ዘይብሉ፡ ሓጢኣት ዘይገብር፡ ካብ መንፈስ ዝተወልደ፡
መንፈስ ዝኾነ፡ ምስ ክርስቶስ ዝሞተ፡ ዝተቕብረ፡ ዝተንስኣ፡ ኣብ
ሰማያት ዝተቐመጠ፡ ብመንፈሳዊ በረኽት ኮሉ ዝተባረኸ እዩ። እዚ
በቲ ናይ ውሽጢ ሰቡ ኪኽውን ከለ፡ በቲ ናይ ሲጋኡ ግና ሓጢኣት
ዚፍጽም፡ ሰናይ ዘይብሉ፡ ናይ ሲጋ ዚሓስብ ምድራዊ እዩ።

ኣብ 1ዮሃ 2፡1፡ "ኣቱም ደቀየ፡ ሓጢኣት ምእንቲ ኸይትገብሩ፡
እዚ እጽሕፈልኩም ኣሎኹ። ሓደ እኳ ሓጢኣት ዝገበረ እንተሎ፡
ጠበቓ ኣብ ኣቦ ኣሎና፡ ንሱ የሱስ ክርስቶስ፡ እቲ ጻድቕ፡ እዩ" ኪብል
ምስ ጸንሐ ቀጺሉ ኣብ ምዕራፍ 3፡6-9 ድማ፡ "እቲ ኣብኡ ዚነብር
ዘበለ ኸኮሉ፡ ሓጢኣት ኣይገብርን እዩ። ነፍሲ ወከፍ ሓጢኣት ዚገብር
ንእግዚኣብሄር ኣይረኣዮን ኣይፈልጦንውን። ...ሓጢኣት ዚገብር ካብ
ድያብሎስ እዩ። ...ካብ ኣምላኽ እተወልደ ዘበለ ዘርኡ ኣብኡ ይነብር
እዩ እሞ፡ ሓጢኣት ኣይገብርን እዩ። ካብ ኣምላኽ ስለ እተወልደ'ውን፡
ሓጢኣት ኪገብር ኣይኮነሉን እዩ" ይብል። እቲ ዳግም ዝተወልደ
ሓጢኣት ኪገብር'ዶ ይኽእል እዩ? እወ! ሓጢኣት ዘሎና ሰባት ኢና።
ካብ ኣምላኽ ዝተወልደ ሓጢኣት ኣይገብርን እዩ ዚብሉ፡ ነቲ ሓድሽ
ዝተፈጥረ ናይ ውሽጢ ሰብና እዩ ዚዛረብ ዘሎ። እቲ ኣብ ሰማያት
ዘሎ፡ እቲ ኣሪጅናል ዝበልናዮ፡ ሰማያዊ ብምኻኑ፡ ንኣምላኽ ዜጉሂ
ሲጋዊ ኣተሓሳስባን፡ ግብርን የብሉን። ካብ ሓጢኣት ዝሞተ፡ ማለት
ዝተፈላለየ ብምኻኑ ሓጢኣት ኪገብር ኣይክእልን እዩ። ስለዚ በቲ
ውሽጢ ሰብና ካብ ሓጢኣት ተፈላሊና ኢና። ምስ የሱስ መዊትና፡

ተቐቢርና፡ ተንሲእና፡ ብዅሉ መንፈሳዊ በረኸትውን ተባሪኽና ኢና። እቲ ፎቶ ኮፒ ዝበልናዮ ግና፡ እቲ ሕጂ ኣብዛ ምድሪ እንነብሮ ናብራ ስለ ዝኾነ ኮሉ እዋን ሓጢኣት ዘሎዎ እዩ። እንተኾነ ግና፡ ኣብ ሓጢኣት ኣይንነብርን እዩ።

ሓጢኣት ምግባርን ኣብ ሓጢኣት ምንባርን ዓብዩ ፍልልይ ኣሎዎ። ኣብ ሓጢኣት ምንባር ማለት፡ ደጋጊምና እናፈለጥና ሓጢኣት ምግባር እዩ። ክርስትያን ኣብ ሓጢኣት ኪነብር ኣይክእልን እዩ። ኣብቲ ደረጃ እቲ እንተ በጺሑ፡ እቲ ዝነብሮ ናይ ጕይታ ፍቕርን እምነቱን ጨሪሱ ከም ዜጥፍኡ፡ ርግጽ እዩ። ናይ ሓጢኣት ስጋ ስለ ዘሎና ግና፡ ፈሊጥና ኮነ ከይፈለጥና፡ ኮሉ ጊዜ ሓጢኣት እንገብር ኢና። ኣብዚ ኣዚና ክንሓስበሉ ዘሎና ነገር፡ እታ ከም ቀላል ሓንቲ ኢልና ዝጀመርናያ ሓጢኣት፡ እናበዝሐትን እናዓበየትን ሱር እናሰደደትን ናብ ካልእ ደረጃ ስለ እተብጽሓና ሓጢኣት ምግባር ከም ቀሊል ክንወስዶ የብልናን። ንጉስ ዳዊት ንባትሲባ ምስ ወሰዳ፡ ድሕሪ ዝሙት፡ ናብ ሓሰትን ናብ ምቕታልን ከም ዝኸደ ኣይንረስዕ። እግዚኣብሄር ንሓጢኣት ይጸልኦ እዩ ስለዚ ብቕድስና ክንነብር ንሕናዉን ንሓጢኣት ክነጸልኦ ይግብኣና። ሓጢኣት ምግባር እናቐጸልና ክንከይድ ከሎና፡ እግዚኣብሄር ሰቕ ከም ዝበለ፡ ወይ ከኣ ኣብ ቅድሚ ዓይኑ ሓጢኣት ከም ዘይኮነ እናሓሰብና ንርእስና ከነታልል ወይ ከኣ ምኽንያት ክነቕርብ ንጅምር። ኣብ መዝ 50፡21 "እዚ እናገበርካስ፡ ኣነ ሰቕ በልኩልካ፡ እሀ፡ *ከምኻ ዝኸኑኹ መሲሉካ ኢኻ*፡ ግናኸ ኣነ ኽግስጸካ፡ ንሓጢኣትካ ኣብ ቅድሚ ኣዒንትኻ ከቕሎ እየ" ይብል። ሰቕ ዝበለ እንተ መሰለ እኳ፡ ሓደ እዋን ብቕጥዓ ከም ዚልዓለና ንፍለጥ እምበር፡ እግዚኣብሄርሲ ከማና ኣይኮነን፡ ኪኸውን ድማ ኣይክእልን እዩ።

መንፈስ ቅዱስ በቲ እናፈለጥና እንገብሮ ሓጢኣት ከም ዝጉሂ፡ መጽሓፍ ቅዱስ ይነግረና። ምእንትዚ ንመንፈስ ቅዱስ ከይነጉሂ ክንጥንቀቕ ኣሎና። ሓጢኣት ምስ እንገብርኮ ካባና ይኸይድዶ እዩ? ኣይፋሉን! ሓጢኣት ምስ ገበርና ይኸይድ እዩ እንተ ድኣ ኢልና፡ ሓጢኣት ዘይንገብረሉ ሰዓት ኣሎና ማለትና እዩ። መንፈስ ቅዱስ፡ በብጊዜኡ እትው - ውጽእ እናበለ ኣይኮነን ኣባና ዚሓድር። ካብ ውሽጥና እንተ ወጺኡ፡ ብኡብኡ እቲ ክፉእ መንፈስ ነታ ህይወትና ኪገዝኣ ከም ዝኣቱ ኣብ ማቴ 12፡43 ተጠቒሱልና ኣሎ። ሓደ ጊዜ ብመንፈስ ቅዱስ ዝተሓትመ፡ ማለት ካልኣይ ጊዜ ዝተወልደ ሰብ፡ ኪዓሉ ኣይክእልን እብል ከም ዘየለኹ ርዱእ ይኹን። ነቲ ብእምነት ዝተቐበልናዮ ምድሓን፡ ብዘይ ምእማንና እምበር፡ ሓጢኣት ብምግባርና

ይኹነን እነጥፍኣ። (ሓጢኣት ምኻኑ ናብ ዘይምእማን ዚመርሓና ግና ርጊጽና ንፍለጥ!)

ሓደ ሰብኣይ ዕድሜኡ እናደፍአ ምስ ከደ፡ ማኪንኡ እናዘወረ ሓላለሶ ሰራሕተኛ ኪቕጽር ደለየ። ነቲ ስራሕ ኪረኽቡ ንዘመልከቱ ኣቶም ድማ፡ ናብ ጥቓ ጸድፊ እናወሰደ፡ "ቅድሚ ነቲ ስራሕ ሃበይ፡ ክሳዕ ክንደይ ቀሪብካ ደው ከም እትብል ክርኢ ኣሎኒ" በለ፡ ፈተኖም። እቶም ዚፍተኑ ድማ፡ ክንድቲ ዝኽእልዎ እናቐረቡ ደው በሉ። ሓደ ሰብኣይ ግና፡ ካብቲ ጸድፊ ርሒቑ ደው በለ። እቲ ሰብኣይ "ንምንታይ ዘይትቐርብ" ኢሉ ምስ ሓተቶ፡ "ኣነ ከምኡ እየ ማሂረ" ኢሉ መለሰሉ። ከምዚ ብምግባሩ ከኣ፡ እታ ስራሕ ንእኡ ኮነቶ። ንሕና'ውን ከምኡ፡ ካብ ሓጢኣት ክንዲ እንሃድም፡ ኣፍስና ካብ ዘይትወጸ ጸድፊ ክሳዕ እንደፍኣ፡ በብንእሽቶ ምስ ሓጢኣት ጸወታ ንምር። ከይወደቕና ክሳዕ ክንደይ ክንሓልፎ ከም እንኽእል ክንፈልጥ ኣሊ። ቃል ኣምላኽ ግና፡ ካብ መጀመርትኡ ኢድናን፡ እግርናን፡ ኣእዛንናን፡ ክንሕሉ እዩ ዚምህረና።

እቲ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ኣብ ምዕራፍ 3፡12-13፡ "ኣቱም ኣሕዋተየ፡ ሎሚ ኺብሃል ከሎ፡ ንሓድሕድኩም ተማዓዓዱ እምበር ሓደ ኻባኻትኩም፡ ሓጢኣት እናዐሸዎ ኽይተርር እሞ፡ ምናልባሽ ኣብ ሓደ ኻባኻትኩም ካብ ህያው ኣምላኽ ዘርሕቕ እኩይ ዘይኣምን ልቢ ይህሉ ተጠንቀቑ" ይብል። ካብ ግብጺ ብዙሓት ወጺኦምሲ፡ ብሰሪ ምእማኖም፡ ንእግዚኣብሄር ስለ ዘኸሪይዎ ናብ ዕረፍቱ ከይኣትዉ ዝመሓለ ይነግረና። ቀጺሉ ኣብ ምዕራፍ 4፡1 "እምበኣርሲ ናብ ዕረፍቱ ንምእታው ተስፋ ኻብ ዚተርፈልና፡ ምናልባሽ ሓደ ኻባኻትኩም ሕሪት ተሪፉ ኽይህሉ፡ ንፍራህ" ይብል። ሰለዚ እቲ ዝደሓነ ሰብ፡ ሓጢኣት ኪለማመድ ምስ ጀመረ፡ ካብ እምነቱ ኪዝንብል ከም ዝኽእል፡ እሞ ነቲ ተስፋ ዝተዋህዎ ዕረፍቲ ከም ዘይረኽቦ የረድኣና። ናይ ዘለኣለም ዕረፍቲ ክንረክብ ናይ ክርስትና መገዲ ጀሚርና እንተ ኣሎና፡ ከምቶም ካብ ግብጺ ወጺኦም ከንኣን ዘይኣተዉ ዝሸኸውን ንፍራህ ኢሉ ይምዕደና ኣሎ። ዝደሓነ፡ ዘይጠፍእ እንተ ውንሲ፡ መጽሓፍ ቅዱስ ክንጥንቀቕ ከም ዘሎና ኣይምነገረናን።

12 ንየሱስ ምንባር

የሱስ ክንቈጽሮ ዘይንኽእል፡ ብዙሕ ጸጋን በረኽትን ካብ ኣምላኽ ቀበል ከም ዝሞተ ጠቒስና ኣሎና። ኣብ 2ቈሪ 5፡13-14 የሱስ

ተቐቢርና፣ ተንሲእና፣ ብሽኹሉ መንፈላዊ በረኽት'ውን ተባሪኽና ኢና
እቲ ፎቶ ኮፒ ዝበልናዮ ግና፣ እቲ ሕጂ ኣብዛ ምድሪ እንነብሮ ናብ
ስለ ዝኹነ ኮሉ እዋን ሓጢኣት ዘሎዎ እዩ። እንተኹነ ግና፣ ኣ
ሓጢኣት ኣይንነብርን እዩ።

ሓጢኣት ምግባርን ኣብ ሓጢኣት ምንባርን ዓብዪ ፍልል
ኣሎዎ። ኣብ ሓጢኣት ምንባር ማለት፣ ደጋጊምና እናፈለጥና ሓጢኣ
ምግባር እዩ። ክርስትያን ኣብ ሓጢኣት ኪነብር ኣይክእልን እዩ
ኣብቲ ደረጃ እቲ እንተ በጺሑ፣ እቲ ዝህበሮ ናይ ጐይታ ፍቕር
እምነቱን ጨሪሱ ከም ዜጥፍኡ፣ ርግጽ እዩ። ናይ ሓጢኣት ሰጋ ሰ
ዘሎና ግና፣ ፈሊጥና ኮነ ከይፈለጥና፣ ኮሉ ጊዜ ሓጢኣት እንገብ
ኢና። ኣብዚ ኣዚና ክንሓስበሉ ዘሎና ነገር፣ እታ ከም ቀላል ሓጎ
ኢልና ዝጀመርናያ ሓጢኣት፣ እናበዝሐትን እናዓበየትን ሱ
እናሰደደትን ናብ ካልእ ደረጃ ሰለ እተብጽሓና ሓጢኣት ምግባር ከ
ቀሊል ክንወሰዶ የብልናን። ንጉስ ዳዊት ንባትሴባ ምስ ወሰዳ፣ ድሕ
ዝሙት፣ ናብ ሓሶትን ናብ ምቕታልን ከም ዝኸደ ኣይንረስዕ
እግዚኣብሄር ንሓጢኣት ይጸልኦ እዩ ሰለዚ ብቕድስና ክንነብ
ንሕናዉን ንሓጢኣት ክነጸልኦ ይግብኣና። ሓጢኣት ምግባር እናቐጸል
ክንከይድ ከሎና፣ እግዚኣብሄር ሰቕ ከም ዝበለ፣ ወይ ከኣ ኣብ ቅድ
ዓይኑ ሓጢኣት ከም ዘይኮነ እናሓሰብና ንርእሰና ከንታለል ወይ ከ
ምክንያት ክነቕርብ ንጅምር። ኣብ መዝ 50፡21 "እዚ እናገበርካስ፣ ኣ
ሰቕ በልኩልካ፣ እሀ፣ ክምሳ ዝኹንኩ መሲሉካ ኢኻ፣ ግናኸ ኣ
ኽግስጸካ፣ ንሓጢኣትካ ኣብ ቅድሚ ኣዒንትኻ ክቕሞ እየ" ይብል። ሰ
ዝበለ እንተ መሰለ እኳ፣ ሓደ እዋን ብቕጥዓ ከም ዚልዓለና ንፍለጥ
እምበር፣ እግዚኣብሄርሲ ከማና ኣይኮነን፣ ኪሽውን ድማ ኣይክእል
እዩ።

መንፈስ ቅዱስ በቲ እናፈለጥና እንገብሮ ሓጢኣት ከም ዝጉሂ
መጽሓፍ ቅዱስ ይነግረና። ምእንትዚ ንመንፈስ ቅዱስ ከይነጉ
ክንጥንቀቕ ኣሎና። ሓጢኣት ምስ እንገብርካ ካባና ይኸይድ'ዶ እዩ
ኣይፋሉን! ሓጢኣት ምስ ገበርና ይኸይድ እዩ እንተ ድኣ ኢልና
ሓጢኣት ዘይንገብረሉ ሰዓት ኣሎና ማለትና እዩ። መንፈስ ቅዱስ
በብጊዜኡ እትው - ውጽእ እናበለ ኣይኮነን ኣባና ዚሓድር። ካ
ውሽጥና እንተ ወጺኡ፣ ብኡብኡ እቲ ክፉእ መንፈስ ነታ ህይወትና
ኪገዝኣ ከም ዝኣቱ ኣብ ማቴ 12፡43 ተጠቒሱልና ኣሎ። ሓደ ጊዜ
ብመንፈስ ቅዱስ ዝተሓትመ፣ ማለት ካልኣይ ጊዜ ዝተወልደ ሰብ
ኪዓሉ ኣይክእልን እብል ከም ዘየለኹ ርዱእ ይኹን። ነቲ ብእምነ
ዝተቐበልናዮ ምድሓን፣ ብዘይ ምእማንና እምበር፣ ሓጢኣት ብምግባርና

ኣይኮነን እነጥፍኦ። (ሓጢኣት ምኻኑ ናብ ዘይምእማን ዚመርሓና ግና
ኣርጊጽና ንፍለጥ!)

ሓደ ሰብኣይ ዕድሜኡ እናደፍኣ ምስ ከደ፣ ማኪንኡ እናዘወረ
ዘመላልሶ ሰራሕተኛ ኪቈጽር ደለየ። ነቲ ሰራሕ ኪረኽቡ ንዘመልከቱ
ኮሳቶም ድማ፣ ናብ ጥቓ ጸድፊ እናወሰደ፣ "ቅድሚ ነቲ ሰራሕ
ምሃበይ፣ ክሳዕ ክንደይ ቀሪብካ ደው ከም እትብል ክርኢ ኣሎኒ"
እናበለ፣ ፈተኖም። እቶም ዚፍተኑ ድማ፣ ክንድቲ ዝኽእልዎ እናቐረቡ
ደው በሉ። ሓደ ሰብኣይ ግና፣ ካብቲ ጸድፊ ርሒቑ ደው በለ። እቲ
ሰብኣይ "ንምንታይ ዘይትቐርብ" ኢሉ ምስ ሓተቶ፣ "ኣነስ ክምኡ እየ
ተማሂረ" ኢሉ መለሰሉ። ከምዚ ብምግባሩ ከኣ፣ እታ ሰራሕ ንእኡ
ተዋህበቶ። ንሕና'ውን ከምኡ፣ ካብ ሓጢኣት ክንዲ እንሃድም፣ ኣፍስና
ናብ ዘይትወጸ ጸድፊ ክሳዕ እንደፍኣ፣ በብንእሽቶ ምስ ሓጢኣት ጸወታ
ንጅምር። ከይወደቕና ክሳዕ ክንደይ ክንሓልፎ ከም እንኽእል ክንፈልጥ
ንደሊ። ቃል ኣምላኽ ግና፣ ካብ መጀመርትኡ ኢድናን፣ እግርናን፣
ኣዒንትናን፣ ኣእዛንናን፣ ክንሕሉ እዩ ዚምህረና።

እቲ ናይ እብራውያን ጸሓፊ ኣብ ምዕራፍ 3፡12-13፣ "ኣቱም
ኣሕዋተየ፣ ሎሚ ኺብሃል ከሎ፣ ንሓድሕድኩም ተማዓዓዱ እምበር ሓደ
እኳ ኻባትኩም፣ ሓጢኣት እናዐሸዎ ኽይተርር እሞ፣ ምናልባሽ ኣብ
ሓደ ኻባትኩም ካብ ህያው ኣምላኽ ዜርሕቕ እኩይ ዘይኣምን ልቢ
ከይህሉ ተጠንቀቑ" ይብል። ካብ ግብጺ ብዙሓት ወጺኦምሲ፣ ብሰሪ
ዘይምእማኖም፣ ንእግዚኣብሄር ስለ ዘኹረይዎ ናብ ዕረፍቱ ከይኣትዉ
ከም ዝመሓለ ይነግረና። ቀጺሉ ኣብ ምዕራፍ 4፡1 "እምበኣርሲ ናብ
ዕረፍቱ ንምእታው ተስፋ ኻብ ዚተርፈልና፣ ምናልባሽ ሓደ ኻባትኩም
ድሕሪት ተረፋ ኽይህሉ፣ ንፍራህ" ይብል። ስለዚ እቲ ዝደሓነ ሰብ፣
ሓጢኣት ኪለማመድ ምስ ጀመረ፣ ካብ እምነቱ ኪዝንብል ከም
ዘኽእል፣ እሞ ነቲ ተስፋ ዝተዋህቦ ዕረፍቲ ከም ዘይረኽቦ የረድኣና።
ነታ ናይ ዘለኣለም ዕረፍቲ ክንረክብ ናይ ክርስትና መገዲ ጀሚርና
እኳ እንተ ኣሎና፣ ከምቶም ካብ ግብጺ ወጺኦም ከንኣን ዘይኣተዉ
ከይኽሽውን ንፍራህ ኢሉ ይምዕደና ኣሎ። ዝደሓነ፣ ዘይጠፍእ እንተ
ዚኸውንሲ፣ መጽሓፍ ቅዱስ ክንጥንቀቕ ከም ዘሎና ኣይምነገረናን።

5.12 ንየሱስ ምንባር

የሱስ ክንቈጽሮ ዘይንኽእል፣ ብዙሕ ጸጋን በረኽትን ካብ ኣምላኽ
ክንቅበል ከም ዝሞተ ጠቒስና ኣሎና። ኣብ 2ቈረ 5፡13-14 የሱስ

ንምንታይ ከም ዝሞተ ኪሕብረና ኸሎ፡- "እምበኣርከ *ሓደ በጃ ሽህ ሞተ፡ ስለዚ ሽሓቶም ሞቱ፡* ካብ እንብልሲ፡ ፍቕሪ ክርስቶስ ደሪኹና እዩ እሞ፡ እንተ ተጸለልና፡ ንኣምላኽ፡ ብቐልብና እንተ ኾንና'ውን፡ ንኣኻትኩም ኢና። *ድሕሪ ሕጂ እቶም ዘለዉ ነቲ ምእንታኦም ዝሞተን ዝተንሰኤን እምበር፡ ንርእሶም ምእንቲ ኸይነብሩ፡ ንሱ ኣብ ክንዲ ሽሓቶም ሞተ*" ይብል። የሱስ ብምሚቱ ኮልና ምስኡ ሞትና ምስ በለ፡ "እቶም ዘለዉ" ኢሉ ከኣ ይቕጽል። እዚ፡ ስለቶም ምስ ክርስቶስ ብመንፈስ ዝሞትና፡ ሕጂ ግና ኣብዛ ምድሪ ብሲጋ ዘሎና ሰባት፡ ንገዛእ ርእስና ዘይኮነ ንጐይታ ክንነብር ከም ዚግብኣና ኪምህረና ብዛዕባና እዩ ዚዛረብ ዘሎ።

ንየሱስ ምንባር ማለት'ከ ከመይ እዩ? ምንባር፡ ምብላዕ፡ ምምሃር፡ ምስራሕ፡ ምውላድ፡ ምእታውና'ን ምውጻእና'ን፡ ወዘተ... የጠቓልል። እምበኣር፡ ንየሱስ ምንባር ማለት፡ ንሕና ባሮቱ ንሱ ድማ ጐይታ ናይ ህይወትና ኮይኑ፡ ከምቲ ፈቓዱን ከምቲ ባህ ዚብሎን ኣባና ኪነብር፡ ኮሉ ፍቓድና ንእኡ ምሃብ ማለት እዩ። ባርያ ዚበልዕ፡ ሓይሊ ረኺቡ ንጐይታኡ ኪሰርሓሉ እዩ። ምትንሳኡን ምድቃሱን ከይተረፈ፡ ንጐይታኡ ነዩ ዚገብሮ። ጳውሎስ ደጋጊሙ፡ "ባርያ የሱስ ክርስቶስ እየ" ኪብል ከሎ፡ ናብራኡ እናስተውዓለ፡ ትርጉም ናይ ባርያ ድማ እናሓሰበ እዩ ዚዛረብ ዝነበረ። ንሕና'ውን ባሮት ጐይታ ክንከውን ኢና ተጸዊዕናI የሱስ ከኣ ነዚ እዩ ዝሞተ።

ኣብ 1ጴጥ 2፡9-10 እግዚኣብሄር፡ ካብ ጸልማት ናብ ዚገርም ብርሃን ከም ዝጸውዓና ነንብብ። ኣብ ኤፌ 5፡8-10 ድማ፡ ኣብ ጸልማት ዝነበርና ዘይኮነስ፡ ባዕልና ጸልማት ከም ዝነበርና፡ ሕጂ ግና በቲ ብርሃን ዝኸኑ የሱስ፡ ብርሃን ከም ዝኸንና ከረድኣ ከምዚ ኢሉ ይዛረብ፡ "ፍረ ብርሃን ብሰናይ ዘበለን ብጽድቅን ብሓቅን እዩ፡ ቀደም ጸልማት ኔርኩም ኢኹም እሞ፡ ብጐይታ ግና ሕጂ ብርሃን ኢኹምI *ንጐይታ ዘሐጕሶ እናመርመርኩም*፡ ከም ደቂ ብርሃን ኼንኩም ተመላለሱ።" ስለዚ፡ ንጐይታ ክንነብር ፍቓዱ ኮሉ ኣብ ህይወትና ምእንቲ ኪፍጸም፡ ንጐይታ ዘሐጕሶ እናመርመርና ክንፍጽሞ ይግብኣና። ጸሎትና ከኣ፡ "ከምዚ ዘይትገብረለይ" ጥራይ ዘይኮነስ፡ "*ጐይታይ እንታይ ክገብረልካ?*" ክንብል የድሊ። ብምድሓንና፡ ካብቲ ሕጊ ብሕጊ ተፈላሊና ኢና። ሕጂ ግና "እዚ ዝገብሮ ዘሎኹ ንጐይታ የሐጕሶ'ዶ እዩ?" ዚብል ሕቶ ክንሓትት ዚገብረና ካልእ *መንፈሳዊ* ሕጊ ኣብ ህይወትና ይገዝእ። ብቫልእ ኣበሃህላ፡ ሃዋርያ ጳውሎስ፡ "ኮሉ ተፈቒዱለይ ኣሎ" ምስ በለ፡ "ኮሉ ግና ኣይጠቕመንን እዩ" ዘበሎ ሕጊ እዩ።

እቲ ቐዳማይ ኣዳም፡ ካብ ፍቓድ እግዚኣብሄር ወጺኡ ከም ኩሉ ኪነብር ደለየ። የሱስ ድማ ካብዚ ዓይነት ናብራ ኪውጽኣና መጸ። ንሕና ግና፡ ምስ ድሓንና እኳ፡ ተመሊስና ከምቲ ናይቲ ቐዳማይ ኣዳም፡ ማለት ከምቲ ናይ ኣረጊት ሰብ ፈቓድ ክንከይድ ኢና ንደሊ። ክንጽሊ ከሎና፡ ከምቲ ምሉእ ፍቓድ እግዚኣብሄር ኣብ ግያት ዚፍጸም፡ ኣብ ህይወትና ከምኡ ኪኸውን ንሓትት። ምልስ ልና ግና፡ ከም ፍቓድና ንህይወትና ንመርሕ። *እቲ ፍጹም ናይ ክብ ዕረፍቲ ክንረኽቦ ዘይክኣልና ዘሎና፡ ንርእስና ሰለ እንነብር እዩ።* ንሰርሓን፡ እንበልያን ንገዛእ ርእስና'ዶ ኣይኮነን? ንእግዚኣብሄር ንነብር ከም ዘሎና'ኻ ሓሲብናሉ'ዶ ንፈልጥ ኢና?

ክልተ ሰብኡት፡ ሓደ ነታ ናይ ኣውቶቡስ ገንዘብ ከፊሉ ካልእ ረፍ ኣብ ጃብኡ ዘይብሉ፡ ሓደ ከኣ ሽሕ ቕርሺ ዝሓዘ፡ ኣብ ውቶቡስ እንተ ዚኣትዉ፡ ካብ ክልቲኣምሲ *መኖም* እዩ ብዘይ ገለ ግኣት ቀሲኑ ዚጉዓዝ? እቲ ገንዘብ ዘይሓዘዶ ኣይኮነን? ንሕና'ውን ልዮት ናይዛ ዓለም እዚኣ እናኣሸገረና እቲ ምሉእን ፍጹምን ናይ ጐይታ ሰላም ዘይንረኽቦ ዘሎና ንጐይታ ስለ ዘይንነብር ጥራይ እዩ። ቲ ኾኑ ዘሎና ንእኡ ሂብና እንተ ንነብር ክንጭነቕ ኣይንኽእልን። *ቲ ዳግም ዝተወልደ ሰብ፡ ብሸነንትና'ኡ ንየሱስ ክርሰቶስ ምንባር ሰስ ዚኽእል እዩ፡ ፍጹም ዕረፍቲ ዚረክብ።*

ዝኸበርካ ሓወይ፡ ኣብ ኣይሮፕላን ወይ ከኣ ኣብ ኣውቶቡስ ንተ እንኣቱ፡ እሞ እቲ ኣብ ጉንና ዝተቐመጠ ሰብ ኑቲ ሳንጣኡ ኣብ እሱ ተሰኪሙ ነቲ ኮኑ መግዲ እንተ ዝጉዓዝ እንታይ ምበልናዮ? ቲ ሽኽሙ ኣራጊፉ ከይዓርፍሲ እንታይ ኣሽከሞ ኣይምበልናን'ዶ? ኣታ ርስትያን ሓወይ ከምኡውን ሓብተይ፡ ንሕና'ውን ሽኽምና ኪወስድ ቕደኛ ዝኾነ የሱስ ጐይታ ጌርና ተቐቢልናዮ ከለና'ሲ፡ ንምንታይ ኡ ሽኽምና ባዕልና ክንስከም ገደል ንብልI ምስ ተሓለለና ድማ ንጭነቕ? እግዚኣብሄር ነተን ብሰናቲም ዝግዝኣ ኣዕዋፍ ብዛዕባ ግበን ካብ ሓለየለን፡ ነቲ ዝረግፍ ዕምባባ ድማ ካብ ከደናስ፡ ንኣና ጻ ክንደይ ኣብዚሑ ዘይሓልየልና? ሕጂውን ነቶም ዝኣመኑ ዕረፍቲ ንበት ተሪፋትሎም ኣላ ከም ዚብል፡ ናብኣ ምስኡ ንእቶ። ሽኽምና ደርብዮ እሞ ውሽጥና በቲ ዕረፍቲ ይተሓንስ።